

СПУ
СУМСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

КОНКУРС ЕСЕ

"ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:

ДОТРИМУВАТИСЬ НЕ МОЖНА
ПОРУШУВАТИ"

СУМИ 2024

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Факультет іноземної та слов'янської філології
Кафедра української мови і літератури
Науково-дослідна лабораторія
«Академічна культура дослідника в освітньому просторі»

Доброчесність у навчанні: дотримуватись/не можна/порушувати

Збірник студентських та учнівських есе

Суми 2024

УДК 001+378.2]:174.7(082)

Д.56

Друкується згідно з рішенням вченої ради Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (протокол №11 від 20.05.2024 р.)

Рецензенти:

О. Фаст, кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради

Н. Грона, доктор педагогічних наук, доцент, викладач вищої категорії, викладач-методист, голова циклової комісії викладачів української мови і літератури КЗ «Прилуцький гуманітарно-педагогічний фаховий коледж імені Івана Франка»

В. Козлова, кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології та лінгводидактики Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

Д 56 Добročесність у навчанні: збірник студентських та учнівських есе/ уклад.: Л.Пшенична, О.Семенов, Н.Пономаренко, Суми, 2024. 98 с.

У збірнику представлено роботи здобувачів закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти - учасників усеукраїнського конкурсу есе «Добročесність у навчанні: дотримуватись не можна порушувати». Учасники пропонують власні рефлексії стосовно дотримання академічної добročесності, академічної відповідальності етики й толерантності в освітньому просторі закладу.

Virtue in education: a collection of essays: edited by: L. Pshenichna, O. Semenog, N. Ponomarenko, Sumy, 2024. 98 p.

The collection is compiled in accordance with the essay contest "Virtue in education: to be observed cannot be broken." The works of applicants of institutions of general secondary, professional (vocational and technical), professional pre-higher and higher education are presented.

Зміст

ПЕРЕДМОВА.....	6
ВІДГУКИ ЧЛЕНІВ ЖУРІ	9
Горенко Тетяна.....	12
Герасимова Дарина.....	13
Петренко Олександр	14
Конєга Юлія.....	15
Криволап Поліна.....	17
Недолужко Олеся	18
Дорогобід Вікторія	20
Бойко Андрій.....	22
Чепурна Вероніка.....	23
Ткаченко Вікторія	25
Рева Єва	28
Котюк Катерина.....	29
Садовська Юлія	32
Сакова Маргарита.....	33
Котельницька Євгенія	36
Логвиненко Аліна	37
Ониськів Володимир	39
Пшенюк Людмила	41
Чоп Вікторія.....	43
Ярмоленко Катерина.....	46
Шевчук Дарія	48
Ворсіна Олександра.....	50
Петров Дмитро	52
Сколінчук Карина	54
Шумік Валерія.....	56
Бариш Катерина.....	58
Яукба Дар'я.....	59
Куц Оксана	61
Стельмаченко Валерія	63
Кібе Лев.....	65
Василик Анастасія	67
Перчик Мар'яна.....	69

Білоножко Марина.....	71
Брагінець Вікторія.....	73
Прокопенко Марія	75
Маценко Світлана	78
Склярова Олена	80
Арсенюк Маргарита	82
Ігнатенко Леся.....	84
Марчук Тетяна	85
Хафізова Емілія	87
Власюк Єгор.....	89
Княгницька Катерина.....	91
Прокопенко Дар'я.....	92
Лопатченко Каріна	95
Рябко Аліна	96

ПЕРЕДМОВА

У межах VII Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід» (17-18 травня 2024 року) відбулось нагородження переможців конкурсу есе «Доброчесність у навчанні: дотримуватись не можна порушувати» (далі – Конкурс).

Мета Конкурсу, який тривав з 1 лютого до 1 травня 2024 року, – сприяти формуванню навичок дотримання академічної доброчесності, осмисленню ролі академічної відповідальності у професійному становленні, популяризації академічної етики та толерантності серед здобувачів освіти.

Завдання Конкурсу: сприяти розвитку критичного та аналітичного мислення, здатності до навчання упродовж життя, розвитку навичок логічної аргументації та структурованості тексту.

Організатор Конкурсу – науково-дослідна лабораторія «Академічна культура дослідника» Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

Інформацію про проведення Конкурсу було розміщено на офіційних сайтах СумДПУ, у соціальній мережі Facebook, іншими доступними способами.

Номінації конкурсу за віковими категоріями:

- здобувачі освіти старших класів (10-11 класи);
- здобувачі професійних (професійно-технічних) закладів освіти;
- здобувачі закладів фахової передвищої освіти;
- здобувачі вищої освіти.

Участь у конкурсі взяли 50 здобувачів закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти різних регіонів України.

Заклади загальної середньої освіти:

- Ворожбянський ліцей (опорний заклад) Ворожбянської міської ради Сумської області;
- Комунальний заклад Сумської обласної ради Глухівський ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою;
- Херсонська спеціалізована школа I-III ступенів № 31;
- Остерський ліцей Остерської міської ради Чернігівської області;
- Кириківський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Кириківської селищної ради Охтирського району.

Заклади професійної освіти:

- Державний навчальний заклад «Шосткинський центр професійно-технічної освіти»;
- Державний професійно-технічний навчальний заклад «Сумське вище професійне училище будівництва і дизайну»;
- Охтирський центр професійно-технічної освіти;

- ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти».

Заклади фахової передвищої освіти:

- Відокремлений структурний «Аграрно-економічний фаховий коледж Полтавського державного аграрного університету»;
- Відокремлений структурний підрозділ «Машинобудівний фаховий коледж Сумського державного університету»;
- Білоцерківський фаховий коледж сервісу та дизайну;
- Комунальний заклад «Прилуцький гуманітарно-педагогічний фаховий коледж імені Івана Франка» Чернігівської обласної ради.

ЗВО:

- Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича;
- Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка;
- Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного;
- Волинський національний університет імені Лесі Українки;
- Національний університет «Острозька академія»;
- Запорізький національний університет;
- Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника;
- Національна академія внутрішніх справ;
- Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя.
-

Перевірка робіт здійснювалась журі відповідно до наказу університету та затвердженого Положення. Кожну роботу перевіряли 3 незалежні експерти. Усі роботи було перевірено на унікальність.

За кожною номінацією було визначено переможців.

Номінація «Заклади загальної середньої освіти»

Диплом II ступеня

Тетяна Горенко (Комунальний заклад Сумської обласної ради Глухівський ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою)

Диплом III ступеня

Олександра Петренко (Остерський ліцей Остерської міської ради Чернігівської області)

Номінація «Заклади професійної (професійно-технічної) освіти»

Диплом I ступеня

Поліна Криволап (Державний навчальний заклад «Шосткинський центр професійно-технічної освіти»)

Диплом II ступеня

Олеся Недолужко (Державний професійно-технічний навчальний заклад «Сумське вище професійне училище будівництва і дизайну»)

Номінація «Заклади фахової передвищої освіти»

Диплом I ступеня

Юлія Садовська (Комунальний заклад «Прилуцький гуманітарно-педагогічний фаховий коледж імені Івана Франка» Чернігівської обласної ради)

Диплом II ступеня

Єва Рева (Відокремлений структурний підрозділ «Машинобудівний фаховий коледж Сумського державного університету»)

Диплом III ступеня

Катерина Котюк (Білоцерківський фаховий коледж сервісу та дизайну)

Номінація «Заклади вищої освіти»

Диплом I ступеня

Олександра Ворсіна (Волинський національний університет імені Лесі Українки)

Диплом II ступеня

Тетяна Марчук (Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича)

Мар'яна Перчик (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)

Марія Прокопенко (Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка)

Диплом III ступеня

Лев Кібе (Запорізький національний університет)

Оксана Куц (Національний університет «Острозька академія»)

Дмитро Петров (Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного)

Емілія Хафізова (Запорізький національний університет)

Вікторія Чоп (Волинський національний університет імені Лесі Українки)

Відгуки переможців та наукових керівників про конкурс:

М.Перчик, О.Цюняк: Нині проблема академічної доброчесності серед університетської спільноти є актуальною і на часі. Адже, як показує досвід, реалії сьогодення не завжди сприяють доброчесному вибору, а без якісної освіти неможливо підготувати компетентного, грамотного, конкурентоспроможного на сучасному ринку праці фахівця, професіонала своєї справи.

Без сумніву, академічна доброчесність є основою духовної цілісності та моральних цінностей особистості, міцності її характеру, а імплементація принципів академічної доброчесності безпосередньо має вплив на зміну мислення та свідомості, формування життєвих і професійних цінностей, базових компетентностей у молоді під час навчання в університеті.

Доброчесність у навчанні – це стиль життя, системні кроки до саморозвитку, самореалізації й успіху. Рушаймо до цього шляху вже сьогодні!

ВІДГУКИ ЧЛЕНІВ ЖУРІ

Любов ПШЕНИЧНА, перший проректор СумДПУ імені А. С. Макаренка, кандидат наук з державного управління, професор

Чесність є поняттям етики і однією із граней людських чеснот.

У широкому розумінні чесність – це правдивість – якість, якої нас навчають від народження батьки, але доросле життя людини вносить у це поняття свої корективи.

Головним завданням університету, коледжу, школи є виховувати прагнення до знань та пошуку істини.

Зичимо вам широких обріїв для цікавих ідей, сили й міцності духу.

Усе буде Україна.

Алла РЯБУХА, начальник Управління державної служби якості освіти в Сумській області

Для мене було великою честю та приємністю брати участь у цьому важливому заході, що сприяє вихованню цінностей чесності та відповідальності серед молодого покоління. Учні отримали чудову можливість проявити свої знання, навички та розуміння принципів академічної доброчесності. Такий захід є важливим внеском у формування відповідальних громадян України.

Ян КАПРАНОВ, доктор філологічних наук, професор, доцент Економіко-гуманітарного університету у Варшаві, Польща

Цьогорічні есе, перевірені в рамках Усеукраїнського конкурсу «Доброчесність у навчанні: дотримуватися не можна порушувати», справили на мене незабутнє враження. Здобувачі освіти з різних регіонів України представили оригінальні та самостійні роботи, які яскраво відображали їхнє сприйняття важливості академічної доброчесності.

Кожне есе було глибоким, осмисленим та структурованим, що свідчить про високий рівень підготовки учасників. Мене особливо вразило, як учасники змогли передати свої особисті переживання та глибокі роздуми через свої твори.

Важливість есе в академічному світі складно переоцінити. Це не просто спосіб перевірки знань, а інструмент для розвитку критичного мислення, самоаналізу та творчого вираження. Кожне есе стало своєрідним дзеркалом, в якому відбивались унікальні світогляди, етичні позиції та інтелектуальні пошуки молодих авторів.

Ці роботи не тільки відображали їхні знання, а й демонстрували вміння формулювати аргументи, структурувати думки та створювати цілісні, переконливі тексти.

Це були вражаючі роботи, і я з нетерпінням чекаю на наступні конкурси, щоб знову мати можливість ознайомитися з творчими доробками талановитих учасників.

Мирослава БОБК, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу змісту і технологій педагогічної освіти Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, членкиня Кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття»

Цьогоріч мала професійне щастя бути членом конкурсної комісії Усеукраїнського конкурсу есе «Доброчесність у навчанні: дотримуватися не можна порушувати», що відбувався у межах VII Міжнародної науково-практичної конференції «Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід» (17-18 травня 2024 р.).

Творчість молодих дослідників у цікавому жанрі свідчить про ціннісне осмислення актуалітетів етики, моралі, гідності у навчанні, у науці. Особливо вразив синтез істини, краси слова, педагогічної дії у роботах студентів. Розумію, що створення подібних есе є результатом творчої взаємодії молоді і їхніх наставників, які «своєю Любов'ю, своїм Талантом, своєю Свістю» (за Іваном Зязюном) формують нове покоління української молоді.

Сердечно дякую колегам за партнерську взаємодію, професійність, людяність у реалізації цікавих, важливих ініціатив, покликаних стверджувати цінності нашої національної науки.

Олена СЕМЕНОГ, доктор педагогічних наук, професор кафедри української мови і літератури, СумДПУ імені А. С. Макаренка

Уже кілька тижнів поспіль ми живемо у світлому й життєдайному просторі есе учасників конкурсу «Доброчесність у навчанні: дотримуватись /не можна/порушувати». Ми глибоко зворушені. Ми прожили наче ціле життя спільно з вашими есе ...Ви унікальні. З оптимістично філософським та світлим поглядом на життя, власним, неповторним ідіостилем виконання. Дійсно, «ми не лукавили з тобою, ми просто йшли; у нас нема зерна неправди за собою» (Т.Шевченко). Ваші есе тонко передають думки, хвилювання, пережиті серцем і розумом емоції і переконує: без християнських цінностей, які піднімають віру, гуманізм, совість, людина не може відбутися як людина.

Лариса ГОРБОЛІС, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови і літератури, СумДПУ імені А. С. Макаренка

Роботи конкурсантів із коледжів цікаві, самостійні, цілісні та оригінальні. Автори есе вдало залучали різноманітну інформацію, яка виконувала роль доказової бази. Прикметна емоційність робіт, що засвідчує небайдужість авторів до висвітлених проблем. Залучені думки відомих письменників, філософів про чесність і правдивість суголосні поглядами авторів есеїв про академічну доброчесність.

Надія КИРИЛЕНКО, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури СумДПУ імені А. С. Макаренка

Роботи відзначаються творчістю, самостійністю, лаконічністю. Приємно, що здобувачі наводять власні проблемні ситуації, пов'язані з дотриманням правил академічної доброчесності.

Вікторія ГЕРМАН, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури СумДПУ імені А. С. Макаренка

Мала за честь перевіряти конкурсні роботи здобувачів професійних (професійно-технічних) закладів освіти. Під час прочитання есе переконалася, що в навчальних закладах, які представили роботи здобувачів, визначені принципи й встановлені норми академічної доброчесності як невід'ємної складової професійної етики й корпоративної культури, сформоване сприятливе академічне середовище для забезпечення високоякісного освітнього процесу, забезпечено всебічний розвиток інтелектуального, професійного та особистісного потенціалу всіх учасників академічної спільноти.

Конкурсні есе – креативні, логічні й аргументовані, доводять авторську позицію й цілісно висвітлюють запропоновану тему, естетично оформлені; автори робіт – культуромовні особистості.

Наталія ПОНОМАРЕНКО, доктор філософії, викладач спеціальності «Журналістика» Відокремленого структурного підрозділу «Машинобудівний фаховий коледж Сумського державного університету»

Уже другий рік поспіль долучаюся до команди журі конкурсу есе. Цього року учасники досліджували різні аспекти академічної доброчесності в освітньому просторі, пропонували власні ідеї та точки зору в обговоренні цієї теми. Для журі було непростим завдання оцінити учнівські та студентські есе, враховуючи оригінальність, креативність, новизну роботи, логічність та послідовність думки автора, наявність аргументів на підтвердження власної думки, обґрунтованість та практичність висновків і пропозицій.

Наталія СОЛАРЬОВА, учителька української мови і літератури, культури добросусідства КУ Сумська загальноосвітня школа I-III ступенів №27, м. Суми, Сумської області, сертифікований учитель

Мала велику честь та ще більшу відповідальність бути членом журі всеукраїнського конкурсу есе "Доброчесність у навчанні". З неймовірною цікавістю читала кожен роботу, відкривала для себе юне покоління - розумне, кмітливе, справедливе, іноді трішки наївне, але те, яке бере на себе відповідальність!

Висловлюю щире захоплення учасниками та щирю вдячність наставникам за підготовку. Успіхів вам!

Горенко Тетяна

Комунальний заклад Сумської обласної ради Глухівський ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ЗАПОРУКА МОГО УСПІХУ

Останнім часом ми все частіше чуємо про академічну доброчесність. Про неї нам розповідають учителі й вихователі під час уроків і занять. Про це говорять з екранів телевізорів, обговорюють мої однолітки в соціальних мережах. Чому ж так важливо дотримуватися академічної етики, і як це вплине на моє подальше життя? Спробуємо розібратися.

Я навчаюся в одинадцятому класі, останні два роки займаюся науковою діяльністю (участь у конкурсах, учнівських конференціях, МАН України, публікація тез доповідей і статей тощо). Я є головою учнівського самоврядування та членом наукового товариства учнів нашого ліцею «Альтаїр». Тому для мене це поняття не є новим, адже я усвідомлюю важливість дотримання принципів академічної доброчесності, знаю про відповідальність за їх порушення та популяризую академічну етику серед однокласників. Цього мене навчили наукові керівники й наставники.

Академічна доброчесність полягає не лише в забороні на привласнення інтелектуальних здобутків інших людей, що є цілком зрозумілим, адже це розцінюється мною як крадіжка результатів чужої праці. Це набагато ширше поняття, яке включає атмосферу прозорості й довіри між учасниками освітнього процесу; відповідальність за результати навчальної діяльності; ставлення до учнів як до особистості зі своїми смаками й уподобаннями, можливостями і здібностями; об'єктивне оцінювання відповідно до заздалегідь оприлюднених критеріїв; запобігання академічній недоброчесності (плагіат, списування, обман, хабарництво, фабрикація, фальсифікація) тощо.

Академічна доброчесність зараз уже стала звичкою наших ліцеїстів і ліцеїсток, проте процес формування навички її дотримання був довготривалим. Наші вчителі демонстрували своїм прикладом, як це бути доброчесним: робили покликання на джерела; зазначали авторство того чи іншого навчального продукту, який використовувався в освітньому процесі; знайомили учнів з критеріями оцінювання й об'єктивно дотримувалися їх; вчили виконувати завдання самостійно, сподіваючись лише на свої знання та вміння тощо. Інколи вони відчували спротив з боку здобувачів освіти, адже легше списати розв'язок задачі з ГДЗ, ніж думати самому, простіше завантажити готову презентацію, ніж зробити її власноруч. Пройшов час, і зараз у наших ліцеїстів не виникає думок про списування чи привласнення результатів розумової діяльності інших людей, бо ми тепер твердо знаємо, якщо хочеш зробити якісно, зроби це сам.

Якщо говорити про академічну етику, то вона має бути заснована на засадах чесності, довіри, відповідальності, прозорості, толерантності, поваги до особистості та її думки. Я як голова учнівського самоврядування ліцею вважаю,

що з цим у нас теж усе добре, адже ліцеїсти відчують, що їхні бажання враховуються, вони можуть вільно висловлювати свої думки щодо покращення освітнього середовища. У закладі постійно проводяться моніторингові дослідження якості освіти, результати яких оприлюднюються і використовуються для подальшого планування, адже всім відомо, що ми і наші батьки є повноцінними учасниками освітнього процесу.

Україна планомірно рухається до членства в Євросоюзі, тому ми маємо вже зараз розуміти важливість дотримання засад європейської освіти, однією з яких є академічна доброчесність. Удосконалення академічної культури, популяризація академічної етики й толерантності сприятиме підвищенню якості системи української освіти та її успішної модернізації за кращими міжнародними зразками, підвищенню конкурентоспроможності нашої молоді.

Бути доброчесним – це модно і престижно. А от недоброчесні вчинки та думки псують саму людину та негативно впливають на стосунки з іншими людьми. Можливість списати, обдурити, схитрити є великою спокусою, проте слід пам'ятати про академічну відповідальність за такі дії, щоб уникнути неприємностей.

Я усвідомлюю, що чесне здобуття освіти є ключем до успіху, адже самостійно здобуті знання є міцнішими. Доброчесна людина є більш впевненою, вона не боїться вийти із зони комфорту, береться за будь-яку нову справу, легко будує кар'єру, адже покладається на власні здібності і вміння, сміливо крокує вперед. Тож, як бачимо, академічна доброчесність є запорукою нашого успіху!

Герасимова Дарина

Херсонська спеціалізована школа I-III ступенів №31

ТВІЙ ШЛЯХ УСПІХУ

Чи готовий ти побудувати шлях успіху без брехні? Чи буде твоя позиція вибору триматися так міцно, як хотілося б? Чи здійсниш ти свою мету, якщо будеш дотримуватися фальшивого маршруту?! Правда, важко відразу відповісти... А ти подумай! Збрехати – значить віддаляти шлях успіху. Традиція брехати – руйнація майбутнього! А також ти губиш себе! Дорога досягнень починається в школі. Хіба ніхто з вас не списував з інтернету? Або підглядав правильну відповідь? Чи, може, перероблював роботу на власну?! Хіба ні? Зараз дуже важкий час. Багато шкіл навчаються дистанційно. Хтось – за кордоном, хтось – в Україні, а хтось – у двох школах одночасно. Отримання освіти стало важче, ніж було раніше... Тому, не дивно, що кожен з учнів дивився відповіді в інтернеті. Так роблять не лише учні, а й самі вчителі! Багато хто шукає відповіді в інтернеті, щоб допомогти своїм «улюбленим» учням. Але навіщо шукати в мережі, якщо ви вже маєте вищу освіту?! Чому не скористатися своїми знаннями?! Або учень чи учениця з легкістю показують рівень своїх знань у

використанні мереж, ризикуючи і псуючи свою репутацію. Це говорить про те, що прогрес у навчанні учнів та вчителів побудований на брехні... Можливо, вони ніколи не зізнаються, що це так, проте правда впливе... А впливе вона завжди неочікувано! Плагіат чужих робіт, не дотримання правил академічної доброчесності показує те, що дорога успіху руйнується, а мета в житті стає недосяжною.

Брехня має короткі ноги. Навіть помилки, які з'являються під час написання роботи, неправильні відповіді, але самостійно зроблені, зможуть посприяти будові власного та успішного шляху! Результат твоєї брехні завжди відобразиться на особистих досягненнях, навіть якщо ти обманув лише один єдиний раз! Працюй над собою, створюй своє, не бійся. І нехай успіх буде з тобою!

Петренко Олександр

Остерський ліцей Остерської міської ради Чернігівської області

ГЕН ДОБРОЧЕСНОСТІ

*Неправдою світ пройде,
та назад не вернешся.*

Нас з дитинства навчають прописних істин: не вкради, не вбий, не заздри... Чи не так?! Ці постулати мають глибоко вкорінитися в нашу підсвідомість, прости в ній, а потім дати свої плоди – чесних і порядних людей, які в усі часи так потрібні, необхідні світу. На жаль, люди часто забувають про ці закони. Усі поспішають, не замислюються, що основне – не кількість зробленого, а якість, головне не нагарбати, привласнити, розбагатіти, а чесно прожити відміряне нам Богом життя. Якщо людина чесна, порядна, вона ніколи не присвоїть чужого, не видасть ідею іншого за свою. Доброчесність, порядність, шляхетність – невід'ємні риси українців. Ми маємо ген доброчесності, який закладений у нас пращурами.

Ще Василь Сухомлинський у своїй праці "Сто порад учителеві" зазначав, що у школярів потрібно виховувати почуття правдивості та чесності. З поняттям доброчесності ми зустрічаємось з дитинства. Нас вчать чесно розказати про вчинок, за який сьогодні тебе сварили в дитячому садочку, чесно розповісти про те, скільки ти цукерок без дозволу маму взяв у холодильнику... Коли ми йдемо до школи, чесність набирає обертів, вона стає "серйознішою", бо завдання, яке ти дав списати другові, може обернутись для нього катастрофою в майбутньому.

А далі вибір професії... І тут без чесності ніяк. Згодні?! Важливо, як ти будеш навчатися, який спеціаліст з тебе вийде. Погодьтеся: ніхто не хоче потрапити до рук хірурга, який прогулював пари, списував домашнє завдання та спав на лекціях; ніхто не хоче, щоб зарплатню вам нараховувала людина, яка не дуже розуміється в обчисленнях. А все починається з дитинства, зі школи. Нам

здається, що справжній друг допоможе написати реферат, саме справжній друг допоможе на контрольній, але... Є ось це "але". Потім ця допомога обертається людям злом, бо хто ж буде вчитися, якщо за тебе це може робити хтось інший?

Уперше з поняттям порядності, доброчесності я зіштовхнулася в школі. Моя подруга дуже образилась, коли я не допомогла їй на директорській контрольній роботі, хоча в неї був час на якісну підготовку, та жити завдяки іншим для декого – це норма. Коли піросла й почала писати вірші, то зіштовхнулася під час літературного конкурсу з жахливим поняттям "плагіат". Це справді нелюдяно, коли хтось видає щось за своє і навіть не соромиться. Звісно, я не вправі когось засуджувати, звинувачувати, але кожен з нас, я переконана, має свій талант і повинен його розвивати, створювати щось своє, індивідуальне, а не привласнювати чуже. З часом я почала брати участь у роботі МАН. Ось тут навіть маленька неправда карається по-дорослому. І так має бути, бо я чітко переконана: привласнювати чуже – НЕ МОЖНА!

Я знаю, що академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності. Основними принципами доброчесності є: відповідальність, мужність, довіра, повага, чесність, справедливість. Якщо ти будеш керуватися основами чесною співпраці, тоді зможеш відбудувати почуття довіри одне до одного та зватися Людиною: чесною, порядною, безкомпромісною. І тільки досягнувши вершин власною працею, чесними вчинками, порядними діями, зможеш сказати, що гідно прожив це життя.

У всіх своя дорога й шлях єдиний,
Яким крокуємо у майбуття...
Будь гідним вічного звання "Людина"
І гідно проживи відміряне життя!

Конєга Юлія

*Кириківський заклад загальної середньої освіти
I-III ступенів Кириківської селищної ради Охтирського району*

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ /НЕ МОЖНА/ ПОРУШУВАТИ

Що для мене доброчесність? Це дуже важлива якість як у навчанні, так і в житті. Це вміння діяти чесно й відверто, дотримуючись норм моралі та певних принципів. Я переконана, що ця риса повинна бути в кожного, адже це не тільки чесність та людяність, а також вміння проявляти своє «Я», мати чисте сумління.

Доброчесність поєднує в собі безліч інших важливих якостей: щирість, відданість, гуманність, доброту, самоповагу, ввічливість. Я поважаю людей, які дотримуються етики та моралі в навчанні. Мені як старанній учениці часто було

незрозуміло та неприємно, коли списані роботи оцінювалися так само, як і власно написані. Хоча особиста думка дітей не менш цікава за плагіат. Переконана, що доброчесність у навчанні виробляє новаторство та відсутність плагіату. Це вчить і змушує нас відстоювати та відокремлювати власну думку, обґрунтовувати її.

Навчання – це середовище, де хочеться не тільки розвиватися, а й товаришувати. Щоб підтримувати дружню атмосферу, я та більшість моїх знайомих дотримуються моральних принципів і правил спілкування з іншими. Це підвищує якість комунікації між учнями та викладачами. Ключем до гармонійної освіти є доброчесність, яка панує навкруги. Це означає, що ми маємо поважати один одного, не допускати плагіату та іншого нечесного ставлення до навчання.

Постійне прагнення до нових знань, відкриття себе в різних сферах, самовдосконалення завжди йшли через доброчесність. Один із найважливіших аспектів у отриманні освіти – дотримання моральних принципів. Якщо ми маємо за мету вчитися й дізнаватися нове, варто розширювати свої горизонти, розвиваючи критичне мислення та вміння аналізувати інформацію. Якось прочитала статтю, де йшлося про спосіб вийти за межі комфорту, ставити перед собою нові цілі. Набагато важливіше конкурувати чесним шляхом серед однокласників. Мені неабияк цікаво побачити справжні власні зусилля та вміння, тому я взяла участь у МАН, почала працювати над темою «Дослідження вмісту важких металів на місці вирв від снарядів». Актуальність роботи мене мотивувала. Ми разом із моїми керівниками здійснили чималу роботу. І наші старання були виправдані. Виборовши перемогу, завзято працюємо далі. Для мене це не просто успіх у навчанні, а й спроба розкрити потенціал, побачити себе в різних сферах діяльності. Отже, доброчесність – це віра у власні сили.

Неповага до освіти проявляється не тільки зі сторони учнів, а й викладачів. Погодьтеся, одна з актуальних проблем зараз – корупція у сфері вищої освіти в пострадянських інститутах. Про це я та мої друзі серйозно замислилися тільки недавно, коли прийшов час обирати майбутню професію та заклад освіти. І в товаришів до вибору інституту така вимога: без корупції. Викладачі повинні бути справедливими та підтримувати здобувачів освіти. Особисто мене мотивують такі вчителі. За всіма перемогами, успіхами, досягненнями стоять мої педагоги, які завжди вірили та надихали. Мені неабияк пощастило мати таких доброчесних вчителів, адже для них ми всі рівні та по-своєму розумні. Як показує досвід, саме тоді учні з повагою та розумінням ставляться до педагогів.

Порушення доброчесності в навчанні заважає не лише учням, а й усій спільноті. Кожні дії мають наслідки. Плагіат несе за собою суворе покарання або втрату довіри, що іноді важливіше за будь-що. Запевняю: доброчесність у навчанні – це не тільки про моральні принципи, а й про професійну гідність.

Доброчесність виховує в нас якості та навички, які важливі для подальшого життя. Я обожаю писати художні твори й неодноразово моє вміння допомагало мені. Більшість моїх нагород та перемог завдяки казкам, оповіданням та розповідям. Такою творчістю займаюся вже дуже давно, але ніколи не було

плагіату. Це допомогло мені «виточити» письмові навички. Я неодноразово брала участь у різноманітних Всеукраїнських, Міжнародних мовознавчих та літературних конкурсах, де також були помічені мої старання. За цю добросовісність та наполегливість маю безліч нагород: Грамоти, подарунки (переважно книги), отримувала фінансову винагороду.

Отже, добросовісність надзвичайно важлива в навчанні. Людина, яка має цю якість, обов'язково досягне професіоналізму у своїй галузі. Вона відкрита до нових знань, уміє обґрунтувати власну позицію, дотримується правил моралі та відсторонює плагіат. Добросовісність – це перший крок до успішної освіти в Україні. Взаємоповага та чесність виховує в нас лідерство, наполегливість й успішне майбутнє. Якісна освіта складається з добросовісності. Тож крокуймо до своєї мети!

Криволап Поліна

*Державний навчальний заклад «Шосткинський
центр професійно-технічної освіти»*

ВАЖЛИВІСТЬ ДОБРОСОВІСНОСТІ В НАВЧАННІ

У сучасному світі, коли конкуренція в освіті стає все більшою, добросовісність у навчанні виступає ключовим елементом, що формує моральність кожної особистості. І питання, чи слід дотримуватися добросовісності та чи можна її порушувати, є не лише актуальними, а й надзвичайно важливими для розуміння суті самої освіти.

Власне сприйняття та усвідомлення важливості добросовісності в навчанні є основним аспектом моєї освіти та розвитку мене як особистості. Розглядаю це як невід'ємну частину свого характеру та цінностей, які закладені в мені ще зі школи, де вперше зрозуміла, що списувати – це погано.

А загалом, чи хотіли б ми, щоб нашу кропітку дослідну роботу чи навіть її частину хтось узяв і просто видав за свою? Уважаю, що дотримання добросовісності виховує повагу до інтелектуальної власності. А коректне оформлення посилань на джерела свідчить про усвідомлення цінності чужих ідей і творчих здобутків. І це важливо не лише для навчання, а й для майбутньої професійної діяльності.

Переконана, що академічна добросовісність у навчанні є основою, на якій ґрунтується не лише моя освіта, але й моя моральна й етична ідентичність. Для мене це не просто набір якихось правил чи вимог, а свідоме ставлення до власного навчання.

Завжди академічну добросовісність порівнювала з кольоровою палітрою, що розписує живописними штрихами картину навчання. Подібно до майстра, що має турбуватися про кожну краплину фарби, ми, здобувачі освіти, маємо пильно стежити за кожним словом, кожним завданням, що виконуємо.

Уявімо, що ми стоїмо перед полотном, що відображає наше навчання. На цій картині кожен штрих показує наше розуміння академічної добросовісності.

Яскраві кольори чесності та інтелектуальної честі створюють контраст зі шматками темряви, що відображають списування та плагіат. Обережно вибираємо пензлик, щоб зробити свій внесок у цю мозаїку, бо кожен відтінок, кожен елемент, що ми додаємо, впливає на кінцевий образ не тільки всієї картини, а й митця, що її створює.

Упевнена, що академічна доброчесність – це не лише правила, записані чорним по білому, а щось більше, що переповнює наше внутрішнє бачення світу. Це як прозоре скло, що захищає наше полотно від негараздів і крізь яке бачимо істину та чесність. Ми торкаємося цього скла, прагнемо відчутти його непорушність, його чистоту. Але існують моменти, коли це скло можна пошкодити. Не дотримуючись правил доброчесності, ми розбиваємо його, і тоді кришталеві шматки розсипаються по полотні, порушуючи гармонію. Списування та плагіат не лише позбавляють можливості продемонструвати справжні знання, а й підривають довіру, наче розчинник, що потрапив на картину та розтікається по ній, змиваючи яскраві фарби, залишаючи натомість сіро-бурі плями, які можуть повністю знищити все полотно.

І ось тут важливо не просто виправити помилку, зібрати вчасно кожен кришталевий шматок і повернути його на попереднє місце, не дати розчиннику розтектися та знищити картину, але й відновити пошкоджену власну гідність, своє чесне ім'я. А це майже неможливо, адже чесність у навчанні є тим ґрунтом, на якому проростають такі моральні чесноти, як порядність, принциповість і надійність. Саме ці риси є запорукою успіху в будь-якій сфері – від академічної кар'єри до підкорення вершин бізнесу чи політики.

Упевнена, що в дотриманні академічної доброчесності найважливіше – це наші власні відчуття, наша внутрішня спроможність розрізнити добро та зло, чесність та обман. Ми самі стаємо митцями, які створюють картину подальшого життя, і лише ми відповідаємо за те, як вона виглядатиме.

Доброчесність у навчанні – це не просто набір правил, це наша мистецька робота, що живить інтелектуальну культуру, відображає наше сприйняття світу, наші цінності та ставлення до знань. Чесне виконання завдань, опора на власні сили, а не на списування чи плагіат, – це ті яскраві фарби, якими розмальовуємо полотно своєї освіти. Кожен штрих, кожна деталь має значення в цій живописній мозаїці навчання, де ми є не лише спостерігачами, а й творцями.

Недолужко Олеся

*Державний професійно-технічний навчальний заклад
«Сумське вище професійне училище будівництва і дизайну»*

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ – ІМПЕРАТИВ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

У сучасному світі, де конкуренція в освітній сфері стає все більш напруженою, питання про доброчесність у навчанні стає особливо актуальним та

популярним. Доброчесність включає в себе не лише дотримання правил та норм, а й внутрішню чесність і принциповість в особистих діях. Чи потрібно дотримуватись правил доброчесності в навчанні? Чи можна порушувати цей принцип у пошуках вирішення освітніх питань?

Давайте зупинимося на пріоритетах та розглянемо їх із різних точок зору. Почнемо з аргументів на користь дотримання доброчесності в навчанні. Перш за все, це сприяє формуванню характеру особистості здобувача освіти. Відповідальність за власні дії та високі моральні стандарти, які вбачаються в дотриманні правил, допомагають у вихованні сильної особистості. Крім того, доброчесність є основою довіри оточуючих, що є важливим як у навчальному середовищі, так і в майбутньому професійному житті. Дотримання доброчесності також сприяє створенню рівних умов для всіх учасників освітнього процесу, запобігаючи нечесним діям.

Проте існують аргументи й на користь порушення доброчесності в навчанні. Деякі здобувачі освіти вважають, що жорсткі стандарти та конкуренція змушують їх шукати альтернативні шляхи досягнення успіху. Наприклад, вони можуть спробувати використовувати заготовлені напередодні шпаргалки під час іспитів або навіть купувати виконані професіоналами готові роботи. Для деяких це може здатися прийнятним з огляду на високі очікування суспільства та надмірний тиск, відсутність вільного часу чи щільний графік.

Але, незважаючи на ці аргументи, порушення доброчесності в навчанні не може бути виправданим. По-перше, це порушує принцип справедливості та рівності перед законом. Кожен має право на чесну оцінку своїх знань і навичок. Порушення доброчесності також має негативні наслідки для самого здобувача освіти. Відсутність необхідних навичок та знань може виявитися проблемою в майбутньому житті, коли настане час використовувати ці знання у професійній діяльності. Крім того, порушення доброчесності підриває довіру в суспільстві та руйнує основи освітньої системи.

Отже, доброчесність у навчанні є не лише моральним обов'язком, а й ключовим елементом успішного освітнього процесу. Дотримання цього принципу сприяє формуванню сильних характерів, підтримує рівність та справедливість у навчальному середовищі, а також забезпечує високий ступінь довіри оточуючих. Тому, незважаючи на будь-які труднощі чи спокуси, дотримання доброчесності в навчанні є найбільш оптимальним та морально виправданим шляхом досягнення успіху.

Академічна доброчесність у навчанні - це не лише моральний принцип, а й фундаментальна складова успішного освітнього процесу. Вона передбачає ряд важливих вимог, які варто дотримуватися для забезпечення чесності, об'єктивності.

Серед цих вимог важливе місце займає самостійне виконання завдань, коректне посилання на джерела інформації, дотримання авторського права та надання достовірної інформації про результати освітньої діяльності. Спочатку розглянемо значення самостійного виконання навчальних завдань. Це означає, що здобувач освіти повинен працювати над своїми завданнями без зовнішньої

допомоги або копіювання думок інших. Це вимагає не лише інтелектуальних зусиль, а й виявлення власної творчості та аналітичних здібностей. Самостійність у навчанні сприяє розвитку критичного мислення та самодисципліни, що є ключовими навичками для успішної академічної й професійної діяльності. Далі важливо враховувати посилення на джерела інформації. Коли здобувач освіти використовує ідеї, розробки чи відомості з інших джерел, він повинен чесно вказати ці джерела, щоб уникнути плагіату та забезпечити належне визнання права авторства. Це демонструє повагу до інтелектуальної власності та допомагає підтримувати чесну конкуренцію в академічному середовищі. Використання матеріалів інших авторів без належного дозволу або вказівки на джерело порушує принципи справедливості та інтелектуальної чесності. Шляхи цитування, правильна підписка та використання ліцензійних матеріалів є обов'язковими елементами в уникненні порушень авторського права. Нарешті, надання достовірної інформації про результати навчальної діяльності є ключовою складовою академічної доброчесності. Здобувач освіти повинен чесно представляти свої знання, навички та досягнення без спотворення чи приховування фактів. Це відображає не лише чесність, але й професійну етику та відповідальність перед спільнотою.

Отже, академічна доброчесність для здобувачів освіти є необхідною складовою успішного навчання та розвитку. Самостійність у виконанні завдань, чесне посилення на джерела інформації, дотримання авторського права та надання достовірної інформації про результати навчання є основними принципами, які допомагають побудувати справедливе, чесне та стабільне освітнє середовище для всіх учасників. Доброчесність у навчанні – це імператив сучасної освіти.

Дорогобід Вікторія

Охтирський центр професійно-технічної освіти

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ І ЧЕСНІСТЬ – ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Питання академічної доброчесності завжди турбувало освітян та науковців. Але в умовах сьогодення, коли гаджети заповнили світ, новітні технології невпинно прямують вперед, а штучним інтелектом уже нікого не здивуєш – це питання є особливо гострим та актуальним.

Поміркуємо, що ж є основою академічної доброчесності? На мою думку, основні особливості цього питання – це чесність та відповідальність. Все залежить від самого здобувача освіти. Що для нього насамперед головне: отримати вищу оцінку чи здобути ґрунтовні знання? Якщо ж вчитися просто для оцінки, в такому разі, через брак мотивації, і виникають думки схитрувати, списати чи «поцупити» чужу роботу.

Як на мене, це також питання порядності та виховання. Людина з високою культурою та стійкими моральними принципами ніколи не простягне руку до

чужого. Вихована та свідомо особистість не використає чужу інтелектуальну власність, видавши її за свою. Не має значення: духовне чи матеріальне.. Чуже є чуже. Зараз мова йде не про окремі фрагменти, які можна використати у своїй творчій роботі, вказавши на джерела інформації.

Наприклад, під час написання творчих робіт з української мови, слід не лише дотримуватися правил цитування та посилання на різні джерела, але й уникати плагіату, дотримуватися авторських прав та не дозволяти собі будь-які форми обману чи підробки результатів. Бо плагіат - це серйозне порушення академічної доброчесності, яке підриває цінності чесності та розумової праці.

Отже, чесність, порядність та високі моральні принципи – це ключові важелі в питанні академічної доброчесності.

Інтелектуальна чесність вимагає від учнів розвивати свої вміння та навички самостійної роботи. Як-от, ми повинні володіти не лише знаннями, а й умінням їх застосовувати, аналізувати та синтезувати інформацію. Підтримка інтелектуальної чесності передбачає створення умов для творчого розвитку здобувачів освіти та стимулювання самостійності.

Постає питання: «Чому академічна доброчесність така важлива?» На мою думку, вона сприяє справедливому оцінюванню, тобто коли всі учні дотримуються принципів академічної доброчесності, оцінки відображають реальні знання та навички, а не результат обману чи плагіату. Також, хочу зазначити, що вона підвищує якість освіти. Наприклад, коли учні при вивченні теми зосереджуються на самостійному засвоєнню матеріалу та критичному мисленні, вони здобувають глибші знання та формують більш ґрунтовні навички, які їм знадобляться у подальшому житті.

До чого ж тут відповідальність? Я вважаю, що людина мусить розуміти всі наслідки власних дій. Якщо ж хтось захоче нечесним шляхом привласнити чужі надбання чи видати їх як свої, мусить бути готовим відповісти у разі викриття. А це обов'язково станеться. Не дарма ж у народі кажуть: «Шила в мішку не приховаєш». Кожна брехня буде рано чи пізно викрита. І тоді якраз на перший план виходить відповідальність, здатність витримати критику.

Як на мене, краще отримати нижчу оцінку за свою роботу, ніж привласнити чужу працю. Треба самостійно виконувати завдання, вчасно здавати роботи та бути готовим відповісти за свої вчинки, мати відкритість щодо своїх дій та мотивів, а також гідно сприймати конструктивну критику.

Я вважаю, що дотримуючись вищезазначених правил ми розвиваємо в собі такі важливі особисті чесноти, як чесність, відповідальність, самодисципліна та етичне мислення – це якості, які не лише допомагають у навчанні, але й стануть у нагоді у будь-якій сфері життя.

Таким чином, академічна доброчесність – це не лише про правила, а й про культуру. Про вміння цінувати знання, поважати роботу інших людей та прагнути до саморозвитку. Дотримуючись принципів чесності у навчанні, ми не лише здобуємо якісну освіту, але й стаємо зразком для наслідування.

Отже, академічна доброчесність у навчанні є важливим елементом формування професіоналізму, інтелектуальної чесності та високих стандартів освітньої діяльності.

Бойко Андрій

ДПТНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти»

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ:

ДОТРИМУВАТИСЯ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

*Ділами добрими долаємо дистанції,
Доброчесно діяти – духу дисципліна.
Даруємо дружбу, ділимося досвідом,
Доброчесність – душі дивний діамант.*

Тема доброчесності дуже актуальна сьогодні. Своє есе я спробував почати тавтограмою, адже доброчесність, добро, дисципліна – складові успішного і чесного навчання. На мою думку, порушення академічної доброчесності призводить до негативних наслідків. Це питання не тільки про дотримання правил і норм, а про формування моральних цінностей та розвиток особистості і суспільства в цілому.

Академічна доброчесність у навчанні передбачає чесне виконання усіх вимог навчальної програми, відсутність плагіату та шахрайства, уникнення будь-яких маніпуляцій та підробок. Щоб підтримувати доброчесність у навчанні, варто зосередитися на формуванні власного морального ставлення до виконання завдань та дотримання етичних принципів. Учень, який дотримується доброчесності у навчанні, виробляє в собі навички самостійності, відповідальності та толерантності. Наприклад, не списати на контрольній – здавалося б невеликий крок, проте він може стати цеглиною у формуванні характеру та особистості людини. Адже людина, яка дотримується академічної доброчесності зазвичай застосовує доброчесну поведінку в усіх сферах життя [1]. Такий підхід допомагає не лише досягати успіхів у навчанні, а й ставити життєві цілі на шлях морального та інтелектуального розвитку. На думку спадає сюжет фільму «Пригоди електроніка». Сергій використовував знання, вміння іншого хлопчика – своєрідний плагіат. Для головного героя фільму все закінчилося добре, але він на все життя розумів, що треба бути собою і не привласнювати собі думки, вміння, знання інших. Тепер звернімося до сучасних реалій: використання штучного інтелекту у навчанні. Звісно, завдяки доступності новітніх технологій, учні можуть швидше знаходити необхідну інформацію, автоматизувати деякі процеси та розширити свої знання. Однак, важливо пам'ятати, що використання штучного інтелекту повинно бути суворо відповідним правилам та нормам академічної доброчесності. Слід також розуміти, що ніякий ШІ не замінить індивідуальне сприйняття дійсності.

Інтелектуальна власність та плагіат – це важливі теми, які впливають на суспільство в цілому. Нелегальне використання інтелектуальної власності може завдати серйозної шкоди науковому прогресу, оскільки це призводить до ухилення від визнання трудових зусиль та інновацій творців. У випадках плагіату в політиці або науці виникає загроза для довіри громадськості до цих сфер, оскільки такі дії не лише порушують закон, а й підривають моральні та етичні принципи. Плагіат може призвести до втрати довіри до особи, яка його вчинила, і позначитися на її репутації. Важливо, щоб усі члени суспільства розуміли наслідки нелегального використання інтелектуальної власності та виявляли повагу до прав та трудових досягнень інших осіб. Тільки шляхом впровадження етичних стандартів та використанням власного інтелекту в межах закону ми зможемо сприяти науковому прогресу та розвитку громадського життя в цілому. Не можу підібрати приклад з літератури, на жаль, але хочу сказати про наше сьогодення – страшне, з болем, з горем. Росіяни, які привласнювали українську історію, тепер хочуть «справедливості» і маємо війну, жорстоку війну. Так, це не про академічну доброчесність, але люди видавали чуже за своє. Шкода...

Отже, дотримання доброчесності у навчанні, у громадському житті, є важливим кроком у формуванні моральних цінностей та розвитку особистості та суспільства в цілому.

Використані джерела

<https://prosvita.nazk.gov.ua/blog/chomu-akademichna-dobrochesnist-vazhlyva>

*Ченурна Вероніка
МФК СумДУ*

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ФАХОВОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Питання академічної доброчесності стає все більш актуальним з упровадженням у наше буденне життя новітніх технологій та доступу до безмежного простору мережі Інтернет.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів, правил поведінки учасників освітнього процесу. Вони спрямовані на формування і розвиток самостійної і відповідальної особистості, спроможної вирішувати завдання відповідно до освітнього рівня з дотриманням норм права та суспільної моралі.

В нашому навчальному фаховому коледжі розроблене Положення про забезпечення академічної доброчесності, діє Комісія з питань етики та академічної доброчесності, куди входять і представники студентського

самоврядування. Її робота спрямована на утвердження академічних чеснот та запобігання порушень академічної доброчесності.

Один із пунктів Положення про забезпечення академічної доброчесності передбачає норми та правила академічної доброчесності здобувачів освіти.

Молода коледжанська спільнота усвідомлює своє покликання як студентів коледжу оволодівати спеціальністю і бути корисним суспільству, представляти рідний навчальний заклад, захищати його честь і сприяти створенню його позитивного іміджу.

Відповідно до сповідання принципів академічної свободи, інтелектуальної самостійності та відповідальності, студентська рада коледжу ініціює пропозиції спрямовані на удосконалення освітнього процесу, організацію внутрішнього життя академічної спільноти.

Ми завжди прагнемо не допускати проявів академічної нечесності: прохання про сприяння, отримання допомоги від інших під час складання заліків, екзаменів, написання контрольних робіт тощо.

Прикладом для нас є педагоги закладу, з ними ми співпрацюємо для утвердження академічних чеснот, розвитку науково-освітніх інновацій, захисту суспільної моралі.

Одним з пріоритетних завдань студентської спільноти є розуміння того, що якими б стомленими та виснаженими кількістю домашніх завдань ми не були – нам не слід звертатися до недоброчесних практик. Бо списати – просто, але, роблячи це, студенти не тільки перестають бути чесними перед своїми одногрупниками, однокурсниками, перед самими собою, а й знецінюють таким чином сучасну освіту.

Здобувачі освіти коледжу – постійні співучасники наукового пошуку педагогів. Разом з викладачами ми здійснюємо наукову роботу, виступаємо на науково-практичних конференціях, семінарах, здійснюємо публікації у фахових виданнях. І, звичайно ж, прагнемо сповідувати культуру наукової спільноти під час здійснення всіх видів наукової діяльності.

Академічно доброчесні здобувачі освіти нашого коледжу зобов'язані посилатися на джерела інформації, якщо вони використовують, чужі ідеї, розробки, твердження, самостійно виконувати поточні та підсумкові навчальні завдання. Обов'язковим є дотримання авторського та суміжних прав. Це є запорукою отримання об'єктивної оцінки від викладача з будь-якого предмету за виконане завдання.

Не списати на контрольній – здавалося б невеликий крок, проте він може стати цеглиною у формуванні характеру та особистості майбутнього фахівця. Адже ми розуміємо, що людина, яка дотримується академічної доброчесності, зазвичай, застосовує доброчесну поведінку у всіх сферах життя.

Окрім того, дотримання принципів академічної доброчесності – це чесність з усіма учасниками освітнього процесу, до себе та майбутнього роботодавця. Адже в такому випадку отримані нами результати роботи відповідають рівню наших зусиль, знань, умінь та навичок, а не відобразатимуть наше вміння списувати. Ніхто не захоче, щоб їхніх дітей навчав некомпетентний

педагог, лікував хворого недосвідчений лікар, готував страви нечесний кухар, які купили дипломи, а не здобули їх працею та знаннями.

Дотримання принципів академічної доброчесності впливає й на репутацію коледжу. Адже на його статус та місце в рейтингу впливатиме і те, чи отримані студентами оцінки відповідають реальним знанням та навичкам. І тут закономірність проста: де більше доброчесності, там більше знань.

Бути академічно доброчесним не так складно, як може здаватись. Варто цінувати своїх колег, поважати себе та свій час, а також мати розуміння, що навчання – це перш за все самовдосконалення. Бути чесним, справедливим та відповідальним – риси, що виховуються у закладі освіти й формуються на все життя.

Студентське самоврядування – дієвий орган студентської спільноти. Завдяки його ініціативі в коледжі проводиться ряд заходів щодо створення і підтримки сприятливого морально – психологічного клімату в студентському середовищі: заходи з утвердження принципів академічної доброчесності: обмін досвідом сприяння академічній доброчесності в освітньому процесі коледжу студентами старших та молодших курсів, анкетування здобувачів освіти коледжу щодо обізнаності з основними правилами та поняттями академічної доброчесності, обговорення опитування учасників освітнього процесу щодо задоволення роботою групи сприяння академічній доброчесності, абетка академічної доброчесності, флешчарт «Академічна доброчесність – запорука твоїх знань», інформаційна година «Академічна доброчесність та основи академічного письма», конкурс студентських міні – есе «Стоп плагіат», круглий стіл «Академічна доброчесність в освітній діяльності коледжу».

Усе це дає нам змогу проявляти активну життєву позицію. Бути ініціативними у всіх сферах життя академічної спільноти коледжу. При цьому дотримуватись культури поведінки й спілкування, відстоювати морально – етичні принципи і стандарти, цивілізовані підходи і норми світосприйняття.

Тому ми, студентство, підтримуємо і всебічно поширюємо принципи академічної доброчесності, прагнемо до самовдосконалення, робимо значущі кроки для втілення академічної доброчесності в життя та підтримуємо навчання здобувачів освіти, оригінальне мислення та захищаємо репутацію нашого закладу.

Ткаченко Вікторія

*Відокремлений структурний підрозділ «Аграрно-економічний фаховий коледж
Полтавського державного аграрного університету»*

**ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ/НЕ
МОЖНА/ПОРУШУВАТИ**

У наш час доброчесність у навчанні, на жаль, майже не виконується. Багато учнів, студентів плагіатять та списують роботи один у одного, замість того, щоб подумати і зробити самим. Особисто для мене доброчесність у навчанні має вагоме значення, але я її виконую частково.

Навчаючись у школі, я не знала, що дозволити списати комусь домашнє завдання означає порушення академічної доброчесності. Я навчалася добре і, якщо була можливість, то допомагала однокласникам з домашньою чи контрольною роботою, але в цілому мої однокласники користувалися інтернет-ресурсами.

Уже навчаючись у коледжі, я дізналася, що існує доброчесність у навчанні, коли нам прочитали лекцію про академічну доброчесність. Тому я хочу поділитися з вами своїми думками на цю тему.

Для мене академічна доброчесність – це коли учні, викладачі, студенти дотримуються певних етичних принципів таких як: чесність, справедливість, повага, відповідальність, довіра, мужність. Також, коли люди не списують та плагіатять, а придумують самі. Адже робити щось самостійно означає проявляти та розвивати себе. Креативити свої думки та показувати свою особистість, а не списану з інтернету чи у друга. Я вважаю, що академічної доброчесності безсумнівно повинні дотримуватися всі. Розглянемо приклад ситуації порушення академічної доброчесності.

Ситуація така: в одному навчальному закладі навчалися дві подруги, які там і познайомилися. Одна гуляє, веселиться, розважається, а інша в цей час сидить над домашнім завданням. Потім одна приходить додому і пише іншій «Скинь будь ласка дз, бо я хочу 10, а не 2» і та надсилає. Зі сторони дівчини, яка просить списати, проявляється академічна недоброчесність, але для неї це нормально. А для іншої, яка сиділа 2 години над виконанням завдання, це – несправедливо: вона сидить, думає, розв'язує, щоб заробити «10», а інша десь гуляла, прийшла, списала і теж – «10». Ось це і є справжня академічна недоброчесність і порушення етичних принципів, наприклад, такого, як справедливість, бо одна сиділа і робила, а інша просто біла байдики, але оцінка в підсумку однакова.

Зазвичай ми даємо списувати, бо не хочемо сваритися, хочемо допомогти або таким чином подружитися з тією чи іншою людиною. Але потрібно знайти в собі сили і сказати: «Ні». На прикладі поведінки цих дівчат потрібно зробити висновок, що потрібно дотримуватися академічної доброчесності, тому що відмовивши, ви даєте людині змогу подумати і виконати завдання самій. Через те, що люди звикли отримувати все просто так і швидко, вони можуть втратити себе і свій власний розум, деградувати. Поступово у них зникне бажання робити щось самостійно, вони звикнуть жити на всьому готовому. Ви не повинні знецінювати свій труд та свій час. У цій ситуації дівчата поки що навчаються, але далі підуть працювати і як одна з них це буде робити, якщо вона майже не навчалась, не проявляла себе.

Є ще такі ситуації, де вчителі занижують оцінку, проявляючи цим академічну недоброчесність. Причини є різні, чому викладач може занижувати

оцінку. Але є несправедливі зниження, наприклад, коли викладачеві просто не подобається сам здобувач освіти і він навмисно занижує йому оцінку. Або коли вчитель подумав, що ти списав у відмінника чи з інтернету, але насправді ти робив сам. Але ж педагоги повинні дивитися не на те, яка ти людина чи де ти списала, а робити акцент на знаннях здобувачів, якщо потрібно, то опитати додатково. Зазвичай вчителі обирають собі «улюбленців» і роблять їх відмінниками, але це фатальна помилка. Я вважаю, що всі повинні бути однаково у рівних відносинах з викладачами, а викладачі, в свою чергу, вчити всіх дітей, а не тільки «улюблених». Бо людина може бути розумною, але не подобатися вчителю і знижувати оцінку «неулюбленцю» в цьому випадку - не етично і не гарно.

Також одна з найнеприємніших рис академічної недоброчесності – це хабарництво. Зі сторони закону – це злочин. Зі сторони моралі - це також злочин. Люди приходять навчатися, скажімо, на медика. У них немає бажання навчатися взагалі, але їм потрібна освіта, вони проплачують собі оцінки, бали і потім вони «великі спеціалісти», але ж ця людина стане працювати лікарем і як вона зможе допомогти пацієнтам, якщо за навчання просто заплатила гроші. Я думаю, що не кожна людина хоче, щоб її лікував саме такий спеціаліст. Тому в цьому випадку академічна доброчесність порушена максимально і це може призвести до фатальних наслідків. Але це стосується не тільки медицини, а усіх сфер життя. Ви повинні поважати свій вибір і ставитися до нього з відповідальністю

Ще є багато різних порушень академічної недоброчесності, зокрема, такі, як: академічний плагіат, самоплагіат, фальсифікація, фабрикація і т.д. Усі вони негативно впливають на людей та на їхню діяльність. Я б хотіла, щоб в нашій країні люди, учні, студенти, викладачі розвивали себе і свій власний розум. Кожна людина унікальна по-своєму і в кожній людині є свої здібності, в яких вона найкраща. Потрібно дотримуватися академічної доброчесності, щоб не загубити себе і свій розум. Адже коли ми робимо щось самі ми розвиваємо себе, свої думки, свій розум. Списуючи у когось, ми просто забираємо можливість у себе проявити себе, обгрунтовуючи це так: «Та у мене немає таланту. Немає часу. Немає бажання. Мені лінь. Це не моє. Навіщо «паритися», якщо можна списати. Я не впевнений в своїх силах. Вона це зробить краще за мене».

Тому я особисто намагаюсь дотримуватися доброчесності у навчанні. ціную свій труд, свій час, свої вміння. Адже я – майбутній фінансист, і що з мене вийде, якщо я буду списувати з інтернету чи платити за навчання. Я, чесно, не розумію, навіщо люди приходять навчатися, щоб потім просто не ходити, а заплатити кошти, щоб закрити все на «4». Хочу, щоб у нашій країні поширювалася і розвивалась академічна доброчесність, що допоможе людям уникнути багато негативних ситуацій в майбутньому.

Я вірю, що в недалекому майбутньому всі учасники освітнього процесу змінять своє ставлення до навчання і принесуть у сферу освіти прогресивні ідеї проявів академічної доброчесності. Адже, уже сьогодні чимало впроваджено принципів академічної доброчесності серед української молоді, спрямованих на

підтримку чесного навчання та створено не одну можливість для реформації системи освіти.

Рева Єва
МФК СумДУ

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАНІ – НАШЕ МАЙБУТНЄ

Освіта надає людині гідність, та й раб починає усвідомлювати, що він не народжений для рабства.
Дені Дідро, французький вчений і філософ

Прошло три століття від життя відомого філософа, а його слова дотепер залишаються актуальними, а також набувають нового значення, адже завдяки навчанню ми розуміємо, яке місце займаємо у світі, усвідомлюємо власну важливість, можемо відстояти свою думку. Завдяки освіті ми відкриваємо нові горизонти життя, будуємо життєві принципи, на базі знань, які маємо, формуємо позицію та цілі. Тому зараз, як ніколи, важливо, щоб школярі і студенти мали якнайбільший спектр знань. Через застарілість нашої програми освіти учням/студентам нецікаво вчитися, і лише меншість справді робить це якісно та відповідально. Молодь почала все частіше звертатися до списувань, плагіату, фабрикування, обману тощо, що в подальшому й спричинило необхідність акцентування увагу на академічній доброчесності, яка стала необхідною умовою для успішного здобуття освіти.

Уперше поняття «академічна доброчесність» визначено у новому Законі України «Про освіту» у 2017 році. У 2019 було проведено дослідження, яке показало, що нічого не змінилося, і більшість батьків не підтримують академічну доброчесність на шкільному рівні, бо не хочуть приділяти цьому достатньо часу. Але саме шкільне списування приводить до майбутніх хабарів у вищих закладах освіти. Адже ще у школі діти навчаються самостійно формувати свою думку, писати твори і говорити на публіці, що є базою у дорослому віці. Коли учень приходить до коледжу/університету, правила стають жорсткішими, зникають всім улюблені ГДЗ, викладачі перевіряють роботи на плагіат і починаються проблеми і запитання від батьків: «Чому дитина почала погано вчитися?».

Насправді, вчитися ніколи не пізно, школа – це місце, де це найлегше зробити, поки ти дитина, і сформувати правильні звички у навчанні. Для дотримання академічної доброчесності потрібні терпіння, бажання, витримка і час. Також важливо починати з себе, а не намагатися навчити всіх одразу. Важливо пам'ятати, що перший крок починається з тебе.

Які ж можуть бути наслідки через десять років такого навчання? На жаль, дуже сумні. В результаті ми отримаємо деградуєuche суспільство, яке не зможе формувати свою громадянську позицію. Ми отримаємо купу дурних і

зомбованих людей, які лише можуть копіювати чужі думки і повторювати дії інших. Люди не зможуть створювати щось нове і будуть стояти на місці, роблячи одне і теж, що призведе до занепаду економіки та створення дешевої робочої сили. Відсутність власної громадянської позиції вплине на неправильний вибір влади, що може зруйнувати країну. Звісно, все це звучить антиутопічно і буде не так швидко, але це наслідки, до яких ми можемо дійти. Яскравим прикладом є книга Рея Бредбері «451° за Фаренгейтом», яка показує, якими ми можемо стати, якщо перестанемо вчитися і залишимося без власного розуму.

Та чи дійсно наша система освіти дозволяє дотримуватися поставлених пунктів? Кожен з нас вчився у школі і розуміє, наскільки це важко, з кожним роком програма стає складнішою і забирає все більше часу і сил. Більшість тем є неактуальними, а деякі предмети зовсім абсурдні, тож повинні бути або перероблені, або вилучені. Для прикладу наведемо підручник з «Основ здоров'я», який має застарілу програму і доречно було б замінити в ньому теми на більш сучасну тематику, як наприклад, статева освіта. Предмети, такі, як праця та мистецтво, – просто втрата часу, і вони зовсім не виконують свою функцію (розвиток світогляду), бо викладаються сухо і нецікаво. Кожен тиждень учні втрачають час на нецікавий і непотрібний у сучасному житті матеріал.

Старші учні (10-11 клас) мають від 7-9 уроків і майже на кожному отримують домашнє завдання. А ще до цього вони повинні готуватися до екзаменів, коли ж тоді знайти час на себе? Кожне домашнє завдання займає мінімум двадцять хвилин. Таким чином, можна стверджувати, що в середньому учні повинні витрати ще додатково дві години і двадцять хвилин (а то і більше) кожного дня.

На нашу думку, щоб забезпечити дотримання академічної доброчесності, потрібно створити умови, які дозволять здобувати освіту з задоволенням, а не з примусу. Наприклад, для молодших школярів треба подавати інформацію в цікавій ігровій формі, на що зараз і спрямована політика Нової української школи. А учні старших класів повинні мати змогу обирати потрібні для вступу до вищих навчальних закладів профільні предмети, важливо забезпечити їх можливостями для підготовки до екзаменів і вільним часом для себе.

Варто пам'ятати, що наше майбутнє – в освіченому поколінні, яке буде гармонійно розвиненим, розумітиме власні бажання та потреби, критично мислитиме, працюватиме на благо країни, підкорюватиме нові вершини. І саме дотримання академічної доброчесності дасть змогу з маленького школяра, який самостійно шукає інформацію, не списує, а сам придумує рішення, стати успішною дорослою людиною з власною думкою.

Котюк Катерина

Білоцерківський фаховий коледж сервісу та дизайну

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ ПОЧИНАЄТЬСЯ З МАЛОГО

Доброчесність у навчанні... Що ж це таке? Чи потрібно взагалі дотримуватись доброчесності в навчанні? І якщо потрібно, то чому? Спробуємо розібратись.

«Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та впровадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [1] – таке визначення надає Закон України «Про освіту» у статті 42.

У наш час ситуація з навчанням, на мою думку, як ніколи «плачевна». У школі вважається нормою серед учнів користуватися плодами чужої праці. Банально – це списування. На жаль, вважається нормою використати роботу однокласника чи однокласниці для того, щоб самому заробити кращу оцінку, яку оцінку вимагають вдома батьки і не важливо яким чином вона буде зароблена. Але учень не задумується над тим, що це чужа робота, чужа праця і оцінка, зароблена таким шляхом, не є справедливою. А знання? Які знання має дитина, що бездумно переписує чужі роботи?.. Я думаю, що мізерні. Так, використовуючи своїх однокласників, потихеньку учень закінчує школу... А потім що? Треба вступати до закладу освіти і здобувати професію.

Після вступу до закладу освіти на обрану професію продовжується та ж картина. Студент продовжує шукати легких шляхів, нехтуючи найкращим для нього – добросовісним навчанням. Замість того, щоб засісти за підручники – знаходить і використовує свого одногрупника та продовжує списувати. Якщо ж не спише в одногрупника, то використає інтернет для того, щоб тільки не «користуватися власною головою». Тільки от постає питання – наскільки буде кваліфікованим такий фахівець?

Деякі можуть сказати, що під час навчання використання чужих робіт – це не лише норма, але й необхідність, зважаючи на велике навантаження та конкуренцію. Наприклад, студент, який змушений балансувати між навчанням, роботою та іншими зобов'язаннями, може відчувати, що користування чужими матеріалами він заощаджує час та зусилля, які може витратити на інші справи. Але, насправді, таким чином він позбавляє себе можливості розвитку та самореалізації. А ми вже добре знаємо, що здатність самостійно мислити, аналізувати та розв'язувати проблеми – це ключові навички, які необхідні для успішної кар'єри та життя загалом. Крім того, навчання та самостійне засвоєння матеріалу приносить більше розуміння та задоволення від власних досягнень.

Далі цей студент закінчив навчання та йде влаштовуватися на роботу. Диплом на руках. Та чи вартий цей диплом «доброго слова», якщо спочатку наш учень, а потім і студент, не доклав потрібних зусиль, щоб самотужки здобути потрібні знання та навички? Чи доручили б ви проектувати будинок такому архітектору? Чи довірили б у руки своє життя і здоров'я такому лікарю? Чи віддали б на навчання своїх дітей такому вчителю? Чи змогли б сісти в літак до такого пілота? Так, розглядаючи це питання з практичного погляду, можемо зрозуміти, що неможливо побудувати міцний будинок на хиткому фундаменті.

Так само і з освітою: немає сенсу прагнути до успіху, якщо цей успіх будується на обмані та підставах.

Ще зауважимо і морально-етичну сторону. Для багатьох людей, включаючи мене, важливо, щоб у нас була здатність говорити правду завжди. Коли людина прикидається, що чужа робота є її власною, вона стає брехуном. І це негативно впливає на будь-яку взаємодію з цією особою, адже постійно виникає думка, що вона може вас обманути в будь-який момент. Це може мати і подальші наслідки у роботі та навіть у особистому житті.

Більше того, моральний обов'язок до чесності і доброчесності не обмежується лише особистими переконаннями. Він також відіграє важливу роль у формуванні соціальних норм та цінностей у суспільстві. Прийняття списування та обману у освітньому середовищі може призвести до розпаду моральних засад та сприяти поширенню недоброчесності та, навіть, корупції. Так, доброчесність у навчанні важлива не лише для індивідуального розвитку, а й для збереження і передачі моральних цінностей далі та доброчесного суспільства в цілому.

І дуже важливо починати привчати людину до принципів доброчесності ще з самого малечку, пояснювати, що чуже брати не потрібно. Щоб це не було – іграшка на дитячому майданчику, списана вправа домашнього завдання, змальований малюнок, чи переписаний вірш, дипломна робота зроблена з кількох чужих чи ідея колеги, якою він поділився з ним, а він видав її за свою. Кожна людина в цьому світі є індивідуальністю і треба бути собою, треба досягати вершин у своєму житті своїм розумом і своєю працею.

Якщо дитина вперше вирішує прийняти за своє чужу працю та це залишається непоміченим і непокараним, то це матиме серйозні наслідки як для її морального розвитку, так і для психічного та емоційного стану.

По-перше, така поведінка може призвести до порушення внутрішньої гармонії. Адже чесність є важливою складовою формування особистості, і порушення її може призвести до внутрішнього конфлікту між бажанням досягти успіху та свідомістю від свого невірного вчинку. А далі це може призвести до почуття вини, страху перед виявленням правди та низького рівня самоповаги.

Крім того, прийняття списування та обману як прийнятної поведінки може спричинити відчуття безпорадності та безсилля у дитини. Вона може вирішити, що немає значення докладати зусиль, щоб досягти чогось своїм власним розумом і працею, оскільки можна просто скористатися чужими досягненнями, що може призвести до втрати мотивації до навчання, розвитку власних навичок та здібностей.

Таким чином, доречні слова Миколи Сингаївського: «Усе – із доброго чи злого – починається з малого...». Важливо починати з малого і бути чесними перед головною людиною в житті кожної людини – перед самим собою. І обов'язково пам'ятати, що кожна людина є унікальною індивідуальністю зі своїми унікальними здібностями та потенціалом.

Використані джерела

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017р. № 2145-VIII : станом на 24.03.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19> (дата звернення: 19.04.2024).

Садовська Юлія

Комунальний заклад «Прилуцький гуманітарно-педагогічний фаховий коледж імені Івана Франка» Чернігівської обласної ради

СПОДІВАННЯ НА ЗМІНИ ЧИ ВІРА У НЕЗДІЙСНЕННЯ?

Ще кілька років тому ми й гадки не мали, що штучний інтелект так змінить світ. Здавалося б, хто міг уявити, що замість тебе зможе думати апарат з електронною частиною, яка працює з інформацією як людина. Якщо тебе щось цікавить – достатньо лише однієї секунди, як відповідь опиниться на екрані.

Його використовують у різних галузях: транспорт, виробництво, фінанси, медицина, освіта та ін. Не потрібно довго думати над вирішенням складної проблеми, особливо якщо це стосується навчання – допоможе штучний інтелект. Здається, люди забули, на що вони здатні, зокрема, здобувачі освіти, які шукають можливість отримати інформацію, щоб потім присвоїти собі або списати. Вони не поважають думки, працю інших.

Усі вже звикли, що відповідь на будь-яке запитання можна знайти в інтернеті. Списуючи інформацію з інтернету або присвоюючи чужу роботу, ви не тільки вчиняєте ганебно, а ще й погіршуєте життя собі. Не розвиваючи своє мислення, креатив, вміння творити щось нове, людина втрачає здатність думати самостійно. В Україні налічується понад 12 тисяч бібліотек, але активно працюють лише 3-4 тисячі. Це приклад того, що мало хто ходить у книгозбірні. Читаючи книги, ми розширюємо свій словниковий запас, покращуємо пам'ять, а головне – підвищуємо творчий потенціал, здатність створювати щось своє, неповторне та індивідуальне. Я вважаю, що любов до книги нам мають прищеплювати ще з дитинства. Усе залежить від виховання та учителів, які мають спонукати до цього.

Я вдячна моїй вчительці української мови, яка вчила «дружити» з книгою, виховувала нас бути чесними перед собою та іншими. Усі ті завдання, які ми виконували, мали на меті вдосконалити творчі вміння, інтелектуальні здібності, мовлення. Кожного літа я читала багато літератури, потім коротко занотувувала зміст прочитаного, розвиваючи здатність викладати свої думки самостійно й без інтернету. Зараз інші часи та цінності, але книга буде актуальна завжди, адже «Люди перестануть мислити, якщо перестануть читати», – писав Дені Дідро.

Штучний інтелект може привести до «форматування» знань. Студенти – майбутні фахівці – зовсім не знатимуть тієї справи, яку вивчали багато років, а учні – елементарних речей, які такі важливі в житті. А все це через те, що інформацію, яку треба вивчити, списують. Важливо говорити і з батьками учнів, адже все йде із сім'ї. Купуючи книги з готовими домашніми завданнями, батьки

інколи не задумуються над тим, що не дають змогу дітям вчитися й розвиватися. Наприклад, під час педагогічної практики, спостерігаючи за учнями, переконалася, що часто здобувачі освіти використовують інтернет-джерела для репродуктивного інформаційного процесу, щоб оцінка була кращою, але не усвідомлюють, що знань немає. І в правовому полі списування ніяк не визначено.

За кордоном уже усвідомили шкідливість недоброчесного ставлення до чужої праці й юридично окреслили цей процес. У Великій Британії відраховують студентів, у роботах яких індекс плагіату перевищує всього лише 2%. У Сінгапурі заклади освіти застосовують сервери, які підраховують відсоток збігу кожної письмової роботи з будь-якими роботами інших здобувачів освіти. Якщо плагіат буде доведений, студента відраховують з університету. А в школі з перших днів дитину вчать указувати джерела інформації. У Стенфордському університеті скасовують оцінку, відсторонюють від навчання та призначають «виправні» громадські роботи. Є університети, де за кілька обманів порушника позбавляються права вступати до них знову. Найбільше мене вразило те, що випускнику можуть видати диплом із позначкою, що він вдавався до плагіату. У Китаї за списування можуть покарати фізично.

Отже, мені як майбутньому вчителю треба бути обізнаною умовами дотримання академічної доброчесності. Адже «саме від того, як ми виховуватимемо наших дітей сьогодні, буде залежати те, як виглядатиме наше суспільство завтра». Можна багато говорити, наводити багато прикладів та головне, щоб це було дієво! Сподіваюся, зміни неодмінно настануть... Безумовно! Адже тоді, що це, як не віра в нездійсненне?

Сакова Маргарита
СумДПУ ім. А. С. Макаренка

ДОБРІ ПОМИСЛИ

«Скіфам більше користі приносить незнання вад, ніж грекам знання чесності», – колись сказав основоположник діалектики, "плакучий філософ", як його називали, Геракліт. Чому "бриніла його філософська сльоза" в цьому випадку? Очевидно, що об'єктом його стурбованості було те, що прогресивніші за скіфів греки, володіючи знанням про моральні цінності, нерідко надавали їм номінального значення.

Errare humanum est. Ніхто з нас не досконалий. Природа людська така: добро постійно бореться зі злом всередині нас. Особливо запеклою є ця боротьба на початковому етапі особистісного становлення. І кожен має право на виправлення, особливо на освітній ниві. Бо, нагадаю, сучасна школа (навіть вища) має, крім навчальної, виховну мету. Головне, заохочувати того, хто вчиться літати, помиляючись, робити якомога більше спроб здійснитися до небес і витворити себе з чеснот.

Один із відомих французьких філософів доби Просвітництва, поет, прозаїк, публіцист Вольтер впродовж 60-х років XVIII ст. у Франції виступав проти католицької нетолерантності, яка розвивалася і в Польщі. У цей час імператриця Катерина II листується із філософом і, скориставшись ситуацією, надсилає йому дослідження з цієї теми, передане від начебто вчених з Петербурга. 1767 року під впливом прочитання цих матеріалів публікується написаний Вольтером памфлет «Історико-критичне дослідження про незгоду церков Польщі» під іменем вигаданого професора Жозефа Бурдільйона. Схожих памфлетів було кілька. У них Польща постає нецивілізованою, некультурною країною, в якій немає свободи віросповідання. Хоча Вольтер дозволяє собі глузування та висміювання країни та її народу до цього (1761 р.): «Як і раніше, я даю полякам 500 років, аби вони навчилися робити ліонські тканини і севрську порцеляну» [1].

Твори Вольтера містять, крім відносно справедливих критичних зауважень про Польщу, ще й глузливі, що на той час викликали обурення серед громадськості. Написання памфлетів було спрямоване більше на сатиричне викривлення реальності, аніж на об'єктивне висвітлення актуальних питань. На противагу цьому, коли йшлося про політику Російської імперії з її тотальним закріпаченням селянства та усіма людиноненавистницькими наслідками цього явища (наприклад, вбивство кріпаків-рабів їхніми панами було нормою в той час), розправами над дисидентами, ліквідацією козацтва, насильницьким переселенням народів, антисемітизмом тощо, то філософ називав критику такої політики імператриці польськими конфедератами наклепом, продовжуючи відбілювати її репутацію. Чому саме цю історію висвітлено, спитаєте ви? Зараз поясню.

Одні дослідники вважають, що Вольтер щиро вірив у всі ці ідеї, близькі й для Катерини II, захоплювався війнами та завоюваннями імператриці. Інші дослідники, серед яких, зокрема, професор, літературознавець, славіст Ева Томпсон, стверджують, що за написання памфлетів Катерина II щедро платила Вольтеру [2]. Вищезгадана науковиця навіть називає це справжньою корупцією. Чи можна так вважати, - однозначно сказати складно, це тема окремого дослідження. Але точно відомо, що Катерина II дійсно надала спеціальні пільги Вольтеру, такі, як пенсія та почесне звання. Тому, крім ідейного мотиву, був ще й принаймні прагматичний.

До того ж, матеріали про факти порушення свободи віросповідання в Польщі, які імператриця передала Вольтеру для опрацювання, теж викликають сумніви. Дослідники, які пізніше намагалися отримати доступ до інформації, викладеної в них, отримували відмову через те, що ті матеріали – під грифом «секретно» і є державною таємницею РФ (вони знаходилися в Москві). Якщо ці відомості про політичне становище в тогочасній Польщі, про несправедливість та свавілля в ній були правдивими та достовірними, то чому їх досі приховують від науковців тієї ж сучасної Польщі? Це підозріло. І це наштотує на думку, що Вольтер, який ніколи не був у Польщі, швидше за все, під враженням від прочитаного матеріалу, не здійснивши ретельного фактчекингу і перебуваючи під впливом від спілкування із правительською імперією, яка збиралася «поглинути»

Польщу, написав твори, які багато в чому були позбавлені конструктивної критики та висвітлювали те, що викликає неоднозначні судження. Для порівняння: у той час, як Вольтер листувався з царицею, захоплюючись її прагненнями панувати над народами Східної Європи, Руссо, наприклад, вважав поляків гідними свободи, вболівав за їхнє виживання. Останній знаходив силу у їхній самобутності. І саме Польща надихнула мислителя на закладення основ модерного націоналізму [1]. Його твердження про проблему національного виживання без політичної незалежності Польщі настільки випередили свій час, що навіть він сам назвав їх «мріяннями». Але, у будь-якому випадку, його інтелектуальна діяльність була позначена, на моє переконання, добродіями прагненнями. Те, що виходило з-під пера Руссо більше нагадувало пошук правди та справедливості, ніж те, що робив Вольтер.

Навіть якщо уявимо, що підкупу філософа імператрицею не було, ми все одно можемо виокремити дії Вольтера, які підпадають під категорію порушення добродіями. По-перше, він був не до кінця об'єктивним, критикуючи політику Польщі й писав досить глузливі памфлети, виявляючи неприпустиму упередженість стосовно неї. По-друге, діяч видавав твори не під своїм ім'ям, аби його гострі судження, надмірна емоційність не зашкодили його репутації, тобто усвідомлював, що чинить не по совісті. Достовірно невідомо, чи Вольтер розумів ймовірні негативні наслідки написання памфлетів: посилення негативних стереотипів про поляків як "нецивілізовану" націю, що в свою чергу підтримувало негативне ставлення до польського народу в цілому; підживлення ворожнечі між різними національними групами, що проживають у межах Польщі; політична дестабілізація, негативний вплив на її міжнародну репутацію, зменшення підтримки зовнішніми силами та загострення політичних конфліктів тощо. Можливо, філософ чогось не розумів чи в реаліях того часу вважав свої ідеї співзвучними із запитамі світу. Можливо, Вольтер настільки симпатизував цариці, що сліпо підтримував усе, що вона декларувала, забуваючи відділяти особисте від суспільного. Можливо, є ще якісь «можливо». Але написання його гостросатиричних памфлетів незалежно від усіх цих «можливо» зробили свою недобру справу. Виголошуючи з трибуни гучні промови, несеш десятикратну відповідальність за сказане. До того ж, навіть звернення впливових людей в минулому можуть мати серйозні наслідки в далекому майбутньому. Цей приклад промовисто доводить: недобродіями, неетичність, безвідповідальність людей, яким судилося пов'язати своє життя з наукою, освітою, просвітництвом, може призводити до набагато серйозніших наслідків, ніж, наприклад, незадовільна оцінка через списування на уроці чи повторне подання роботи через виявлений в ній плагіат. Але все починається з маленького. Чим розвинутіша інтелектуально людина, тим благороднішою вона має бути.

Завершуючи своє висловлювання, хочу сказати, що людина має годувати знаннями не свою підступну хитрість чи антигуманність, а благородну мудрість та людинолюбство. Важливо, здійснюючи інтелектуальні задуми, мати добрі помисли, а не думати винятково про свою вигоду та швидкий результат. Наприклад, мозок учня чи студента, можливості якого розширилися не в

останню чергу завдяки поглинанню ідей в школі чи іншому освітньому закладі, осмисленню теорій, викладених на уроці чи на лекції, має стати творцем не хитрого плану обдурення, а мудрого плану з оптимізації навчального процесу. Хто творить добро, маючи знання про чисельні способи робити зло, той гідний похвали не тільки за витворене добро, а й за все те зло, якого він не зробив. Хто, знаючи про існування легшого, але нечесного шляху, не обирає його, той з часом приходить до самого себе, як до цілісної особистості та справжньої людини.

Використані джерела

1. Ларрі Вульф. Винайдення Східної Європи. Мапа цивілізації у свідомості епохи Просвітництва. <http://wolff-europe.freewebspace.com/wolff03.htm>
2. Томпсон Ева М. Трубадури імперії: Російська література і колоніалізм. / Пер. з англ. М. Корчинської. К: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2006. 368 с

*Котельницька Євгенія
СумДПУ ім. А. С. Макаренка*

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ЗАСАДА ЯКІСНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Академічна доброчесність – це фундаментальний принцип, який визначає якість освіти в будь-якій країні, зокрема й в Україні. Цей принцип передбачає дотримання етичних норм та правил у науковій та навчальній діяльності, включаючи чесність у використанні джерел, відсутність плагіату та збереження інтелектуального інтегритету. Академічна доброчесність є не лише життєвою необхідністю, а й даниною знанням та інтелекту. Вона є фундаментом, на якому будується якісна освіта та наука.

Україна, як і багато інших країн, зіштовхнулася із проблемою плагіату та недостатньою увагою у навчальних закладах до питання академічної доброчесності. Це ставить під загрозу не лише якість освіти, а й довіру до наукових досліджень та академічних звань. Особливо важливою є роль ЗВО у вихованні й підтримці академічної доброчесності. Вони повинні створювати сприятливу атмосферу для чесного навчання та досліджень, підтримувати студентів у дотриманні етичних норм та вчинків, а також відкрито й справедливо реагувати на випадки порушення академічної доброчесності.

Академічна доброчесність є важливим елементом формування культури знань та критичного мислення в українському суспільстві. Вона спонукає студентів до самостійності у навчанні та дослідженнях, спонукає до пошуку нових ідей та стимулює розвиток науки. Академічна доброчесність формує в громадян уміння критично оцінювати інформацію та аргументувати свої

погляди, що є важливим для розвитку демократії в країні та вільного, в усіх аспектах його значення, суспільства.

Одним із ключових проявів академічної доброчесності є чесність у використанні джерел у своїх наукових роботах. Використання інформації без належного цитування джерел є однією з форм шахрайства та порушенням авторських прав, які закріплені в Конституції України. Наслідком цього може стати недовіра до компетенції автора та поширення недостовірної інформації. Тому важливою є підтримка в університетах та наукових установах системи антиплагіату та впровадження ефективних механізмів контролю за дотриманням академічної доброчесності.

Академічна доброчесність є важливою складовою якісної освіти в Україні, адже сприяє формуванню культури знань, розвитку науки та підготовці кваліфікованих фахівців. Важливою є підтримка та популяризація цінностей академічної доброчесності в освітньому середовищі. Цього можна досягнуто шляхом упровадження спеціальних програм і курсів з етики та наукової доброчесності, організації тренінгів і семінарів, а також створення сприятливої атмосфери в освітніх закладах, яка підтримує та заохочує дотримання академічної доброчесності. Тільки шляхом спільних зусиль усіх учасників освітнього процесу Україна зможе забезпечити високі стандарти якості освіти та наукових досліджень, що відповідають сучасним вимогам та потребам суспільства.

Логвиненко Аліна
СумДПУ ім. А. С. Макаренка

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: МОЇ ДУМКИ ВГОЛОС

Питання академічної доброчесності надзвичайно актуальне в час бурхливого розвитку інтернет-технологій. Ні для кого не секрет, що можливості пошукових систем унікальні й безмежні. До того ж ресурси Всесвітньої павутини з кожним днем зростають, розширюються: постійно з'являються нові сайти, блоги, файлообмінні мережі, електронні системи, сервери...

Досить значною й вагомою знахідкою цифрового середовища є «комп'ютерні бібліотеки» – своєрідні інформаційні архіви, у яких зберігається просто колосальний обсяг матеріалів на різні теми й уподобання. Потрібні текстові документи, відео, аудіо, малюнки, фото можна відшукати в базі даних в оперативному режимі. Про такі доступні джерела відомостей навіть не могли і мріяти наші предки. Ще моя мама днями сиділа в бібліотеці, опрацьовуючи купу паперової літератури, щоб підготуватися до заліку, написати реферат, статтю, тези, курсову, дипломну... Це була надзвичайно виснажлива й клопітка праця...

Нині все набагато простіше й швидше... Але... Як говорять у народі, у всьому, навіть найсучаснішому, є свої плюси і мінуси... Так-от... У світлі

нестримного розвитку сучасного віртуального простору моє покоління може практично зробити все: за кілька покликань в адресному рядку браузера написати твір, доповідь, знайти відповідь на будь-яке питання з навчальної дисципліни, розв'язати задачу, підготувати (правильніше сказати, скачати) презентацію чи відеоролик... І все, на перший погляд, супер... Але за можливістю швидко виконати поставлене завдання, практично не докладаючи ніяких зусиль, стоїть реальна проблема...

Ми котимося в прірву фальші, обману, суттєвої кризи освіти... Ми не усвідомлюємо, що на чужих роботах далеко не зайдеш. Прийде час – потрібно буде усвідомити нерозуміння елементарних речей після закінчення вишу та отримання диплому: невміння написати найпростіше висловлення, недосконалість навичок спілкування з людьми, нездатність установлювати причинно-наслідкові зв'язки, відсутність логічного мислення при складанні кошторису, оформленні проєкту... Роботодавцям не потрібні люди, які не вміють творчо мислити, грамотно відстоювати позицію, виважено виявляти ініціативу, самостійно вибирати оптимальні варіанти виконання роботи, вирішувати проблеми... Тому, щоб не прийшла гірка розплата за так зване «легке» навчання (списування), варто не забувати основні аспекти академічної доброчесності. Знаючи і дотримуючись їх, можна бути впевненим у своїй конкурентоспроможності на ринку праці.

Звернімося до нормативно-правової бази. На теренах нашої держави вперше поняття «академічна доброчесність» було визначено в новому Законі України «Про освіту» в 2017 році. У статті 42 цього документу зазначено: «Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності ...».

Порушенням академічної доброчесності вважається академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. За ці прояви здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої відповідальності: повторне проходження оцінювання відповідного освітнього компонента програми; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії або наданих пільг з оплати навчання...

На перший погляд, усе добре. У Законі акценти зроблено чітко і ясно. Але не все так просто... Незважаючи ні на що, студенти продовжують списувати, підробляти тексти, представляти чужі ідеї й розробки за власні, у списку використаних джерел указувати літературу, яка немає ніякого відношення до написаного, а лише підходить за тематикою. Але коли роботи здобувачів коледжів, вишів хоча б якось можна перевірити на академічну доброчесність за допомогою програм на антиплагіат (та й вони, знаючи наперед про це, намагаються хоча б курсові та дипломні якось самостійно писати), то ситуація в школі набагато складніша. Покарань як таких фактично немає. Ну хіба що зауваження педагога або незадовільний бал. Ще й батьки заохочують недоброчесність, купуючи ГДЗ, оплачуючи репетиторів, які лише виконують домашні завдання (звичайно, це стосується не всіх!!!) Та й учитель не в змозі

перевірити всі тридцять написаних удома творів на унікальність. Це нереально... Хоча іноді трапляються такі промовисті випадки, коли значна частина учнів класу приносять на перевірку один і той самий твір, при цьому агресивно намагаються заперечити списування... Тоді вже само собою стає зрозумілим факт недоброчесності. Тому, вважаю, на рівні держави мають бути розроблені певні кроки для подолання цього негативного явища в школах, ліцєях, гімназіях...

Часто ставлю перед собою питання: «Що стало причиною того, що багато учнів, студентів (та й педагогів, викладачів) є нечесними?» У кожного, звичайно, своя відповідь на питання. Я також намагалася окреслити коло факторів, які суттєво впливають на показники недоброчесності. Не відкрию Америки, якщо скажу, що це просто елементарна лінь. Для чого напружувати мізки, марнувати час на виконання завдань, краще посидіти в кав'ярні, пограти у футбол, подивитися фільм... Значимою причиною є зацикленість не на знаннях, а на балах. Зі свого зовсім невеликого досвіду скажу, що багатьом учням і батькам принципово важливо високий бал, а не рівень засвоєння програмового матеріалу. Крім того, деякі здобувачі освіти не усвідомлюють значимості своїх знань для майбутнього. В умовах дистанційного навчання серйозною причиною, на мою думку, є мала обізнаність, неможливість розібратися самостійно в тій чи іншій темі. Якщо це студент, то підставою плагіату є обмаль часу на самостійне виконання через роботу, хобі, переїзд до кордон тощо. А зараз до цього списку варто додати перебування в окупації, постійні обстріли, ракетна небезпека...

Але найбільше мені прикро не за учнів і не за студентів, а за досить-таки відомих людей у різних обшарах науки, культури чи політики, які не дотримуються засад доброчесності. Навчаючись в університеті, мені, звичайно, доводиться писати різного роду наукові праці. Яким же здивуванням було, коли я в знаходжу в мережі «Інтернет» статті, зміст яких однаковий, але автори різні. І... Де знайти правду? Хто насправді є автором публікації? Про конспекти уроків, презентації я взагалі мовчу... Суцільний плагіат. Той самий матеріал можна знайти під різними прізвищами...

Світ, побудований на фальші, ілюзії, омані, не забезпечить економічної стабільності, соціального добробуту, душевного спокою... З академічної недоброчесності бере свої витoki маніпуляція свідомістю людей, нівелювання моральних аспектів, корупція, дефіцит високваліфікованих спеціалістів. Тільки, подолавши тенета брехні, можна на повен голос говорити про фундаментальний розвиток науки, шлях до успішного майбутнього нації, інтеграцію до європейського простору...

Ониськів Володимир

*Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного*

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ / НЕ МОЖНА / ПОРУШУВАТИ

Доброчесність – це здатність чинити найкраще у всьому, що стосується задоволень і страждань, а порочність – це її протилежність» (Аристотель.)

Говорячи про добродіяльність важливо розуміти її суть, починаючи з перших слів визначенні чесноти можемо розуміти, що йдеться про вищу якість людини, про її альтруїстичну частину душі, а найважливіше чесність із собою.

Чесність – це важлива частина нашого життя. Ми можемо говорити брехню або говорити за спиною, але бути чесними з собою ми просто зобов'язані, все наше життя це ми, наше тіло, розум і душа, не приймаючи свою душу і не будучи чесними з нею, нам загрожує смерть душі, така смерть де тіло живе, а душа вмирає, де немає любові, вчення, світла і навіть темряви, є лише порожнеча.

Чесність дає нам розуміння цього світу, а разом з ним і розуміння різних речей. Щось велике починається завжди з малого. "Кожен довгий шлях починається з одного, з першого кроку." Орієнтуючись на цю тезу, ми розуміємо дійсність великого, наша мова починається з тихого звуку, біг із першого кроку, лист із хватки пальця батьків. Все велике починається з малого і таке життя, це правило непорушне ні часом, ні імператора, ні катастрофами.

Але велике це означає правильне, велике може бути чимось поганим і небезпечним, таким як брехня. Брехня в житті це те, що губить нас як расу, вона породжує недовіру і гнів, розчарування і зраду. Все починається з першої брехні, а закінчується хронічною недовірою не лише до навколишньої дійсності, а й до самого себе. Це стосується багатьох гілок життя, але найгострішою проблемою стоїть у галузі навчання.

Де брехня може обернутися чиєюсь смертю чи травмою. Так може бути під час уроку, коли нам не хочеться вивчати якийсь предмет і нам здається, що найкращий варіант в такому випадку це списати або збрехати що забув якусь роботу вдома, варіацій брехні може бути маса, але це не скасовує того фактора небезпеки що він несе у собі. Кожен з нас хоче потрапити до хорошого фахівця, з якісними знаннями, талантом і чудовим досвідом, але чи відповідаємо цим вимогам?

«Чесність - не тільки перший крок до величі, вона - сама велич.» Нам усім хочеться бути великими людьми, але що ми для цього робимо?

Списуємо на іспитах, брешемо викладачам і не розуміємо у своїй сфері діяльності, а все складається з тієї самої брехні, у першій черзі брехні Ми говоримо собі, що все під контролем, що ми всі і так знаємо, але чи так це?

Добродіяч у навчанні - це те, що не можна ніколи порушувати, це те, що вчить нас життю, прийняттю, чесності, любові та альтруїзму.

Є неймовірна теза, яка змушує задуматися і роздумати про чесність, правоту і силу. «Хто чесний, той і правий, хто правий, той – сильніший.» Чесність це сила правди, це те, що тримає нас на плаву від народження, те, що може захистити нас і дати спокій. Те, що дозволяє нам розправити крила на шляху в цьому житті, в коханні, дружбі, роботі, навчанні.

Нам може тільки здаватися, що навчання це лише проміжний етап життя, але давайте подумаємо чи це так? Ми народжуємось, і нас вчать тримати голову, потім вчать сидіти, повзати та ходити – хіба це не навчання? Так, це не звичне розуміння вчення, але воно таким є, адже вчення для нас є природним процесом. Підростаючи, ми йдемо в дитячий садок, де нас навчають елементарним поняттям і знанням, де розповідають, що таке сонце, дощ і сніг. Збрехав би тоді, що ви це знаєте, чи змогли б ви розбиратися в погоді?

Далі школа, перший клас, де нас вперше знайомлять з елементарними науками з поняттям завдання та робота на оцінку, де оцінка - це не просто показник, це той елемент, де ми можемо поспостерігати як наші таланти так і речі, над якими нам варто попрацювати.

Навчання з нами йде «рука об руку» все життя, це частина нашої віри та мрій, наших талантів та успіхів. Тоді як це може бути просто проміжним етапом, це і є наше життя і жити його потрібно чесно та гідно – добродійно та люблячи всім серцем. Тільки так ми можемо бути щасливими, коханими та професійними.

Усе починається з малого і закінчується великим, ми великі, коли чесні і нікчемні, коли живемо в брехні з собою.

Добродіяльність – запорука успіху, де ми – це цілий всесвіт, а довкола нас усі сфери діяльності нашого життя. Усе починається з одного слова, а кінця може і не бути, ми можемо потім говорити вічно, читати, писати і просто чути свої думки в голові.

Кінець – це тільки початок ...

Пшенюк Людмила

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ЯК МОЖЕ ВПЛИНУТИ ВАШЕ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В УНІВЕРСИТЕТІ У ПОДАЛЬШОМУ ВАШОМУ ЖИТТІ ТА У ВАШІЙ МАЙБУТНІЙ ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ?

Академічна доброчесність – це дотримання правил, справедливості та етичної поведінки в усіх аспектах академічного середовища. Це фундаментальний аспект освіти, який формує цінності, поведінку та успіх здобувачів освіти під час навчання в університеті та поза ним. Дотримання принципів доброчесності та справедливості сприяє формуванню культури довіри, авторитету та академічної досконалості. Це важливо не лише під час навчання, а й у майбутній професійній діяльності.

На мою думку, академічна доброчесність є найсуттєвішим складником навчання й бере участь в інтелектуальному розвитку особистості. Дотримуючись її в університеті, студент гарантує, що створює свою власну роботу, а не просто копіює. Це не тільки допоможе йому краще вчитися та запам'ятовувати

інформацію, також викладачі та однолітки поважатимуть його. З дотриманням академічної доброчесності ми перш за все стикаємося в університеті.

Написання доповідей, есеїв, рефератів і дипломних робіт змушує нас поринути детальніше в цю тему. Адже одним із ключових аспектів підтримки академічної доброчесності є уникнення плагіату.

Плагіат – це використання чужих ідей, слів, речень, тексту або цілої роботи без зазначення авторства. Він «підриває» довіру до науки й порушує принцип інтелектуальної чесності. Студенти можуть продемонструвати оригінальність і чесність у своїй академічній роботі, правильно цитуючи джерела, перефразовуючи інформацію та визнаючи внесок інших людей. Коли студенти дотримуються етичних принципів, розвиток навичок і знань у відповідних галузях, а також вміння критично мислити зростає. У результаті бажання студентів протистояти плагіату формується повага до знань, зусиль інших людей та інтелектуальної власності. Дотримання академічної доброчесності також вимагає бажання справді зрозуміти матеріал, адже це не просто заучування або прагнення отримати гарну оцінку. Студент повинен активно вивчати матеріал та критично аналізувати інформацію. Наприклад, якщо я дотримуюся вимог академічної доброчесності та не копіюю відомості з інтернету без покликань, мені важливо самостійно проаналізувати матеріал і сформулювати власну думку та аргументи. Цей процес сприяє інтелектуальному розвитку, розширює знання та готує мене до того, щоб стати більш компетентним освітянином.

Крім того, я вважаю, що дотримання академічної доброчесності необхідне для формування довіри, авторитету та професіоналізму в середовищі університету. Дотримуючись етичних норм, демонструючи чесність і поважаючи працю інших людей, я сприятиму формуванню позитивного простору, що характеризується взаємоповагою, інтелектуальною взаємодією та спільними цінностями. Підтримка академічної доброчесності не лише підвищує якість навчання, а й сприяє формуванню культури чесності та справедливості.

Також мені здається, що дотримання академічної доброчесності може дуже позитивно вплинути на кар'єрний розвиток особистості. Вона допомагає побудувати репутацію надійного, відповідального й авторитетного працівника, на яку можна покластися і якій можна довіряти. Адже ця людина поважає інших і віддана етичній поведінці. Саме ось таких людей цінують роботодавці. Дотримання академічної доброчесності покаже їм, що людина гідна довіри й зможе виконувати роботу якісно. Приміром дотримання етичних норм у процесі навчання та досліджень створює позитивний образ людини перед колегами та роботодавцями. Якщо людина відома своєю надійністю і чесністю, інші охочіше співпрацюватимуть з нею й довірять їй важливі завдання. Працівник, який відмовляється від плагіату, підкреслює свою здатність до самостійної роботи, пошуку та аналізу інформації.

Це навички, які є дуже цінними в сучасному суспільстві, де швидкість і якість прийняття рішень мають велике значення. Але й не варто забувати про те, що наслідки звинувачень в плагіаті можуть негативно вплинути на довіру.

Звинувачення в академічній поганій поведінці також можуть наздогнати через роки після закінчення університету чи коледжу, що може вмити зруйнувати кар'єру. І в результаті потрібно важко працювати над відновленням своєї репутації, щоб знайти нову роботу.

Усі ці навички не тільки «готують» здобувачів вищої освіти до успіху в навчанні, а й надають їм впевненості та стійкості, що необхідні для орієнтування в складнощах сучасного світу, адже вплив академічної доброчесності поширюється далеко за межі університету й на багато аспектів майбутнього життя. Ті, хто приділяє першочергову увагу етичній поведінці та сумлінності у своїй навчальній роботі, з більшою ймовірністю дотримуватимуться цих цінностей в особистому та професійному житті. Крім того, ті, хто дотримується академічної доброчесності в університеті, легше адаптуються до викликів дедалі різноманітнішого суспільства. Розвиваючи різні навички, люди краще підготовлені до вирішення складних проблем та конструктивного діалогу, а також уважніші до деталей. Ті фахівці, для яких академічна доброчесність є пріоритетом, зазвичай мають серед якостей такі сильні сторони, як: лідерство, чесність і професіоналізм у спілкуванні з колегами, клієнтами та зацікавленими сторонами. Демонструючи зацікавленість етичною поведінкою, люди можуть завоювати довіру, повагу й авторитет в інших людей у своїй професійній сфері. Ця довіра необхідна для побудови міцних стосунків, розвитку співпраці та досягнення успіху в професійній діяльності.

Отже, дотримання академічної доброчесності під час навчання в університеті не тільки гарантує хороші оцінки, а й озброює нас важливими навичками та чеснотами, які проявляються далеко за межами університету, впливаючи на наш особистий розвиток, професійну поведінку та, зрештою, на той вплив, який ми справляємо на світ. Вона сприяє розвитку чесності, відповідальності та щирого бажання вчитися, а також виховує людей, які будуть не лише успішними професіоналами, а й відповідальними громадянами. Тому дуже важливо, щоб студенти усвідомили, що пріоритет академічної доброчесності під час навчання в університеті та після нього має вирішальне значення й матиме значний вплив на їхній майбутній успіх і благополуччя.

Чон Вікторія

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ПЛАГІАТУ ТА ЙОГО НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ

У сучасному світі постійних інновацій, у повсякденному житті все більше і більше трапляються випадки плагіату. У вільному доступі ми маємо практично будь-яку інформацію, тому дехто ніколи не задумувався над тим, чи можна брати інформацію та проголошувати її як свою. Ідеться не лише про авторське право,

а й про знецінення людської праці, адже робота над деякими дослідженнями може тривати не рік, не два, а десятиліття.

Що ж означає поняття «плагіат»? Плагіат трактуємо як копіювання, використання або презентація чужих ідей, слів, текстів, робіт або творів як своїх, без належного дозволу або визнання авторства. Це порушення авторських прав та етичних норм, що веде до невірності інформації та порушує інтелектуальну власність. В освітніх і наукових сферах плагіат є серйозним порушенням і може мати негативні наслідки, включаючи скарги, втрату репутації та юридичні наслідки.

Відповідно до ст. 15 Закону України «Про авторське право і суміжні права», автору або іншій особі, яка володіє авторським правом (наприклад, юридичній особі – редакції), належить виключне право на дозвіл чи заборону використання твору іншими особами. Це означає, що для передруку, перекладу, будь-якого оприлюднення текстів повністю або частково необхідно звертатися за дозволом до його автора (правовласника). Звісно, з цього правила є винятки. Наприклад, багато онлайн-видань дозволяють передруковувати свої матеріали за умови наявності гіперпосилань, але про це обов'язково має бути зазначено на сайті видання. Якщо такої позначки немає, діятиме загальне правило. Отже, у разі, якщо текст або його уривки було опубліковано без дозволу, це є безумовним порушенням авторського права й є підставою до притягнення винних до відповідальності [1].

Щодо допустимого відсотка плагіату, то він є доволі неоднозначним. Заклади вищої освіти ставлять свій відсоток. Загалом, у більшості випадків це становить не більше 10%, проте інколи може допускатись і більше. Також плагіат може проявлятися по-різному. Це може бути буквальне копіювання матеріалу або перефразування, переклад іншою мовою. Проте, на мою думку, перифраз не завжди можна вважати плагіатом. Тобто, якщо взяти якусь ідею як поштовх для обґрунтування із зазначенням авторства, це можна вважати як допоміжний інструмент, проте ніяк не плагіат.

Проаналізуємо причини прояву плагіату. Як на мене, то причина для плагіату існує єдина – лінь. Проте, ми живемо у світі сучасних технологій, і не завжди можливо вигадати щось нове та й не потрібно. Також багато людей просто не вміють створювати щось авторське. Над уміннями креативу потрібно довго та сумлінно працювати, читати різні книги, дискутувати з різними людьми та вміти викладати свої думки, а не копіювати чужі. Адже, щоб навчитись створювати своє, для початку потрібно навчитись правильно та ефективно опрацьовувати інформацію, брати інформацію з різних джерел, виокремлювати важливе та розрізняти правду від брехні.

На своєму досвіді я доволі часто ловлю себе на думці, що у висловах копіюю чийсь фрази й на основі цих фраз обґрунтую свою думку. Проте, інколи навіть не підозрюю, що це плагіат, адже ці думки стали ніби власними. Мені здається, що велика кількість людей може зіткнутись з такою ж проблемою, навіть не усвідомлюючи, що їх думки насправді є плагіатом.

Чи є в цьому щось дійсно погане? Як на мене, то це добре, коли люди розвиваються, читають різну інформацію та сприймають її настільки, що мають змогу послуговуватись нею в майбутньому. Автори та науковці створюють та поширюють інформацію задля того, щоб інші могли нею користуватись. Проте, знову ж таки, потрібно пам'ятати та віддавати шану праці інших людей та згадувати імена людей, працю яких використовуємо. Мені дуже подобається ділитись інформацією, яку я пізнаю, проте, я доволі часто розповідаю й про автора, адже це підкріплює мою позицію чи аргументи, це є доволі егоцентрично, але я вважаю, що потрібно так робити всім людям.

Насамкінець простежимо негативні наслідки плагіату. По-перше, найголовнішим наслідком є кримінальна відповідальність відповідно до ст. 15 Закону України «Про авторське право і суміжні права» також у Цивільному Кодексі України захисту прав автора від плагіату приділено статті 433–456. За такі порушення є адміністративна відповідальність у вигляді штрафу, відшкодування збитків чи моральної компенсації. Якщо плагіат був здійснений у форматі написання книги, журналу тощо, то за це може бути конфіскація примірників, або нарахування відсотків від продажу потерпілому.

Хоча в Україні існує достатньо законопроектів, які повинні були б врегулювати використання плагіату та знешкодження його та з цим, на жаль, у більшості випадків нічого не роблять. Для того, щоб надати позов до суду потрібно мати дуже багато доказів плагіату, а ті докази, які можуть вам здаватись доволі аргументованими та очевидними, можуть бути навпаки, недостатніми для правоохоронних органів.

Як же уникнути плагіату? Насамперед перед тим, як почати писати статтю чи створювати щось власне на конкретну тему, важливо прочитати не одну статтю чи книгу аби висловити власну сформовану думку. Адже прочитавши одну статтю та переписавши її власними словами, не вийде написати щось, дійсно, унікальне, тобто все ж таки це буде виглядати як перефразування тексту, але ніяк не власна думка. Проте автору цієї статті чи твору може здатись, що це саме його нова, власна ідея, так працює наш мозок. Хоча бувають випадки, коли після прочитаного з'являється натхнення на створення дійсно чогось унікального. На своєму досвіді можу сказати, що інколи одне чиєсь слово, може дати поштовх до створення авторської ідеї.

Також важливим пунктом в уникненні плагіату є правильне використання цитат. Коли є необхідність використати слово в слово чиюсь фразу, потрібно її оформити за правилами. По-перше, розмістити цитати в лапки. По-друге, якщо це велика цитата, допускається варіант не брати її у лапки, проте потрібно її виділити від основного тексту. Також обов'язковим пунктом є список використаної літератури в такому випадку. Допускається перефразування, тоді у лапки можна не брати, але потрібно надати посилання у списку літератури на цей вислів.

Перед викладенням власної роботи можна послуговуватись сайтами, де штучний інтелект перевіряє твір чи статтю на оригінальність, щоб точно впевнитись в індивідуальності своєї роботи.

Отже, важливо звертати увагу на прояв плагіату та, відповідно, контролювати його вживання зі свого боку, адже все хороше потрібно починати з себе.

Використані джерела

1. Що таке плагіат та чи законна праця «найманих авторів»? URL : <https://cedem.org.ua/analytics/shho-take-plagiat-i-chy-zakonna-pratsya-najmanyh-avtoriv/> (дата звертання: 04.04.2024).

Ярмоленко Катерина

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ОСНОВНІ ЧИННИКИ ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Стрімкий розвиток у всіх сферах людської діяльності з надзвичайною силою впливає на повсякденне життя людей. Доступність матеріалів та можливостей передачі інформації допомагають нам успішно виконувати певні завдання, дізнаватись про щось нове та ділитись досвідом з іншими користувачами за допомогою мережі інтернет. Незважаючи на це, такі зміни створюють не лише переваги, а й нові проблеми. Однією з них є те, що ми починаємо нехтувати принципами чесного виконання своїх праць. Які ж існують чинники порушення академічної доброчесності? Саме це питання я хотіла б розглянути у своєму есе.

По-перше, головною причиною порушення академічної доброчесності є надлишок інформації та джерел для її пошуку. Ми простежуємо постійну появу та удосконалення цифрових технологій, за допомогою яких споживачам інтернет-ресурсів вдається уникати виконання вимог щодо унікальності робіт, здійснювати плагіат чужих ідей або цілих текстів та навіть придбати вже готові праці на потрібну тему. Цілком справедливим буде твердження, що оригінальність таких робіт повністю нівелюється, а їхня цінність втрачається. Для підтвердження своєї думки наведу як приклад цитату американського письменника та підприємця Стівена Кові: «Моральний авторитет походить від дотримання універсальних і позачасових принципів, таких як чесність, порядність, шанобливе ставлення до людей» [3]. Це означає, що ми не можемо набути хорошу репутацію нечесним способом, використовуючи чужі надбання та видаючи їх за власні. До того ж, якщо хтось замість того, щоб наполегливо

працювати, буде лише користуватись інтелектуальними здобутками інших людей, то він, ймовірно, не стане успішним.

По-друге, ще одним з основних чинників порушення академічної доброчесності є неповага до чужої праці та гідності. Використовуючи інформацію з певних джерел без посилань на них, ми здійснюємо плагіат. Проблема також полягає в тому, що такі речі толерують в суспільстві, тому багато людей не вбачають проблеми у привласненні чийхось ідей або цілих текстів. Наведу приклад із власного життя. У школі ми часто презентували проекти на різні теми. На жаль, багато учнів користувались чужими матеріалами та не зазначали справжнього автора тієї інформації, яку вони запозичували. Вчителі, в свою чергу, не завжди зауважували про важливість дотримання принципів академічної доброчесності. Як я вже стверджувала, учні часто зумисно не дотримуються цієї вимоги під час виконання своїх робіт та не отримують жодних зауважень щодо цього.

Повертаючись до теми копіювання чужої інформації, хочу також зазначити про проблему неповного впровадження в освітній процес технічних засобів перевірки результатів творчої чи наукової діяльності НПП та здобувачів освіти на плагіат [2]. Досвід нашої альма матер свідчить, що усі учасники освітнього процесу усвідомлюють, що їхні роботи перевіряються на унікальність і в разі виявлення в них порушень щодо текстових збігів не будуть прийняті, тому вони відповідально ставляться до виконання завдань та створення академічних текстів. Хотілось би доповнити, що присутність контролю щодо дотримання доброчесності в роботах здобувачів вищої освіти також значно покращує визначення НПП справжніх знань та вмінь учнів.

Говорячи про порушення академічної доброчесності, не можна не згадати про хабарництво. Надання або отримання учасником освітнього процесу коштів чи матеріальних або нематеріальних благ є кримінальним злочином, який ні в якому разі не можна чинити [2]. Проблема корупції є дуже актуальною. У наш час одержання або пропонування неправомірної вигоди за отримання позитивної або кращої оцінки при складанні будь-якого виду поточного чи підсумкового контролю є дуже поширеними [2]. Ми й самі не раз чули, що держслужбовці чи інші особи займаються хабарництвом. Проте, як на мене, люди повинні завжди діяти чесно та ні в якому разі не підтримувати корупцію. Людські знання та досягнення можуть бути підтверджені лише чесним способом.

Насправді, можна навести ще чимало аргументів і прикладів на користь моєї позиції, але й запропоновані вище доводять, що чинників порушення академічної доброчесності надзвичайно багато. Усі вони так чи інакше впливають на освітній процес. Більше того, ці проблеми погіршують забезпечення довіри до результатів навчання або наукових досягнень. Дотримання принципів академічної доброчесності сприяє вихованню чесності, справедливості та відповідальності як серед науково-педагогічних працівників, так і серед здобувачів вищої освіти. Академічна доброчесність важлива, оскільки вона забезпечує чесне представлення інтелектуальної праці, розвиває

критичне мислення та допомагає у формуванні високих стандартів етики. Недотримання академічної доброчесності може призвести до серйозних наслідків. Насамперед, це порушує довіру до людини і може погіршити її репутацію. Окрім цього, ті, хто не дотримується принципів доброчесності, можуть втратити свій науковий ступінь чи можливість викладати або навчатись у певному закладі освіти. Непорядність у вчинках може також вплинути на майбутню професійну діяльність та кар'єрні можливості. Загалом, академічна доброчесність важлива не лише для виконання вимог навчальних програм, а й для формування етичної основи та готовності до викликів у сучасному суспільстві.

Завершуючи свій шлях пошуку відповіді на питання, хотіла б зауважити: якщо людина постійно не дотримується вимог до виконання робіт та порушує принципи академічної доброчесності, то це є серйозним приводом почати сумніватись щодо її знань та вмінь.

Використані джерела

1. Академічна доброчесність: проблеми реалізації та відповідальність. URL: <http://surl.li/bzmxv> (дата звернення: 16.02.2024).
2. Лекція «АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ». URL: <http://surl.li/sized> (дата звернення: 16.02.2024).
3. 75 quotes on integrity. URL: <https://www.bos.com/inspired/75-quotes-on-integrity/> (дата звернення: 16.02.2024).

Шевчук Дарія

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ТЕХНОЛОГІЇ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: БАЛАНС МІЖ ЗРУЧНІСТЮ ТА ЕТИКОЮ

Увага до етичних аспектів використання цифрових технологій стає невід'ємною складовою частиною сучасного академічного середовища. Як же ці технології впливають на наше академічне середовище та доброчесність? Вирішальне питання, яке ми поставимо перед собою, полягає в знаходженні балансу між зручністю, яку надають нам технології, та важливістю етичних норм і принципів у нашій академічній праці. Дійсно, цей баланс визначає не лише наше ставлення до інновацій, а й впливає на майбутнє розвитку науки та освіти. Давайте розглянемо цю проблему з урахуванням різноманітних поглядів та зусиль для забезпечення того, що наші дії відображають наші академічні цінності та етичні стандарти.

Я вважаю, що в сучасному світі має бути баланс між цифровою технологією та академічною доброчесністю. Ефективне використання технологій у навчанні та науковій діяльності потребує постійного уважного

врахування етичних принципів та забезпечення балансу між зручністю і дотриманням академічної доброчесності.

По-перше, інтеграція дигітальних технологій в освітній процес дозволяє зробити навчання більш доступним і ефективним, але водночас вимагає посилення контролю за академічною доброчесністю, оскільки існує ризик недобросовісного використання технологій для шахрайства, плагіату та інших порушень етичних норм. Тому чесність у сучасному цивілізованому світі є невід'ємною частиною, яка становить основу внутрішньої гармонії людини, стійкість її характеру та послідовність морального образу. Вища освіта через навчання і дослідження фактично підтримує цю основу елементами академічної чесності, які сприяють вихованню інтелектуальної гідності та поваги до різноманіття думок та ідей, втілюючи свою соціальну місію. Академічна доброчесність і означає впровадження етичних принципів та норм, які регулюють поведінку всіх учасників освітнього процесу. Тому кожен учасник академічного середовища має розуміти важливість академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у своїй роботі. Тільки тоді ми можемо забезпечити високу якість наукових досліджень, довіру в академічному співтоваристві та прогрес суспільства.

До прикладу можемо навести випадок, що трапився в нашому університеті. У нас є можливість проходження онлайн-тестування для здобувачів вищої освіти з метою забезпечення більшої зручності та ефективності освітнього процесу. Проте, під час перевірки виявилось, що деякі здобувачі освіти використовували можливості цієї системи для обміну відповідями під час тестів, порушуючи таким чином академічну доброчесність. Цей приклад підкреслює важливість збалансованого підходу до впровадження технологій в освітній процес, де зручність має поєднуватися зі збереженням етичних норм і цінностей.

По-друге, технології сучасного світу надзвичайно розвинені, тому відбувається автоматизація людської праці. Ми отримали доступ до величезної бази відомостей. Поява інтернету, доступ до комунікації, обміну інформацією стали максимально швидкими. Штучний інтелект також надає можливості для розвитку: в Україні зараз кожен може навчатись швидше, створювати застосунки, генерувати контент, стати кращими експертами, запускати власні стартапи та спілкуватися з усім світом. Зокрема, презентанти освіти можуть використовувати штучний інтелект для висвітлення освітніх програм, але важливо бути обережними щодо використання його можливостей у власних роботах. Крім того, студентам слід розуміти, що академічна чесність не обмежується лише власними роботами. Вони також повинні бути обережними у використанні інтелектуальної власності інших авторів, правильно цитуючи та давати належне визнання їхнім ідеям та дослідженням.

Був випадок, коли студент, який під час написання наукової роботи скористався різноманітними джерелами в інтернеті для отримання додаткової інформації, вирішив заощадити час і просто скопіював частину тексту з веб-сайту, не вказавши посилання на джерело та авторів. У результаті невдалого використання Open Access, він порушив правила академічної доброчесності. Цей

приклад підкреслює, що зручність доступу до інформації в інтернеті може стати приманкою для порушення етичних норм у науковій роботі, яку слід будувати на інтелектуальній чесності та інтелектуальній прозорості.

Щодо етики в академічній доброчесності, то вона є невід'ємним складником академічного освітнього простору і відображає моральні та етичні принципи, які визначають прийнятну та неприйнятну поведінку для всіх його учасників.

По-перше, вона створює основу для довіри, інтелектуальної чесності та взаємовідносин. Ознайомлення з основами етики та науковою доброчесністю сприяє розвитку індивідуального теоретичного та практичного світогляду, а також набуттю досвіду. Вивчення академічної доброчесності сприяє підвищенню якості навчання здобувачів вищої освіти, формуванню самостійної та відповідальної особистості, здатної вирішувати складні завдання відповідно до освітнього рівня з дотриманням норм права і суспільної моралі. Важливою складовою частиною академічної доброчесності є толерування та повага до прав та гідності інших учасників академічного співтовариства, уникнення будь-яких форм дискримінації чи несправедливості.

Приміром, студентка, яка вже декілька тижнів працює над своєю курсовою роботою, вирішила включити до своєї роботи ідеї та дослідження свого одногрупника, який також пише роботу на схожу тему. Однак, у процесі обговорення вони домовилися про взаємне використання тільки загальних концепцій та методів дослідження, не розкриваючи конкретних результатів одне одному. Під час написання роботи студентка вирішила змінити підхід і не включати інформацію, яка належить її товаришеві, навіть якщо це стане їй у нагоді. Таким чином, вона дотримала усі домовленості, що сприяють створенню довіри в академічному середовищі та збереженню інтелектуальної чесності.

Отже, можу підсумувати, що зручність використання цифрових технологій у сфері освіти є невід'ємним складником сучасного академічного простору, але з урахуванням збалансованого підходу, який забезпечує рівновагу між зручністю та етикою свідомого використання технологій, дотримання академічних стандартів і принципів доброчесності.

Ворсіна Олександра

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ШЛЯХ ДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ: МІЙ ДОСВІД

Чи задумувалась я про академічну доброчесність до навчання в університеті? Ні. На мій життєвий шлях припав період пандемії у 2020 році та страшна війна у 2022 році. І це значно вплинуло на серйозне розуміння мною, що означає «академічна доброчесність».

Коли я поповнила лави гімназистів у п'ятому класі, я склала присягу. І тоді я вперше почула про академічну доброчесність. Але як і всі інші учні не надала цьому особливого значення. Я і надалі навчалась у душі недоброчесності: гуртове

списування було нормою для нас. На мою думку, успішне формування поняття академічної доброчесності для школярів мають закладати вчителі. На жаль, в моїй школі такої практики не було і учні навіть не думали, що порушення академічної доброчесності, в першу чергу, підриває їхню чесність перед собою. Рішення могло бути дуже просте – додати дисципліну, яка б пояснювала, що особа, яка здобула освіту за допомогою нечесних методів, не може бути професіоналом у своїй галузі, адже навички, принципи та цінності, яких навчає академічна доброчесність, потрібно розуміти й набувати ще з дитинства.

Яскравим прикладом негативного досвіду щодо порушення академічної доброчесності, не тільки для мене, а й для багатьох однолітків, є період пандемії в Україні, який розпочався у 2020 році. Цей час припав на кінець другого семестру восьмого класу. Почалося дистанційне навчання, яке тривало увесь дев'ятий клас, коли під час уроків ми сиділи перед екранами телефонів чи інших гаджетів. Зі своєї практики, можу сказати, що таке навчання не тільки було малоефективним, а й давало змогу порушувати будь-які норми навчальної етики. Зробити тест за допомогою інтернету або написати контрольну роботу з другом було великою спокусою для всіх. Я вважаю, що цей період, період онлайн-навчання, порушив усі норми та загальні положення, які встановлювалися довгими роками до того. Загалом це може призвести до непрофесіоналізму здобувачів освіти, які навчаються на медиків, юристів, та професій, які в майбутньому будуть брати на себе відповідальність за життя інших людей.

Здавалося, що гірше за навчання під час пандемії нічого не може бути. Але настало 24 лютого 2022 року. Повномасштабне вторгнення росії в Україну призвело до негативних наслідків для освіти. Мільйони людей були змушені покинути своє місце проживання чи навіть виїхати за кордон. Я з мамою та братом виїхали на досить довгий термін до Польщі. Там я мала змогу побачити процес навчання в місцевих школах. Мене відправили в технічний коледж, де я місяць могла спостерігати за тим, яке ж воно – навчання в Євросоюзі. І дійсно, їхні правила щодо академічної доброчесності більше виставляються в пріоритетність у порівнянні з моїм колишнім досвідом. У Польщі учні з раннього віку привчаються до гідної поведінки під час освітнього процесу, поважають свою роботу та не дають іншим її копіювати. Вчителі замінювали деякі письмові роботи на усні, тим самим заохочуючи учнів зробити завдання самостійно. Використовувалось більше, ніж чотири варіанти контрольних робіт, а після їх написання були регулярні роз'яснювальні процеси серед учнів та педагогів, під час яких акцентувалося на важливості академічної чесності як для особистості, так і для суспільства в цілому. Чесно кажучи, після такого підходу, не хотілося брати телефон до рук під час написання чергової самостійної роботи.

Але якщо повертатись до ситуації освітнього процесу в Україні під час війни, то цей період припав на мій десятий та одинадцятий клас. Постійні погані новини, відключення світла, порушення нормального способу життя вплинули на нас у всіх планах. Знову дистанційне навчання і знову всі можливі тести і контрольні роботи онлайн. Якщо під час пандемії це було просто спокусою, списати з інтернет-джерел чи зробити разом з кимось, то під час війни інколи це

було необхідністю. Повномасштабне вторгнення вплинуло на емоційний стан усіх людей. І в той момент особисто я не задумувалась, чи вчиняю я гідно, коли списую, а лишень думала, як встигнути виконати роботу, допоки не відключать електроенергію. На щастя, моя школа запрацювала в очному режимі, і я успішно завершила одинадцятий клас.

Укотре з академічною нечесністю я зіткнулася зовсім скоро, коли розпочався період складання національного мультипредметного тесту. Усі варіанти тестів та відповіді до них викладали в інтернет. На мою думку, Міністерство освіти і науки України допустили помилку в тому, що не проводили належного огляду перед складанням учнями тесту. Я була свідком такого порушення. Інструктори застосували крайніх заходів та не дали можливості недоброчесно скласти учневі екзамен. Чим більше науково-педагогічних працівників будуть звертати увагу на подібні випадки, тим менше буде ситуацій, коли учні та студенти будуть вдаватись до порушення наукової етики.

Зараз я навчаюсь у Волинському національному університеті імені Лесі Українки на факультеті іноземної філології і, починаючи з другого семестру, маємо насолоду вивчати освітній компонент «Академічне письмо та риторика». Хоча уже на початку першого семестру першого курсу куратори звертали нашу увагу на дотримання академічної доброчесності. Спочатку це мене дивувало, чому так багато про це говорять? Лишень згодом я зрозуміла, наскільки є важливим дотримання загальних положень, встановлених кодексом академічної доброчесності. Саме дотримання етичних норм робить мене індивідуальною особистістю, гідною через деякий час вважати себе професіоналом у своїй справі.

Підсумовуючи, можна сказати, що мій досвід, пов'язаний з академічною доброчесністю в школі, на жаль, був досить негативний, як і в більшості моїх однолітків. Цьому сприяло багато чинників, і найжахливіший з них – війна. Але сучасний світ не стоїть на місці, і у навчальних закладах вже почали втілювати європейські стандарти: у школах більше цікавитися поняттям наукової етики для всіх учасників освітнього процесу. Сьогодні я розумію важливість академічної доброчесності не тільки в студентському житті зокрема, а й у суспільстві загалом.

Петров Дмитро

*Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного*

КОЖЕН ДОВГИЙ ШЛЯХ ПОЧИНАЄТЬСЯ З ОДНОГО, З ПЕРШОГО КРОКУ

Усе, що нас оточує, має свій початок. Усі ми знаємо сьогодні такі успішні компанії, як «APPLE», «AUDI» чи «NASA». Сьогодні весь світ стежить за кожним їхнім кроком, бажаючи повторити успіх і навіть стати кращим. Того

самого прагнули й ці компанії свого часу, однак для них це був складний шлях до успіху: їм не було, в кого взяти ідею чи готове рішення, вони своїми силами, методом спроб і помилок, важко працювали над створенням гарного й нового продукту, який зробить у майбутньому революцію серед представників однієї ніші або взагалі на світовому ринку. Але технології значно пройшли вперед у своєму розвитку, що значно спрощує процеси планування, виробництва, поширення ідей, товару, винаходів тощо. То чи доцільно щоразу винаходити колесо? Чи раціональніше було б у створенні нового спиратись на вже наявні результати, відкриття, розробки?! Ці питання ведуть до більш глибоких роздумів екзистенційного характеру.

Зробити самому чи знайти готове рішення? Я підтримую готове рішення, адже завдяки цьому можна швидше виконати роботу, зробити менше помилок, а іноді й зберегти бюджет. Тут радше йдеться не про плагіат чи академічне шахрайство на зразок пошуку готового домашнього завдання, коли в тебе обміль часу. Я кажу про ті випадки, коли, наприклад, може бути щось не зрозуміло і ти, дивлячись на готове рішення, починаєш по-іншому мислити й самостійно доходити до цього рішення, розробляючи власну методологію, змінюючи логіку рішення, а іноді й пропонуючи кращий шлях досягнення істини чи процес створення якогось об'єкта.

Перші кроки – чи, дійсно, вони перші? Повернімося до першої тези нашого есе: все, що нас оточує, яким би передовим та унікальним воно не було, має свій початок. Це, насамперед, спостереження за природою та знаходження застосування звичайним природним об'єктам, явищам і процесам. Усі сьогоднішні відкриття, точніше – їх ідеї, у більшості випадків «взяті» зі старого Єгипту, Греції та інших попередніх періодів розвитку людства, але це традиційно замовчують, роблячи з цього новину та підтримуючи бажання бути сучасним, інноваційним. Серед таких «відкриттів» – батареї, які робили ще давні єгиптяни; електроніка, яка працює на основі праць Ніколи Тесли, який досліджував струм, у тому числі й ідея створення машини, названої його прізвиськом, що заряджається від електрики, та інші винаходи.

Довгий шлях чи швидкий спуск зі схилу? На мою думку, за можливості отримання швидкого результату, яким можна керувати, використання уже наявних, готових рішень – це гарна можливість. Адже чим менше часу ми віддаємо роботі, тим довшим стає день, тим більше спілкуємося та проводимо час із рідними, *«продовжуємо своє життя»*. Варто просто уявити, що ти досяг усього, що ти зараз знаєш і маєш, але в 10 разів швидше, – і перевага такого вибору стає відчутною.

Дві людини на одному рівні – чи кожна з них вища за іншу на рівень? Я вважаю, що краще використати готовий результат іншої людини та зробити інше рішення «з нуля», це вимагає тонкого підходу до «запозичення» з позиції академічної етики, але дає перевагу у швидкості та досяжності мети. Так, часто на фабриках роблять продукт із використанням готового рішення, що спрощує процес розробки, застосування, швидкості виготовлення продукції, знижує економічну цінність.

З іншого боку, досить складно зробити щось нове, унікальне з використанням готового рішення. Ми говорили про ефективність та економію часу, проте треба розуміти, що не завжди рішення «запозичення» чужих ідей та винаходів є гарним для вашої справи. У сучасному світі поширене право інтелектуальної власності, порушення якого може вимагати відповідальності, адміністративної чи кримінальної. Крім того, пошук вищезгаданого короткого рішення може вплинути на якість продукту через відсутність повноти базової інформації та бути обмеженим щодо здатності до змін, у той час як створене особисто вами, дійсно нове, дасть перевагу як щось унікальне, ексклюзивне з перспективою стати брендом. Тож далеко не завжди прості рішення є правильними, а от зіпсовану чи навіть знищену репутацію практично неможливо відродити.

Існує прислів'я: «Сім раз відмір, один раз відріж». В описаній нами ситуації це означає, що варто підходити до розв'язання проблеми з багатьох точок зору, що дасть можливість знайти краще та безпечніше її рішення. Моє ставлення до пошуку коротких рішень не зміниться, зважаючи на наведені вище аргументи, але мої «дорослість», «освіченість» та самосвідомість тому й є моїми надбаннями, що вже не дадуть перетнути межі дозволеного, порушити етичні норми та нівелювати «зіпсованою» репутацією чи судовими позовами результати власної праці.

Сколінчук Карина

Волинський національний університет імені Лесі Українки

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ І АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У МОЇЙ АЛЬМА МАТЕР

Студентське самоврядування в університетах та закладах вищої освіти відіграє ключову роль у формуванні академічних стандартів та забезпеченні дотримання принципів академічної доброчесності в освітньому середовищі. Участь здобувачів вищої освіти у різних аспектах університетського життя дозволяє їм бути активними учасниками освітнього процесу, сприяє розвитку власних лідерських якостей та формуванню відповідального ставлення до вивчення освітніх компонентів.

Студентське самоврядування також сприяє формуванню культури доброчесності серед студентської спільноти. Студенти, що обираються на посади в студентські органи, мають можливість бути прикладом для своїх однодумців у дотриманні етичних норм та принципів академічної чесності. Вони підтримують студентів у усвідомленні наслідків порушення правил та небажаних наслідків власних дій у науці. Через проведення освітньо-інформаційної роботи, студентські лідери нагадують про важливість чесною практики у навчанні та досліджах.

У цьому есе проаналізуємо різні аспекти студентського самоврядування щодо дотримання принципів академічної доброчесності в нашій альма матер.

По-перше, студентське самоврядування сприяє активному залученню здобувачів освіти до управління університетом та прийняттю рішень, пов'язаних з освітою та навчанням. Це дозволяє студентам брати участь у формулюванні політики університету, встановленні академічних стандартів та розробці програм навчання. Через активну участь у процесах управління студенти сприяють підтримці чесності та відповідальності університетської спільноти. Студентське самоврядування бере участь у розробці та впровадженні механізмів контролю за дотриманням академічної доброчесності. Співпраця студентів з адміністрацією університету дозволяє створити правила і процедури, спрямовані на запобігання плагіату, обману та іншим формам академічного нечесного поведінки. Разом з тим, наші студентські органи проводять тренінги та семінари, що сприяють підвищенню рівня свідомості студентів щодо етичних аспектів наукової праці та правильного цитування джерел.

По-друге, студентське самоврядування виступає як посередник у вирішенні конфліктів та суперечок, пов'язаних з порушенням академічної доброчесності. Студентські органи встановлюють процедури та механізми для розгляду скарг та звернень щодо можливих порушень, а також сприяють виявленню та запобіганню академічним шахрайствам. Це є запорукою підтримки чесності та довіри університетської спільноти. Студентське самоврядування сприяє створенню культури взаємоповаги та довіри серед здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників та адміністрації університету. Це сприяє підтримці високих стандартів університетської спільноти.

По-третє, студентське самоврядування організовує освітні заходи, семінари та кампанії з популяризації цінностей академічної доброчесності серед студентів. Шляхом проведення інформаційних заходів та навчання студенти можуть усвідомлюють важливість дотримання академічних стандартів та етичних норм у навчанні та дослідженнях. Це сприяє формуванню культури чесності та інтелектуальної доброчесності в університеті. Студентське самоврядування популяризує принципів академічної доброчесності серед членів університетської спільноти. Через регулярні заходи, інформаційні кампанії та тренінги, організовані студентськими групами, студенти мають можливість ознайомитися з етикою та вимогами до написання курсових робіт, випускних кваліфікаційних робіт та інших академічних завдань. Це допомагає підвищити усвідомлення студентами важливості збереження академічної доброчесності та уникнення плагіату та інших форм академічної нечесності.

По-четверте, студентське самоврядування є корисним для розвитку системи університетського тьюторства та підтримки між тьюторами та студентами, що сприяє підвищенню якості навчання та допомагає уникнути ситуацій порушення академічної доброчесності через незнання. Тьюторська підтримка формує етичні стандарти та взаємоповагу серед студентів, що є важливим для збереження академічної доброчесності. Ця організаційна структура заохочує відповідальність і самодисципліну, залучаючи студентів до управління університетом. Студенти, які беруть участь у самоврядуванні, навчаються приймати зважені рішення, дотримуватися етичних норм, захищати

інтереси університетської спільноти. Ці навички є невід'ємною частиною особистості кожного здобувача освіти та допомагають створити позитивне середовище для отримання та розвитку знань.

Крім того, студентське самоврядування відіграє ключову роль у вирішенні конфліктних ситуацій, пов'язаних із порушенням принципів академічної доброчесності. Студентський колектив має можливість створити комісію з академічної доброчесності, яка розглядатиме скарги та виявлятиме випадки порушення етики в студентському колективі. Це дозволяє об'єктивно розглянути ситуацію та вжити відповідних заходів для недопущення подібних ситуацій у майбутньому.

Підсумовуючи вище сказане, зазначимо, що студентське самоврядування відіграє надзвичайно важливу роль у забезпеченні дотримання принципів академічної доброчесності в нашій альма матер. Шляхом активної участі студентів у процесах управління, підтримки культури чесності та взаємоповаги, популяризації цінностей академічної доброчесності та розвитку системи тьюторства, студентські органи сприяють формуванню академічної спільноти, що ґрунтується на високих стандартах моралі та етики.

Шумік Валерія

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ЯК УДОСКОНАЛИТИ НАВИЧКИ АКАДЕМІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ?

Уміння комунікувати та взаємодіяти з іншими учасниками є необхідним в освітньому процесі. Що ж таке «академічне спілкування»? Академічне спілкування – це обмін будь-якою інформацією, знаннями та ідеями в академічному середовищі зі здобувачами вищої освіти та науково-педагогічними працівниками. У свою чергу воно включає в себе різні дискусії, комунікації, обговорення тієї чи іншої теми. Крім того, воно сприяє розвитку критичного мислення, адже, спілкуючись з іншими, доводиться аргументувати та наводити власну думку. Академічне спілкування, насамперед, є важливим складником освітнього процесу.

Вміння спілкуватися не лише сприяє розвитку науки, а й допомагає студентам досягти хороших результатів у своїй діяльності. Удосконалення навичок академічного спілкування є важливим завданням, яке вимагає багато зусиль. Проте воно є ключовим аспектом успіху в навчанні та професійній діяльності. Як все ж таки вдосконалити свої навички академічного спілкування?

По-перше, потрібно вміти висловлювати власні думки та ідеї, що дає нам змогу правильно наводити аргументи. Це також розвиває наше критичне мислення, за допомогою якого ми ставимо питання, шукаємо відповіді та розвиваємо власне розуміння тої чи іншої проблеми. До того ж, стараємося аналізувати свої погляди на ситуацію. Під час дискусій та обговорення теми ми висловлюємо власну думку, не забуваючи критичне мислення. Крім того, ми оцінюємо ідеї інших, які простежуємо не лише в усному мовленні, а й у

дослідження та текстах. Але важливо не забувати, що потрібно поважати думки своїх співрозмовників, адже це допомагає аналізувати усі погляди на кейси. Під час дискусії я докладаю зусиль, щоб бути толерантною, демонструючи свою повагу до учасників освітнього процесу.

По-друге, необхідно вивчити правила академічного письма. Академічне письмо – це передача думок у писемному вигляді, яка використовується в академічному середовищі, щоб передати будь-яку інформацію. Воно відповідає своїм стандартам та вимогам, охоплює правильне оформлення текстів та наукових робіт. Потрібно дотримуватися усіх мовних норм, як у писемному вигляді, так і в усному. Важливо пам'ятати, що моє мовлення повинно бути чітким та зрозумілим, а ідеї та аргументи слід чітко сформулювати.

У рамках вивчення освітнього компоненту «Академічне письмо та риторика» я неодноразово брала участь у різних дискусіях, дебатах, семінарах, презентувала свою наукову роботу або демонструвала презентації. Тобто я мала можливість подискутувати з одногрупниками та викладачкою. При цьому важливо було пам'ятати про вимову. Крім того, я намагалася бути впевненою у собі та у своїй інформації. Повідомлення, яке готувала, було використане з достовірних джерел, включаючи інтернет, наукові книги та статті.

Ставити запитання та висловлювати сумніви, шукати альтернативні рішення, що сприяють розвитку нових підходів, є також надзвичайно важливим аспектом. Під час таких заходів отримувала і критику зі сторони інших, але не боялася її, адже це адекватна думка інших учасників. Загалом, завдання та вправи, які ми виконували на лекційних та семінарських заняттях з ОК «Академічне письмо та риторика», допомогли мені розвинути навички публічного виступу та вміння послідовно висловлювати свої думки, ідеї та наводити аргументи.

По-третє, слід правильно використовувати джерела інформації. До свого повідомлення або презентації я завжди ставлюся відповідально, адже демонструю це перед публікою. Я заздалегідь готую цитати або тези, які потрібно аргументувати та пояснити. Під час пошуку інформації та використання джерел, важливо також пам'ятати і про їхню достовірність. Слід використовувати авторитетні статті. Це допомагає мені донести правильну та вірну інформацію. До того ж, потрібно працювати над своїм словниковим запасом, чим більше слів та термінів я використовую, тим більше буду спілкуватися та правильно висловлюватися. У цьому мені допомагає читання книг, перегляд фільмів або серіалів. Під час своїх виступів реажую на запитання та коментарі ЗО та НПП, швидко відповідаю та аналізую, наводжу аргументи та доходжу до спільного вирішення проблеми.

Не менш важливим є і написання власної роботи. Наприклад, під час написання академічного есе, слід звернути увагу на дотримання наукового стилю та коректної структури тексту.

Отже, підсумовуючи все сказане, можна зазначити, що академічне спілкування є важливим складником освітнього процесу. Воно допомагає нам, у першу чергу, висловлювати власну думку та комунікувати з іншими учасниками

освітнього процесу. Вдосконалення своїх навичок є головним завданням для кожного студента, викладача та науковця. Завдяки цим аспектам, які були перераховані, можна досягти хороших успіхів як у навчанні, так і в роботі. Важливо пам'ятати, що без власних зусиль ми не отримаємо результатів, які допоможуть виступати перед публікою, аналізувати свої ідеї та інформацію, брати участь у дискусіях та обговореннях. Потрібно постійно вдосконалювати себе, читати багато книжок та статей, аби покращити свій словниковий запас, щоб наводити ясні аргументи перед своїми співрозмовниками, ураховуючи також їхню думку.

Бариш Катерина
СумДПУ ім. А. С. Макаренка

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ І УЧНІВ

Академічна доброчесність – це етичні принципи та відповідні закони, які підпорядковуються системі правил, що виконують освітяни та педагогічні працівники. Академічна доброчесність забезпечує реалізацію мети, яка ґрунтується на основі довіри до результатів навчання або наукових досягнень. Реалізація політики академічної доброчесності є одним із управлінських процесів та важливою складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Упровадження академічної доброчесності в систему освіти вимагає спеціальної підготовки та роботи. Саме академічна доброчесність – це своєрідна «межа», яку не мають перетинати всі учасники освітнього процесу, не використовувати чужий матеріал, запозиченими з інтернету, не користуватися чужими думками та не привласнювати собі. Як же здійснюється процес запровадження академічної доброчесності в освітні заклади? По-перше, усі учасники освітнього процесу ознайомлені з тим, що академічна доброчесність – це не тільки етична норма, але й сукупність правил, порушення яких тягне за собою певну відповідальність. По-друге, академічна доброчесність передбачає обов'язкове дотримання морально-етичних норм, прийнятих у нашому суспільстві.

Академічна доброчесність становить собою важкі наслідки для всіх учасників навчального процесу. Вчителі, які не дотримуються правил академічної доброчесності, маю відповідати за свої вчинки, вони позбавляються присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії; позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади. Інші учасники освітнього процесу, учні, теж маю відповідати за недотримання академічної доброчесності. Вони маю здійснити повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту); позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Також поширеним різновидом академічної недоброчесності є скарги батьків, що в школі необ'єктивно оцінюють їхніх дітей, занижуючи оцінки. Саме такі скарги надходять ще і від педагогів, бо батьки здійснюють тиск на адміністрацію шкіл, вчителів, щоб завищували оцінки окремим учням.

Уникнути академічної доброчесності може кожен і зробити це дуже легко. Варто розуміти, а чи потрібно знищувати свою репутацію, використавши цитату з чужого твору і не давши посилання, чи все ж таки можна повірити в свої сили і скласти самостійно вишуканий текст. Також про те, як забезпечити академічну доброчесність у закладах загальної середньої освіти, можна прочитати в «Абетці для директора».

Але надважливим є те, що про академічну доброчесність важливо не просто голосно говорити, а й чинити відповідно правилам, жити доброчесно, виховувати в собі сміливість відстоювати своє, та будувати справедливе доброчесне освітнє середовище.

Яукба Дар'я
СумДПУ ім. А. С. Макаренка

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил. Це поняття, яке поєднує ціннісні складові з їхнім практичним значенням і застосуванням.

Доброчесність у навчанні – це не просто набір правил, а комплекс внутрішніх якостей, які повинні бути притаманні студентам і викладачам. Насамперед доброчесність ґрунтується на таких цінностях як: відповідальність, чесність та щирість. Вона включає такі ключові компоненти у навчанні:

- Самостійне виконання завдань, не вдаючись до плагіату. Це свідчить про здатність студента критично мислити та аналізувати інформацію. Краще виконувати завдання самостійно і вчитися на своїх помилках.
- Чесність. Доброчесність передбачає чесність у всіх аспектах навчання, включаючи виконання завдань та відвідування занять. Також важливо бути чесним перед самим собою. Це означає не обдурювати і не вводити в оману самого себе. Видавати чужі роботи за свої – це ілюзія, яку студенти хочуть створити задля успіху. Але важливо розуміти, що кожен мислить по-різному і ваші думки можуть бути набагато кращі, ніж у інших людей. Головне вірити в себе, у свій розум і розвивати критичне мислення.
- Користування достовірними джерелами інформації і обов'язкове посилання на них. Якщо студент використовує у своїх роботах наукову статтю, книгу, підручник, то обов'язково повинен зазначити у своїй праці

посилання на сайт, де розміщена ця публікація, або вказати назву книги, автора і рік видання.

- **Повага.** Доброчесність у навчанні ґрунтується на взаємоповазі, яка виражається в тому, що студенти та викладачі ставляться один до одного з толерантністю та розумінням, створюючи атмосферу взаємної підтримки та довіри. Також потрібно поважати людей, праці яких ви хочете видати за свої. Важливо пам'ятати, що коли студенти використовують чужі праці, то вони зневажають час і старання, вкладені іншими людьми.

Доброчесності у навчанні повинні дотримуватися і викладачі. Насамперед це полягає в об'єктивному і неупередженому ставленні до всієї групи. Також важливим є справедливе оцінювання студентів. Оцінка викладача має ґрунтуватися на академічних досягненнях учня, а не на його зовнішніх чи внутрішніх якостях.

Академічна доброчесність є важливою для майбутнього успіху студента. Якщо порушувати доброчесність у навчанні, це призведе до низки негативних наслідків. Після закінчення університету, студент, який почне працювати за фахом, зрозуміє, що має недостатньо знань для виконання своєї роботи. Через це, він не зможе якісно виконувати завдання і буде мати проблеми. Обман не дає студенту можливості ґрунтовно вивчити матеріал і здобути необхідні знання.

Крім того, нечесність може призвести до почуття провини, сорому та тривоги. Це може негативно вплинути на психічне здоров'я студента і зашкодити йому. Також отримання високих оцінок за списані роботи, може призвести до того, що студенти перестануть вірити у свої можливості, і в майбутньому, не зможуть ніде працювати через невіру в себе.

Академічна недоброчесність негативно впливає і на репутацію студента. Нечесність може призвести до втрати довіри з боку викладачів, а у майбутньому роботодавців. Більше того, викладачі ніколи не будуть довіряти такому студенту виконання важливих робіт.

Студенти які дотримуються доброчесності у навчанні, мають багато переваг. Найголовнішим є підвищення самооцінки. Коли студенти виконують роботу самостійно, витрачають на неї купу часу та її гідно оцінюють викладачі, то вони починають пишатися своїми досягненнями. Це сприяє підвищенню їхньої самооцінки та впевненості у своїх силах.

Крім того, це є важливою підготовкою до успішної кар'єри. Роботодавці цінують чесність, відповідальність та етичну поведінку. Дотримання принципів доброчесності у навчанні може допомогти студентам у працевлаштуванні та побудові успішної кар'єри.

Не слід забувати, що самостійне виконання будь-яких робіт, дослідження та опрацювання інформації, сприяє розвитку критичного мислення. Це також розвиває концентрацію уваги і вміння креативно міркувати.

Таким чином, можна зробити висновок, що на сьогоднішній день академічна доброчесність є важливим компонентом навчального процесу. Вона робить нас кращими людьми і відповідальними особистостями. Здобуваючи освіту, треба покладатися лише на власні сили і розум. Це зробить вас більш

впевненими в собі, а сформовані моральні цінності і навички допоможуть у майбутній кар'єрі. Треба завжди пам'ятати, що доброчесність у навчанні – це не просто набір правил чи обмежень, а тендітна квітка, що розпускається на ґрунті чесності та відповідальності!

Куц Оксана

Національний університет «Острозька академія»

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ОСВІТІ ТА НАУЦІ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

Брехня – початок всіх нещасть.

Шота Руставелі

«Доброчесність» – слово, що складається зі ще двох: добро та чесність. Щороку десятки тисяч людей пишуть свої наукові дисертації, статті, дослідження. Щодня учні в школі виконують завдання, проєкти, контрольні, самостійні роботи. То чи насправді все так чесно та добре в українській освіті та науці з академічною доброчесністю? Над цим питанням я конкретно задумалась лише вступивши до закладу вищої освіти...

По-перше, у ст. 42 Закону України «Про освіту» зазначено, що «академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [1]. Маю зізнатись, що ще починаючи зі школи учні порушують цю статтю. Зважаючи на свій досвід, можу сказати, що багато вчителів часто давали завдання, які самі ж копіювали з інтернету. Списуючи чужі реферати, твори, завдання, роблячи проєкти, не покликаючись на джерела – учні порушують закон. Здобувачі освіти мали б самостійно виконувати завдання підсумкового контролю, покликатися на чужі ідеї, розробки, твердження, презентуючи різноманітні завдання, надавати перевірену інформацію. У більшості закладів освіти такі вчинки залишаються безкарними, що суперечить закону.

На мою думку, до ще більшого поширення академічної недоброчесності призвело дистанційне навчання. Тестові, письмові завдання на різних платформах можна було легко знайти та списати. Отримати чудову оцінку і бути задоволеним, а в голові з тієї чи тієї теми так нічого і не залишилось. То чи варто списувати просто задля високого балу? Які будуть спеціалісти в майбутньому з тих людей, хто все списує, аби просто отримати диплом? Хто буде лікувати, нараховувати зарплатню, проводити електричне світло в оселі, відбудовувати Донецьк, Луганськ, Запоріжжя, Херсон? Який сенс списувати, якщо потім не матимеш жодних знань. На мій погляд, у майбутньому такі вчинки не покажуть хороших результатів у професійних сферах. Списувати тільки задля оцінки не варто, наша країна повинна мати професіоналів, які будуть відбудовувати міста.

Насамперед це має зрозуміти кожен для себе, адже довести школяреві, що списувати фізику не можна – нереально. У відповідь можна отримати: «Навіщо мені цей предмет, фізика ніколи мені не знадобиться».

Я вважаю, що учні думають, що вчителі не помічають списування, але це не так, викладачі, зважаючи на мій досвід, заплющують очі на факт порушення академічної доброчесності. Ось такі, на жаль, реалії української освіти.

По-друге, не всі педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники дотримуються доброчесності. Опрацювавши сайт «Плагіат і фальсифікації в наукових працях» [2], я зрозуміла, що добра та чесності в українській науці майже немає. Про що тут говорити, якщо на сайті є факти порушення академічної доброчесності, на щастя, колишніх міністрів освіти й науки, а саме: Дмитра Табачника, Станіслава Ніколаєнка, Сергія Шкарлета, Лілії Гриневич. Якщо говорити про чинного міністра, то й у його кандидатській дисертації є плагіат, хоча юридично це не доведено, адже Оксен Лісовий відмовився від наукового ступеня. Як ці люди можуть контролювати різноманітні процеси в освіті, якщо самі ж порушують закони й не підтверджують своє звання міністра науки та освіти.

Прикро, що факти порушень у різних галузях: економіка, медицина, юриспруденція, мистецтво тощо. Наприклад, у докторки медичних наук Вікторії Євдокимової у дисертації наявні росіянізми та і загалом, робота перекладена з російської мови. До того ж вона скопіювала чужі фотографії, віддзеркалила їх, змінила колір та деякі слова у підписах.

Звісно, в українській науці є й академічно грамотні та несфальсифіковані дослідження, що дає певні надії, але, на жаль, на мою думку, списаних та частково перероблених робіт більше. Масштаби поширення плагіату стали загрожувати всій освітній системі, яка в деяких галузях поступово втрачає будь-який зміст. Тоді який сенс у проведенні та написанні таких досліджень? Звідси випливає, що для звання і підвищення зарплатні, а не для розвитку науки. Поки в Україні неவிбагливо ставляться до сплагіачених робіт, доти й буде така проблема. Потрібно змінювати закон, карати порушників і, найголовніше, чесно перевіряти (!) дослідження одразу.

Постає ще одне проблемне та болюче питання. Як люди, які згадані у вищезгаданому сайті, пишучи наукові статті та дисертації, можуть викладати в університетах. Найімовірніше, вони не звертають уваги на недоброчесність студентів, адже якщо викладачі не дотримуються її, то й іншим дозволяють.

По-третє, вступивши у свій заклад вищої освіти, я зрозуміла, що академічна доброчесність – це вагомий складник якісної освіти. Звісно, пишучи наукові роботи, студенти мають право покликатися на інші джерела, але вказуючи на це. Самостійне опрацювання матеріалу, його осмислення розвиває наше критичне мислення і, найголовніше, особа отримує знання. Сплагіатив чийось думку – автоматично втрачаєш свою. Навчаючись у закладах вищої освіти, ми маємо відповідати статусу студентів, уміти самостійно висловлювати свою думку, інтерпретувати, порівнювати, аналізувати інформацію з джерел. Якщо ми не будемо дивитися за собою передусім, то якість нашого освітньо-

наукового середовища буде ставати все гірше та гірше, що призведе до дискредитації, відсутності інтелектуального суспільства, втрати іміджу освіти на всесвітньому рівні.

Я вважаю, що потрібно вжити певних заходів, щоб уникнути порушень академічної доброчесності. Наприклад, проводити навчальні лекції, пояснюючи принципи використання чужих думок, їх оформлення, розкривати проблеми плагіату під час написання робіт, вказувати на покарання, які чекають за факт плагіату, фальсифікації, фабрикації, обману тощо. І також посилити покарання на законодавчому рівні, старатися більше контролювати ці процеси у навчальних закладах.

Отже, академічна доброчесність – це важливий компонент якісної освіти та науки в сучасному суспільстві. Для того, щоб зберегти в подальшому якісний науковий простір, кожен сам для себе має усвідомити чому це потрібно робити. І починати втримувати його треба ще зі школи. Тому, доброчесність у освіті та науці: дотримуватись, не можна порушувати.

Використані джерела

1. Закон України «Про освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 22.04.2024)
2. URL: <https://false-science-ua.odoo.com/> (дата звернення: 22.04.2024)

Стельмаченко Валерія

Національний університет «Острозька академія»

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ/НЕ МОЖНА/ ПОРУШУВАТИ

Важливе питання в українській освіті – упровадження рівноправності в усі сфери навчання. Але рівноправність не завжди означає чесність. Там, де є чесність, є корупція. Корупція – спосіб життя, за допомогою чого ми досягаємо результатів, але не власними зусиллями. Під час досліджень виникають випадки, коли людині не вистачає матеріалу для праці, або знань із певної теми, або уявлення, тому вона вдається до хабарництва. Людей, які пишуть за нас есеї та інше, дуже багато, а це призводить до зменшення самоопрацювання серед людей, наслідком чого є недостовірність, імітація, плагіат...

Сьогодні є багато доступних інформаційних джерел, з яких учні та студенти дізнаються про все. На жаль, вони не перевіряють, чи та інформація правдива, і чи сторонні особи не вкрали її з чужої праці, – не завжди покликаються на офіційні джерела, тому майже ніколи не помічають різниці між вигадкою та істиною. Інформаційний простір переповнений фальсифікацією, а люди, які натрапляють на них і не розуміють, що саме перед ними, цитують це. Інформаційний злочин – це один із видів академічної недоброчесності, спрямований на перефразування чужої інформації, досвіду, результатів та

видання їх як своїх досягнень. Здається, що певна особа вдається до такого злочину через особисті потреби, щоб задовольнити себе. Але є загроза того, що працю буде розкритиковано, а особа, яка вдалася до плагіату, отримає покарання. Таким чином, якщо ми не будемо фільтрувати інформацію під час досліджень і будемо вдаватися до некомпетентності, то доброчесності в навчанні та науці не буде. Але, на щастя, є декілька причин, через що доброчесність в освіті – цілком реальне явище.

По-перше, на кожну недоброчесну людину знайдеться доброчесна, яка буде обстоювати права й етичні принципи доброчесності. Як правило, під час досліджень, наукового процесу такі люди керуються правилами для подальшого майбутнього – довіра до результатів, що будуть досягнуті без сторонньої допомоги. Інколи особи звітують публічно про перебіг досліджень/ наукової діяльності, що теж є доказом того, що та чи та особа не боїться розкритикування через неправдиву інформацію, бо її не буде.

По-друге, в інтернеті вже є багато платформ, де розміщують статті з визначеним плагіатом, прикріплюють факти реального порушення правил доброчесності, наводять джерела, звідки взято певну інформацію. Такий вид роботи – певний внесок, щоб покращити якість освітньої системи України.

Звісно, у реаліях стає популярним створення чогось особливого та нового. Але абсолютно нове майже ніхто не зможе створити, адже певні питання будуть дотичними вже до відомих та досліджених тем. Однак, якщо дотримуватися доброчесності, то є шанс створити свою працю, за що ніхто не буде звинувачений. Хто захоче мати користь зі своєї праці, щоб видати певні факти за власні, то будуть або покарані, або оштрафовані, або таких людей залишать без певного звання.

Молодь – це майбутнє нашої країни, якій потрібно дотримуватися доброчесності будь-де, бо якщо цього не буде, то Україна втратить талановитих людей серед брехні, а з українською освітою асоціюватимуть списування, хабарництво, злочинність... Це не є нашою метою. Наша мета – інтегруватися з європейською освітою, за яку не буде соромно, а іноземні заклади освіти будуть рекомендувати українські заклади, як ми робимо це зараз з їхніми.

Звісно, що доброчесність не може залежати тільки від учнів/ студентів/ дослідників. Доброчесність залежить насамперед від наставника – учителя, викладача, який буде проявляти доброчесність та навчати їй. Якщо ж наставник не дотримується правил та норм, то для чого їх дотримуватися учням? Майже в усіх є звичка наслідувати когось або щось. Тому якщо людина з авторитетом буде недоброчесною, то цю рису наслідуватимуть інші.

Цінність людської праці полягає в тому, що людина працює самостійно, без допомоги інших та штучного інтелекту. Якщо інформацію ретельно добирають, опрацьовують, а після фізичного дослідження вписують реальні результати, то такі роботи мають право посідати місце серед доброчесних праць, бо в них зазначено непідроблені факти. Що більше таких праць, то ліпше для будь-яких галузей наук. Ми бачитимемо недоліки досліджених явищ та тем, над якими потрібно буде працювати ще раз, щоб досягти результатів.

Також є відомості про те, що заклади освіти планують боротися з академічною недоброчесністю методом повідомлення про порушення від студентів та учнів, які потім отримають за це винагороду. На мій погляд, це неправильний метод, бо заохочення студентів таким способом можна вважати хабарництвом. Було б краще, якби студенти/ учні анонімно повідомляли про порушення доброчесності, на що потім би реагувала комісія з питань якості освіти. Якщо молодь та інші люди справді хочуть побороти численні плагіати і подібне, то для цього не потрібний підкуп, адже справжня доброчесність починається з кожного.

Отже, можна дійти висновку, що доброчесність – це не явище, яке залежить від когось або чогось. Це навичка, яку набувають, сукупність чеснот та моралі, що не дозволяє нам порушувати стандарти освітнього процесу задля нашої освіти. Доброчесність – це відвага та спроможність брати на себе відповідальність за аргументи та висновки. Щоб зберегти доброчесність, потрібно розуміти причину з'яви недоброчесності серед людей. Якщо ми розумітимемо це, то зможемо запобігти багатьом неприємним випадкам та пояснити, чому не можна бути шахраєм.

Кібе Лев

Запорізький національний університет

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

У світі, де відбувається глобалізація наукового та освітнього простору, доброчесність у навчанні є, безсумнівно, важливою темою. Вона завжди стикалася з низкою випробувань і загроз: плагіат, фальсифікація та вигадкування даних, недостатня інформованість. Технологічний прогрес також підготував для неї новий виклик у вигляді штучного інтелекту. Проте, не дивлячись на всі складності, академічна доброчесність залишається вагомою складовою науки. Вона виступає маяком, що веде науковців через хвилі спокус та випробувань. Доброчесність у навчанні набуває особливої актуальності в Україні, де система освіти реформується, а академічна культура ще формується та набирає силу.

Європейський досвід у питанні академічної доброчесності вирізняється суворими стандартами, які сприяють забезпеченню якості освіти і наукових досліджень. У деяких країнах Європи питання плагіату регулюється на законодавчому рівні, включаючи певні покарання для порушників.

У Німеччині за доведені випадки плагіату можуть позбавляти наукових ступенів, також порушники піддаються осуду з боку громадянського суспільства. Університети контролюють дотримання норм академічної доброчесності та кожен рік покращують свої системи перевірки на плагіат.

У Великій Британії навчальні заклади застосовують свій підхід до підтримки академічної доброчесності. Такі університети, як Оксфорд і Кембридж, надають студентам розширені інструкції щодо академічної

доброчесності та мають системи онлайн-ідентифікації, які допомагають визначити, чи виконані роботи самостійно.

У Швеції діє «Закон про вищу освіту», який чітко визначає вимоги дотримання академічної доброчесності у вищій освіті та передбачає штрафні санкції проти порушників, тому університети застосовують юридично визначені міри покарання у разі виявлення академічних порушень. Однією з особливостей шведського підходу є спроба створити культуру чесності та прозорості. Університети запроваджують етичні комітети та прагнуть навчати студентів у дусі поваги до прав інтелектуальної власності й академічних стандартів.

Європейський підхід до академічної доброчесності наголошує на важливості прозорості, відкритості, чесності та підзвітності. Впровадження цих стандартів сприяє створенню сильної освітньої системи, здатної готувати висококваліфікованих і чесних фахівців.

Штучний інтелект поширює свій вплив на різні сфери життя. Багато хто вважає його головною загрозою для академічної доброчесності, і на це є певні причини. Найбільш очевидною загрозою є використання ШІ для створення плагіату. Поява дедалі потужніших інструментів створення тексту дозволила студентам створювати «оригінальні» роботи, не заглиблюючись у тему. Тобто, вже сьогодні ШІ може навчатися замість учнів та студентів. У науці інструментарій штучного інтелекту призводить до виникнення фальшивих досліджень. Здатність швидко обробляти великі обсяги даних може бути використана для маніпулювання або спотворення даних дослідження, що ставить під сумнів достовірність наукових результатів.

Але я бачу й великий потенціал штучного інтелекту у підтримці науки. ШІ здатний аналізувати величезні обсяги даних швидше, ніж це могли б зробити люди. Це особливо корисно в галузях, де дані збираються великими масивами, таких як економіка або кліматологія. ШІ може ідентифікувати закономірності та кореляції, які можуть не бути очевидними для дослідників. Вже сьогодні вчені використовують ШІ для винайдення нових лікарських засобів, тому що він має змогу аналізувати мільйони речовин. У підтримці академічної доброчесності ШІ також має великий потенціал. Сьогодні існує безліч програм виявлення плагіату, які стають дедалі більш ефективними завдяки алгоритмам штучного інтелекту; програми можуть проаналізувати масиви тексту, знаходячи не тільки скопійовані, а й перефразовані фрагменти. Ці механізми значно ускладнюють шахрайство та можуть стати у нагоді вчителям, викладачам та відповідним комісіям у контролі за дотриманням академічної доброчесності.

Доброчесність у навчанні є не тільки моральним вибором особи, а й виконує практичні функції. Її дотримання гарантує, що знання студента або учня є якісними та були правильно засвоєні. Також вона виховує в учнів відповідальність та чесність. Підтримка академічної доброчесності сприяє розвитку критичного мислення. У рівних академічних умовах студенти та учні змушені самостійно аналізувати інформацію, формувати власну думку та обґрунтовувати свої висновки. Це навчальний процес, який допомагає їм вирішувати складні проблеми та готує їх до дорослого життя.

Академічна доброчесність є важливою складовою не тільки у контексті виховання професійних якостей студентів, а й запорукою якості освіти у країні в цілому. Коли студенти дотримуються принципу чесності в навчанні, це не тільки підтверджує якість їхніх знань, але й допомагає створити навчальне середовище, де освіта базується на розумінні й аналізі. Це гарантує, що дипломи, які видаються університетами, дійсно заслужені та відображають фактичні знання й навички випускників. Тим самим це підвищує престиж університетів країни на міжнародному рівні.

Отже, доброчесність у навчанні є не лише академічною вимогою, а й фундаментом побудови чесного суспільства. В Україні, на шляху впровадження європейських стандартів, особлива увага до академічної доброчесності може стати ключовим фактором успіху освітньої та наукової діяльності. Підтримка та сприяння академічній доброчесності має стати пріоритетом, а інструменти, надані штучним інтелектом, повинні використовуватися як допомога для забезпечення дотримання цих стандартів.

Василик Анастасія

*Львівський національний університет ветеринарної
медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького*

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ /НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ

Академічна доброчесність, яка визначається як етичне та чесне прагнення до знань і дотримання моральних принципів в академічному середовищі, є важливим аспектом освіти студентів. Це не лише відображає особисті цінності студентів, але й сприяє загальній якості та авторитету навчальних закладів. Це єсе має на меті обговорити значення академічної доброчесності в освіті студентів, підкреслюючи її роль у створенні справедливого та етичного середовища навчання, розвитку навичок критичного мислення та оснащенні студентів необхідними інструментами для успіху в їхній майбутній кар'єрі.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил провадження академічної діяльності, які є обов'язковими для всіх учасників (суб'єктів) такої діяльності та спрямовані на забезпечення довіри до результатів навчання, досліджень та творчості (Закон України «Про освіту», 2017).

Плагіат є серйозною проблемою в академічному середовищі, і розуміння ставлення студентів до перевірки робіт на плагіат має вирішальне значення для сприяння академічній доброчесності. Одним із суттєвих факторів, що впливають на ставлення студентів до перевірки робіт на плагіат, є наявність та дотримання політики академічної доброчесності. Навчальні заклади, які мають чітку та добре встановлену політику щодо плагіату, часто вимагають від студентів надсилати свої роботи програмному забезпеченню для виявлення плагіату. Коли студенти знають, що їх роботу перевірятимуть на плагіат, у них

більше шансів виробити відповідальне ставлення до академічної доброчесності. Страх бути спійманим і дисциплінарним стягненням діє як стримуючий фактор і заохочує студентів перевіряти свою роботу на оригінальність перед подачею.

Однією з головних переваг академічної доброчесності є її роль у створенні справедливого й етичного середовища навчання. Коли студенти дотримуються чесних і етичних практик, таких як правильне цитування джерел і уникнення плагіату, це гарантує, що їхня робота є оригінальною та демонструє їхнє розуміння предмета. Це не тільки заохочує культуру поваги до ідей інших, але й підтримує рівні умови для всіх учасників освітнього процесу. Крім того, академічна доброчесність сприяє почуттю справедливості, перешкоджаючи обману та шахрайству, які можуть підірвати довіру та надійність навчальних закладів.

Академічна доброчесність також відіграє важливу роль у розвитку навичок критичного мислення серед студентів. Коли студентів заохочують до критичного аналізу інформації, самостійного мислення та формування власних аргументів, вони глибше розуміють предмет і покращують свої здібності до вирішення проблем. Проводячи ретельні дослідження, оцінюючи різноманітні джерела та представляючи добре обґрунтовані аргументи, студенти не лише демонструють свої інтелектуальні здібності, але й роблять внесок у розвиток знань у своїх галузях. Таким чином, академічна доброчесність слугує каталізатором для розвитку навичок критичного мислення, які необхідні для навчання впродовж життя та професійного успіху.

Крім того, академічна доброчесність дає студентам необхідні інструменти для успіху в їхній майбутній кар'єрі. Дотримуючись етичних стандартів в академічному середовищі, студенти розвивають почуття професіоналізму та чесності, які високо цінують роботодавці. Роботодавці шукають людей, які виявляють чесність, інтелектуальну допитливість і здатність критично мислити. Студенти, які демонстрували академічну доброчесність протягом усього навчання, швидше за все, володітимуть цими якостями, що робить їх бажаними кандидатами на ринку праці. Крім того, підтримання академічної доброчесності шляхом правильного цитування та оригінальності в дослідженнях і написанні допомагає студентам розвинути такі важливі навички, як увага до деталей, управління часом і організаційні здібності, які всі необхідні для професійного зростання та успіху.

Якщо взяти до уваги власне ставлення до проблеми академічної доброчесності під час навчання у школі, а на даний момент у закладі вищої освіти, можна виділити наступні аспекти. Я вважаю, що дотримання академічної доброчесності під час навчання має позитивний вплив на розвиток особистих якостей студента але водночас проблема плагіату у наукових роботах неоднозначна. Хотілося б навести цитату американського драматурга Вілсона Мізнера «Вкрасти в одного автора – це плагіат; вкрасти у багатьох – це дослідження». Проводячи аналіз літературних джерел під час написання наукової роботи, студенти стикаються з величезною кількістю цитувань, які переходять з одного джерела в інше, при цьому важко виокремити оригінальну

думку автора, матеріал якого мають на меті процитувати. Звідси випливає, що і написана студентами наукова робота, теж в основному складається з цитат.

Для вирішення проблеми некоректного цитування в наукових роботах студентів можна реалізувати декілька рішень. По-перше, навчальні заклади мають віддати перевагу комплексному навчанню правилам і форматам цитування як частину своєї навчальної програми. Надавши студентам необхідні знання та навички, вони зможуть краще зрозуміти важливість правильного цитування та уникнути ненавмисних помилок. По-друге, вчителі та викладачі повинні наголошувати на важливості академічної доброчесності та потенційних наслідках плагіату. Створюючи культуру чесності та етичної поведінки, студенти залучатимуться до належної практики цитування. Нарешті, розробка та використання програмного забезпечення для виявлення плагіату може допомогти у виявленні випадків неналежного цитування.

Підсумовуючи, можна сказати, що академічна доброчесність відіграє фундаментальну роль у навчанні студентів, створюючи справедливе та етичне середовище навчання, сприяючи розвитку навичок критичного мислення та озброюючи студентів необхідними інструментами для успіху в їхній майбутній кар'єрі. Підтримка академічної доброчесності не лише відображає особисті цінності студентів, але й сприяє їхньому зростанню як етичних особистостей і професіоналів.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту» від 5.09.2017. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2017. № 38-39.

Перчик Мар'яна

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ІСТОРІЯ ОДНІЄЇ ПЕРЕРВИ

Чи задумувався хтось хоча б один раз над тим, що таке *доброчесність*? Якщо ні, то настав час це зробити. Згадайте шкільні роки, а потім – студентські... Кожен у своєму житті мав той момент, коли ненароком забув виконати домашнє завдання чи просто полінувався, а це сприяло формуванню звички, що переписати у друга – це не зовсім погано. Однокласник отримав гарну оцінку і ніхто не дізнався, що ця робота списана. Саме з такої дитячої історії розпочинається шлях до порушення академічної доброчесності.

Моя історія розпочалась у березні 2024 року, коли я проходила педагогічну практику в школі. Кожен день по п'ять чи шість уроків, безліч зошитів, і ти просто не встигаєш виділити час на роздуми. Одного дня, на перерві, до мене підійшла учениця, яку звали Оленка. «Мар'яно Володимирівно, а можна Вам дещо сказати?», – запитала другокласниця. Я була дуже заклопотана, але уважно слухала. Дівчинка спитала, що буде, якщо вона поділиться своїм творчим

проектом з Васильком, який мав інші справи, тому не зробив домашнє завдання. Я задумалася...

Свою розповідь розпочала з того, що все у світі тримається на п'яти цінностях: *чесності, довірі, справедливості, повазі та відповідальності*.

Що таке *чесність* для нас? Чесність – поняття на перший погляд дуже просте та зрозуміле. Бути чесними нас учили ще з дитинства батьки, аргументуючи це тим, що чесна та справедлива людина завжди здобуває повагу та розуміння з боку оточення. Коли на тебе наговорили, обманули, тоді ми кажемо, що так нечесно. А чи замислювалися колись, чому з нами так вчинили? Людині, яка один раз дозволила собі брехню, простіше сказати неправду вдруге, втретє і продовжувати це робити. Зрештою, такий спосіб життя стає звичкою. Коли питають, чого ми порушуємо академічну доброчесність, то стає соромно сказати, що ця брехня стала повсякденною справою у навчанні, на роботі, у колі друзів.

Стає зрозумілим, що доброчесність бере свій початок ще з дитячих шкільних років. У цей період учням важко зрозуміти, що поділитися – це не завжди про добро. Василько хотів порушити одну із цінностей академічної доброчесності – обманути Оленку і вчительку. А можна просто зробити проєкт на наступний раз, а не списувати чужі думки та ідеї.

Друга цінність академічної доброчесності – це *довіра*. Хтось дотримує свого слова, але настає момент, коли може зійти з істинного шляху. Сказавши один раз неправду, ми втрачаємо довіру на все життя. Потрібно пам'ятати такий вислів: «Довіряй, але перевіряй». Другокласниці Оленці ще складно зрозуміти, що перед тим, як давати Васильку списувати, потрібно впевнитись в інформації, яку він сказав. Чи справді хлопець був зайнятий? Можливо вимкнули світло або є інша причина?

Третя цінність – це *справедливість*. Щоб пояснити Оленці, варто було заглянути у майбутнє і спрогнозувати наступні кроки: «Василько несправедливо списав у своєї однокласниці проєкт і продемонстрував швидше, ніж його подружка. Коли дійшла черга до Оленки, то дівчинка розплакалася. У цей момент хлопчику стало соромно, але він не сказав про своє списування. Вчителька попросила ученицю зробити проєкт на наступний раз і почала хвалити Василька». Ситуація показує, що несправедливість не була покарана і стала основним чинником порушення академічної доброчесності в подальшому житті.

Чи можливо уникнути несправедливості? Звичайно, що так, але для цього потрібно відмовитися від неправди. Саме про це необхідно наголошувати у школі, проводити бесіди, організовувати заходи, які будуть формувати доброчесність змалечку. Про такі цінності говорили ще в давні часи. Колись у Стародавній Греції була богиня правосуддя Феміда, яку завжди зображували із зав'язаними очима й вагами в руці. Ніхто не міг здогадатися, що це символізує? Істина була проста: пов'язка на очах – це символ неупередженості, а ваги – міри та справедливості.

Четверта цінність – це *повага*. Одні її шукають, а інші намагаються вибрати тих, хто заслужив на неї. І тут Оленка спитала: «Але як повага вплине на те, що

я поділюся з Васильком своєю роботою?». Можна вести багато дискусій на цю тему, але як пояснити семирічній дівчинці, що можуть використати результати її праці для своїх цілей і навіть не подякувати?

П'ята цінність – це *відповідальність*. Якби Василька змалечку вчили, що кожен вчинок має певні наслідки, то в нього було б інше ставлення до списування. Відповідальність – це суб'єктивна особливість людського мислення брати на себе зобов'язання і неухильно їх виконувати. Вона поширюється на сім'ю, школу, а потім – університет, який стає місцем накопичення досвіду безвідповідальності і переходу на новий рівень недоброчесності. За період перебування в школі формується особистість, яка чітко знає, де правда і брехня, де треба вивчити матеріал, а де можна просто списати і покарання не буде. Починаючи з першого класу, вчителям потрібно розповідати про академічну доброчесність на прикладах п'яти цінностей. Якщо вони порушують одну із них, то обірветься та ниточка, яка відповідає за формування доброчесної особистості.

Ось і лунає дзвінок, який говорить школярам, що перерва закінчилась і час бігти на уроки. Оленка посміхнулася, обійняла мене і тихенько прошепотіла: «Мар'яно Володимирівно, дякую Вам! Ця історія мені запам'ятається надовго. Тепер я розкажу вдома, що сьогодні слухала розповідь про п'ять цінностей і більше не дозволю своїм друзям порушувати доброчесність».

Ось так ніжно і трепетно закінчилась історія, яка тривала кілька хвилин... Обов'язково її повторю, але вже на іншій перерві.

Я впевнена, що академічна доброчесність повинна бути в нашому житті. Щоб досягти успіху, треба довіряти самому собі. І тоді у нас буде все гаразд!!!

Білоножко Марина

Національна академія внутрішніх справ

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ/ НЕ МОЖНА/ ПОРУШУВАТИ

В умовах мінливого середовища, коли нові технології з'являються майже щодня, питання академічної доброчесності постає досить гостро. На мою думку, доброчесність у навчанні має бути не лише моральним принципом кожного учасника освітнього процесу, а й фундаментальним принципом всієї екосистеми освіти. Не можна навчатися ефективно, якщо студент не дотримується цих принципів, наприклад, видаючи чужу інтелектуальну власність за свою. Академічна доброчесність, на моє глибоке переконання, має бути реалізована не лише у поведінці студентів під час іспитів чи контрольних робіт, а й у загальному підході та ставленні до навчання, зокрема у взаємодії між викладачами та студентами чи між однокурсниками загалом.

Дотримання доброчесності – це не лише дотримання правил та норм, а й вияв моральної справедливості та внутрішньої сили. Така людина показує, що вона дійсно спроможна самотійно виконувати свої обов'язки навіть тоді, коли

це їй дається не просто. Такий учень або студент показують своєю поведінкою тільки позитивні риси власного характеру: дисциплінованість, наполегливість, витривалість, вміння йти до мети. Як відомо, такі риси допомагають здобувати нові знання, а також у майбутньому будуть сприяти кар'єрному зростанню. Оскільки основна мета більшості осіб – стати успішними у певній галузі, то кожен учасник освітнього процесу має прагнути до академічної доброчесності, що буде виховувати саме такі хороші риси.

Варто зауважити, що недотримання принципів доброчесності може мати серйозні наслідки, зокрема, передусім для самого студента. Якщо розглядати поверхово, то маємо наголосити, що студент, як мінімум, може втратити довіру викладачів, що неодмінно запідозрять його в списуванні. Якщо недотримання буде під час написання курсової роботи, наприклад, то студента просто не допустять до захисту із роботою, що має у собі плагіат, а у ще гіршому випадку – відрахують.

Проте, важливішим є те, що недоброчесні дії під час навчання негативно впливають на самого студента безпосередньо, зокрема його розвиток, професійне та наукове зростання, оскільки така поведінка не дозволяє здобути необхідні знання та навички.

У контексті даної теми варто розглянути, чому учасники освітнього процесу можуть вдаватися до академічної недоброчесності. Я вважаю, що однією з основних причин є недостатня підготовка студента, що виникає через низку чинників: відсутність мотивації і бажання до навчання, конкуренція, що пригнічує моральний стан, стресові ситуації під час навчання та недостатнє розуміння значення чесності в освіті. На мою думку, саме останній фактор є найважливішим, оскільки всі учасники освітнього процесу мають чітко усвідомлювати важливість якісної освіти у їхньому житті.

Доцільно також зазначити, що з розвитком технологій і появою штучного інтелекту рівень недотримання академічної доброчесності стрімко зріс, оскільки для невмотивованих студентів використання таких програм здається «чарівною пігулкою» та непомітним методом списування. Однак, штучний інтелект ніколи не зможе замінити людину. Людські знання завжди будуть найвищою цінністю, а високі посади зможуть займати лише освічені та ерудовані особистості. До того ж завдання, виконанні штучним інтелектом, часто дуже не якісні, тому досвідчений викладач одразу зрозуміє це.

Щоб запобігти масовим випадкам порушення академічної доброчесності варто проводити серйозні заходи на всіх рівнях освіти в Україні. Насамперед, має бути створений екологічний підхід до навчання з належними умовами, а також налагоджений зв'язок і довіра між викладачами та студентами. Тобто має бути створена така система, за якої студенти будуть мати право на помилки, тому не боятимуться їх робити, не будуть боятись запитати поради чи додатково пояснення у викладача та зможуть сміло відстоювати свою думку.

Однак, важливість налагодження зв'язку та довіри між викладачами та студентами не можна переоцінити. Це означає не лише забезпечення відкритості

та доступності для студентів, але й створення системи, у якій студенти відчують підтримку та розуміння щодо власних потреб.

Зокрема, це передбачає створення такої системи, у якій студенти матимуть можливість вчитися на помилках, допускати їх у процесі навчання. Важливо створити середовище, де студенти можуть вільно обговорювати свої ідеї та підходи з викладачами, запитувати поради та додаткові пояснення, а також сміливо відстоювати свої погляди. Це сприятиме розвитку критичного мислення, самостійності та впевненості у собі у студентів, що у свою чергу допоможе уникнути ситуацій порушення доброчесності.

Варто також час від часу проводити бесіди та тренінги щодо етики навчання. Такі заходи є важливими елементами виховного процесу та спрямовані на формування у студентства свідомого ставлення до принципів доброчесності. Під час таких тренінгів студенти мають можливість обговорити етичні аспекти навчання, висловити свої погляди щодо цієї теми, а також зрозуміти наслідки порушення чесності в академічних справах. Проведення таких заходів допомагає створити атмосферу взаємоповаги та відкритості, де студенти відчують себе комфортно для обговорення складних питань. Вони також сприяють підвищенню освіченості студентів у сфері етики та допомагають засвоїти норми та цінності, які визнаються в академічному середовищі.

Крім того, тренінги з питань етики навчання сприяють розвитку навичок прийняття відповідальних рішень та розв'язання конфліктних ситуацій. Вони допомагають студентам розуміти, що чесність іноді може бути випробувана, але завжди є правильним шляхом досягнення успіху.

Отже, лише за умови впровадження комплексного підходу, який враховує як матеріальні, так і моральні аспекти навчання, можна очікувати зменшення масових випадків порушення академічної доброчесності та створення сприятливого середовища для розвитку сучасної освіти. Академічна доброчесність є основою для зростання ерудованого суспільства в Україні.

Брагінець Вікторія

Національний університет «Острозька академія»

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ/НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ

Доброчесність у навчанні: дотримуватися – не можна порушувати. Чи, можливо: дотримуватися не можна – порушувати? Питання щодо того, куди поставити розділовий знак, що остаточно вирішить значення речення, здавалося б, риторичне. Та якщо так, чому в різних навчальних закладах проводять бесіди, на котрих порушують питання доброчесності, а в багатьох нерідко організовують окремі комітети? Ймовірно, тому що гіпотетично й на словах усі свідомі, що «не можна порушувати», а де-факто маємо «дотримуватися не можна».

Доброчесність в українському освітньому просторі – питання насправду болісне й актуальне. Недоброчесність в освіті обов’язково витікає у відсутність доброчесності в науці, а потім навпаки. Кандидати, доктори чи професори наук – усі починали зі шкільної парти, де і засвоювали базові поняття про те, як варто й не варто виконувати роботу в навчанні. Й ті, хто не міг прогавити можливості списати контрольну на уроці, замість знань у голові принести записки з підказками на екзамен в університеті, врешті-решт не оберуть іншого шляху для здобуття наукового ступеня, крім як привласнити чужу роботу або її частину в своїй науковій дисертації. Становисько є настільки плачевним, що навіть у дисертаціях декількох міністрів освіти і науки, зокрема в Сергія Шкарлета і чинного міністра Оксена Лісового, знайдено плагіат.

Чимало школярів і школярок відкрито нехтують академічною доброчесністю. Навчання в школі вони вважають нудним, а предмети непотрібними, тож набування знань перетворюється на новий пошуковий запит у Гуглі. Власники й адміністратори сайтів залюбки створюють усі умови для того, щоби на кожну задачу була вже готова відповідь, а серед трьох варіантів відповідей у тесті був лише один правильний. Деякі ресурси вирішили пропонувати більше: якщо учневі не вдається знайти відповідь або ж він не має бажання працювати над рефератом чи презентацією – за невелику суму це зроблять за нього. Хтось же натомість активно послуговується штучним інтелектом, який робить таку велику кількість банальних помилок, що вважати його інтелектом схоже на сарказм. На жаль, цей ланцюжок не обмежують заклади середньої освіти. Студенти університетів також мають і почасти використовують можливість доручити курсову або дипломну роботу комусь іншому, а викладачі під час іспиту в загадковий спосіб виявляють фантастичну ерудованість у непідготовленого студента. Корупція, плагіат, списування, фабрикація – це те, з чим живе українська освіта. Невже треба просто змиритися з цим?

На мою гадку, якщо не приділяти академічній доброчесності уваги, наша нація ніколи не досягне успіху на світовій арені економіко-політичних змагань, що вже казати про розвиток навчальних закладів. Якісна освіта – це запорука розквіту чи не всіх державних галузей і структур. Занедбана освіта обов’язково передусь занедбаній науці, а разом вони дають Україні несприятливі для розвитку країни наслідки. Нація не є повноцінною без своєї науки, позаяк без тієї неможливо сподіватися на розмаїття професій і досліджень. А про яку науку можна говорити, зважаючи на всі вищезгадані прояви академічної недоброчесності?

Змінити докорінно освітній простір найближчим часом нереально. Проблеми, що отруюють його, приживали й плекали десятки років, продовжуючи й досі. Для того, щоби все змінити, нам знадобиться не менше часу, ба більше: остаточно позбутися академічної недоброчесності ми не зможемо. Завше й усюди будуть люди, які попри все залишатимуться прибічниками здобуття балів і регалій, а не обізнаності в тій чи тій справі. Однак так само будуть і ті, хто до кінця обстоюватимуть важливість доброчесного

навчання. Вони є і зараз, адже якби їх не було, то й порушене питання нікого не турбувало б. Головне завдання нині – це зробити так, аби друга частина стала безперечною більшістю, а перша – меншістю, яка зникає. І за виконання цього завдання повинен відповідати не окремий комітет або відділ міністерства. Відповідальність передовсім повинен узяти кожен і кожна з нас.

Марно кидати критику навсібіч усім в обличчя, якщо після цього піти й зробити протилежне до власних висловлювань. Хоч пишуть цілі трактати про проблематику плагіату – з цього не буде користи, якщо половина вашої наукової роботи міститиме елементи чужих статей або монографій, що ви їх не вказали. Учні й студенти повинні навчатися не для чисел, а для якості. Вони не повинні сприймати помилки так, ніби це дещо, чого потрібно уникнути за будь-яку ціну. Результат, що є гіршим за очікуваний – це шанс попрацювати над своїми помилками, мотивація наступного разу зробити все краще. Крім того, багато хто може знати вдосталь, а надмір хвилювання не дозволить продемонструвати свою освіченість. Педагогічні працівники повинні не лише розповідати про важливість доброчесності, а й показувати її на своєму прикладі, пояснювати, що високий результат, отриманий шахраюванням, у майбутньому не перетвориться на щось чудове, а відсутність професійної компетентності може завдати шкоди іншим; об'єктивно оцінювати своїх учнів, і не створювати умов, за яких оцінювання не буде таким, не сприяти корупції та повідомити до відповідних органів про факт хабарництва, якщо він є. Останнє, втім, стосується всіх членів освітнього процесу, позаяк корупція існує доти, доки існує її толерування в різних виявах. За кордоном низка країн заохочує своїх освітян повідомляти про порушення академічної доброчесності, що, як на мене, є вдалою та доречною практикою. Але в Україні, особливо в школах, учня чи ученицю можуть за це зацькувати однокласники й однокласниці, що вкотре підтверджує важливість перевиховувати всіх українців та українок, а не окремих осіб. Парадоксально, що люди, які прагнуть бути на боці доброчесності й справедливості, вибирають протилежне через страх перед оточенням, а тимчасом ті, хто не має жодного підтвердження своїх знань, пожинають лаври. Тож розглядати порушення академічної доброчесності не можна суто одноосібно. Так, на тому, хто безпосередньо відмовився бути доброчесним, величезна відповідальність, але чим кращий той, хто промовчав?

Отже, підсумовуючи вищезазначене, хочу сказати, що доброчесність у навчанні – невід'ємний складник освіти. Українська наука нині в невітінному стані, а це має прямий зв'язок з освітою. Ми мусимо потужно й нетлінно працювати над тим, щоби змінити це, бути готовими, що результат не забовваніє на небокраї освіти вже за кілька років, а тому наполегливо продовжувати. Доброчесність – надважлива, тож її, поза сумнівом, не можна порушувати.

Прокопенко Марія
СумДПУ ім. А. С. Макаренка

ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ТАЄМНА ЗБРОЯ УСПІШНОГО НАВЧАННЯ

Доброчесність у навчанні – це не просто модний термін, а основа для розвитку особистості та суспільства в цілому. Це система цінностей, що ґрунтується на чесності, відповідальності, повазі до себе та інших. Доброчесність у навчанні є однією з ключових складових успіху та розвитку кожної особистості.

На мою думку, доброчесність у навчанні – це не лише сукупність добрих моральних якостей, які можна виявити у процесі отримання освіти, але й фундаментальний принцип, який визначає якість і етичний стандарт навчального процесу. Ця концепція виокремлюється як важлива складова не лише для успішного вивчення предметів, але й для формування характеру, моральних переконань та громадянської позиції учнів.

Знання без чесності не мають цінності. Адже доброчесність у навчанні втілює у собі прагнення до істини та знань не лише для отримання високих оцінок, але й для розвитку самого себе. Вона підтримує ідею внутрішньої мотивації до вивчення нового, підвищення рівня компетентності та розуміння світу. Чесність у власних зусиллях стимулює пошук нових шляхів у навчанні та розкриття власного потенціалу.

Передусім доброчесність у навчанні передбачає чесність і цілісність учасників освітнього процесу. Це означає відсутність плагіату, копіювання робіт, підробки даних та інших форм академічної недоброчесності. Відповідальність за власну роботу підвищує якість навчання та формує усвідомленість власного значення у навчальному процесі. Люди, які дотримуються цієї цінності, демонструють свою здатність до самостійного мислення, аналізу та власного творчого підходу до вирішення проблем.

Доброчесність у навчанні сприяє побудові позитивних міжособистісних стосунків у навчальному середовищі. Вона культивує взаємоповагу, взаємодопомогу та співпрацю серед студентів та викладачів. Чесність у спілкуванні сприяє створенню дружнього клімату, де кожен має можливість розвиватися та вчитися, отримуючи підтримку від інших.

Крім того, доброчесність у навчанні сприяє створенню чесного та рівного середовища для всіх. Коли всі учасники освітнього процесу дотримуються правил та етичних норм, немає місця для привілеїв чи дискримінації. Кожен має рівні можливості для успіху, незалежно від соціального статусу чи інших обставин.

Доброчесність у навчанні також відіграє важливу роль у формуванні характеру. Практика дотримання чесності та цілісності в навчанні сприяє розвитку особистісних якостей, таких як відповідальність, самодисципліна та впевненість у собі. Ці якості є важливими в житті поза стінами навчального закладу і сприяють формуванню успішної та етичної особистості.

Важливу роль у підтримці доброчесності у навчанні відіграють вчителі та батьки. Вони повинні докласти зусиль для того, щоб створити позитивну атмосферу, де чесність та цілісність вважаються невід'ємними складовими успішного навчання.

Які ж виклики стоять перед доброчесним навчанням?

- Спокуса списати: легше списати, ніж написати роботу самостійно. Проте, це не дає нічого, окрім «штучного» відчуття успіху.
- Страх помилок: багато людей бояться помилятися, тому шукають легких шляхів. Однак помилки – це частина навчання, вони допомагають рости й розвиватися.
- Недостатня мотивація: деякі люди не бачать сенсу в навчанні й тому не докладають зусиль. Насамперед знання – це ключ до успішного життя, тому важливо знайти мотивацію для навчання.

Навіщо ж бути чесним у навчанні? Здавалося б, можна іноді списувати, використовувати чужі ідеї, щоб отримати кращу оцінку. Проте, це лише ілюзія успіху. Справжня ж цінність навчання полягає не в оцінках, а в здобутті знань, розвитку навичок та формуванні критичного мислення.

Які ж переваги пропонує доброчесне навчання? По-перше, це глибокі знання, адже коли ми здобуваємо знання чесним шляхом, ми краще їх розуміємо й запам'ятовуємо. По-друге, це розвиток навичок, бо самостійне виконання завдань, досліджень, проєктів допомагає розвивати необхідні для життя навички: аналітичне та критичне мислення, креативність, комунікабельність тощо. По-третє, це впевненість у собі, адже коли ми знаємо, що досягли результату своїми силами, це дає нам відчуття легкості й самоповаги. По-четверте, це честь і гідність, бо доброчесність робить нас чесними, відповідальними, порядними людьми, якими можна пишатися.

Як же виховувати в собі доброчесність у навчанні?

- Будьмо чесні з собою: не намагаймося збрехати собі й іншим.
- Стаймо перед собою амбітні цілі: не біймося труднощів, прагнімо до кращого.
- Розвиваймо самодисципліну: вчёмось організовувати свій час і працювати самостійно.
- Відстоюймо свої принципи: не біймося сказати «ні», якщо нас просять зробити щось нечесне.
- Пам'ятаймо про відповідальність: ми відповідаємо за свої знання й навички.

Отже, доброчесність у навчанні – це набагато більше, ніж лише дотримання правил. Це ціннісний принцип, що пронизує всі сфери освіти та внесок у суспільство в цілому. Дотримання правил академічної доброчесності сприяє формуванню сильних та відповідальних особистостей, готових до подальшого саморозвитку та співробітництва. Ставши фундаментом успішного навчання та кар'єри, доброчесність у навчанні визначає наше місце у глобальному освітньому просторі та відображає наше справжнє ставлення до знань та пізнання.

Доброчесність у навчанні – це не просто вибір, це стиль життя. Це постійні кроки до саморозвитку, самореалізації й успіху. Рушаймо до цього шляху вже сьогодні!

Маценко Світлана
СумДПУ ім. А. С. Макаренка

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ, НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

У час стрімкого розвитку інформаційно-комунікативних технологій дедалі складніше дотримуватись ключових принципів доброчесності в освіті: довіри, чесності, справедливості, поваги, а також відповідальності. Нині простіше списати роботу, сфальсифікувати результати дослідження, домовитись зі знайомими задля просування конкурсанта для власної користі тощо. Неймовірно прикро й сумно, що у XXI столітті і дотепер панують корупція, зв'язки, списування без посилання на першоджерела. Зазначимо, що академічна доброчесність – це не лише певний набір правил чи усталених норм, яких варто дотримуватись, а й фундамент, на якому ґрунтуються освітні цінності.

Академічна доброчесність – це також скарбниця мудрості, світлий промінь серед темряви. Щодня вона «пильнує» за освітянами й оберігає освіту від шахраїв, які захоплюють чужі ідеї й намагаються висвітлити їх як власні.

Серед порушень академічної доброчесності зазвичай виокремлюють: академічний плагіат (використання наукових надбань інших освітян без зазначення джерела); самоплагіат (висвітлення раніше опублікованої інформації як нової); списування (залучення інформаційно-комунікативних технологій задля підвищення оцінки, особливо під час самостійних або контрольних робіт); фабрикація (цілеспрямоване вигадкування фактів); фальсифікація (свідомо змінена інформація); хабарництво (надання або отримання коштів освітянами задля переваги в освітньому процесі).

Дотримання принципів академічної доброчесності відіграє неабияку роль задля забезпечення якісного й безпечного освітнього середовища. Серед можливих причин порушень академічної доброчесності виокремлюємо перевантаженість учнів. Відзначимо, якщо в школі кожен вчитель намагається закцентувати увагу освітян на своєму предметі, дає безліч різноманітних завдань із предметів вивчення, є вірогідність, що учні просто не встигають опрацювати весь матеріал і виконати всі завдання самотужки.

У такому разі вчителі мають зважати на завантаженість освітян і відповідно намагатися зменшити кількість завдань домашньої роботи, давати якомога більше творчих і підсильних для виконання учнями завдань.

Також не варто забувати й про страх помилки. Пояснюймо, що гарна оцінка, отримана внаслідок списування, ще не є запорукою якісних знань. Учнів варто підбадьорювати, давати можливість помилятися, за потреби пояснювати матеріал ще раз, адже кожен учень навчається у своєму звичному темпі. Учителеві варто стати другом для освітян, який підтримуватиме, створюватиме сприятливий психологічний клімат під час уроку задля того, щоб кожен учень почував себе в безпеці.

Не забуваймо й про батьків, які вимагають від своїх дітей лише позитивних оцінок, незважаючи на можливу перевантаженість учнів або нерозуміння матеріалу. Батькам варто хвалити дітей не лише за високі оцінки, а також і за низькі на їхню думку, адже діти відчуватимуть підтримку з боку батьків, не боятимуться казати, що щось не зрозуміло й можливо потрібно буде додаткове пояснення матеріалу з боку батьків.

Батькам слід пояснювати, що найголовнішим чинником у навчанні є не оцінка, а вміння дітей працювати самостійно, розуміння власних помилок і підсумовування результатів, цінування власних досягнень, не порівнювання себе з іншими, адже кожен є унікальним.

Припускаємо, що дотримання принципів академічної доброчесності в освітньому середовищі стане можливим лише тоді, коли всі учасники освітнього процесу ставитимуться відповідально: учні – не боятимуться просити вчителів повторити матеріал, адже їм не все зрозуміло; батьки – нарешті зрозуміють, що оцінки не найголовніше в житті їхніх дітей, куди важливіше звертати на вміння та навички, якими володіє дитина й які допоможуть їй у майбутньому; учителі – намагатимуться пояснювати складний матеріал просто й цікаво, не братимуть хабарі, у разі взяття ідей своїх колег задля власної роботи вказуватимуть коректно джерела.

Відзначимо, що неабиякої важливості набуває достатнє акцентування уваги на дотриманнях норм академічної доброчесності. Цікавим і важливим є проведення низки заходів протягом навчального року з питань відповідального ставлення в освітньому середовищі.

У межах класу це можуть бути виховні заходи, класні години про важливість академічної доброчесності, види й причини порушень, відповідальність у разі її порушення. Важливо з учнями обговорювати причини порушень, давати можливість висловити власну точку зору. Також, учитель може наводити власні приклади із шкільного або університетського життя, адже зазвичай учні залюбки цікавляться життям своїх вчителів. У межах школи це можуть бути квести, вікторини, організовані із залученням інших вчителів, учнівського самоврядування.

Неабиякої важливості набуває проведення заходів із питань академічної доброчесності із батьками учнів. Такі теми можна обговорювати під час батьківських зборів, можливе залучення шкільного психолога. Наймовірно важливо, щоб кожен із батьків усвідомлював, що їхнім дітям буває складно навчатися, іноді не все може вийти одразу й на все потрібен час і практика. Батьки – найрідніші люди для дітей, тому важливо, щоб саме вони першочергово

підтримували їх, давали слушні поради й ні в якому разі не сварили, не порівнювали з іншими, не критикували.

Створення сприятливого психологічного клімату дасть можливість учням почуватися вільно, підтримка з боку батьків та вчителів дозволить учням підкорювати нові вершини, не боятися помилок, а в разі їх виникнення – розглядати це не як кінець світу, а навпаки – удосконалення своїх навичок та вмій, пізнання нової корисної інформації.

Склярова Олена

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ДОТРИМУВАТИСЬ / НЕ МОЖНА / ПОРУШУВАТИ

Академічна доброчесність – це ахіллесова п'ята для української наукової спільноти. «Похибки» доброчесності можемо зустріти як у школярів, так і у міністрів різних рангів. Проте одразу ж визначимо, про що йдеться. Академічна доброчесність – це комплекс правил, визначених законодавством, а також морально-етичних принципів, якими повинні керуватися всі учасники освітнього процесу під час здійснення викладацької, навчальної та наукової діяльності. Це поняття здається нам вже звичним, постійним, обов'язковим і навіть, певною мірою, буденним, хоча в Україні вперше було артикульоване у вересні 2017 року у Законі України «Про освіту». Ознака того, що суспільство звикає до такої норми та починає зважати на інститут репутації – це напрочуд хороший показник. Передусім це означає, що людям не байдуже на результати освіти та майбутнє досліджень і, відповідно, вони вже не толерують порушення норм.

Академічна доброчесність буває різною, оскільки це може бути академічний плагіат, самоплагіат, списування, фальсифікація, хабар та інші форми. Найчастіше у новинах маємо змогу читати про порушення академічної доброчесності у наукових роботах, зокрема кандидатських та докторських дисертаціях.

Кожна людина повинна розуміти, що інтелектуальна праця – це також власність, яку можна вкрасти, скопіювати та видати за власні міркування. Для того, щоб сприяти розвитку української науки, робота має бути унікальна та написана самостійно. Звісно, що кожен з нас читає статті, дослідження, наукові розвідки, монографії та дисертації колег, проте все прочитане слід обміркувати, а потім самостійно передати на папері. Чужі ідеї, які потребують на роздуми та подальше опрацювання, також мають право на існування, проте, знову ж таки, із зазначенням автора. Завжди варто шанувати працю колег та сприяти поширенню результатів.

Проте боротись з таким явищем, як академічна недоброчесність варто ще від самої школи, коли на уроках діти тільки починають вчитися списувати та шахраювати, щоб отримати гарну оцінку, замість того, щоб вивчити матеріал.

Усе починається змалку. Дозволили один раз? Дозволять і другий, і третій, і четвертий. З такою звичкою діти приходять до закладів професійної освіти або закладів вищої освіти, де також продовжують практикувати списування. У медійній площині, окрім академічного плагіату, журналісти приділяють особливу увагу списуванню під час складання вступних випробувань як НМТ, ЄВІ та ЄФВВ. Більш хитрі студенти намагаються шляхом обману збільшити кількість балів та позицію у рейтингу на зарахування.

Учасники освітнього процесу повинні розуміти важливість гідного та справедливого використання чужої інтелектуальної праці. Плагіат у роботі порушує авторські права, а отже, порушує й довірливі стосунки між науковцями та не сприяє їхньому об'єднанню у науковій діяльності. Зокрема, поширення та збільшення кількості плагіату підірватиме довіру до будь-якого наукового дослідження та його результатів. Збір, обробка, поширення та аналіз отриманих даних повинні передбачати правильне опрацювання, а також, коли це необхідно, конфіденційність наданої інформації у дослідженнях.

Позитивною тенденцією є те, що під час дистанційного навчання, зокрема в університетах, поширенішою стала практика перевірок завдань на плагіат упродовж всього навчального семестру, а не лише кваліфікаційних робіт. Відбувається чимало серій тренінгів та семінарів з академічної доброчесності, зокрема поширення інформації про відповідальність за порушення цих правил. Щоразу все більше й більше учнів, студентів, науковців та пересічних громадян стають обізнаними у цій галузі.

Академічна доброчесність сприяє посиленню розбудови інституту репутації в українському суспільстві та впливає на успішність дослідницького прогресу. Дотримання її принципів сприятиме високій якості отриманих наукових досліджень на всіх рівнях освіти та на міжнародній академічній арені. Неможливо применшити вплив наукових керівників на підлеглих, адже саме вони мають показувати приклад, проводити настановні бесіди та мотивувати для дотримання правил академічних стандартів.

Написання самостійної роботи – це енергозатратний та доволі довгий процес, адже на кожен етап розробки розвідки треба виокремити значну кількість часу для того, щоб провести дослідження, зібрати інформацію, проаналізувати та описати її, зробити висновки та перевірити всі етапи кілька разів для більшої точності та надійності результатів. Не всі учасники освітнього процесу готові проходити такий шлях і вдаються до хитрощів, купуючи вже написану наукову роботу.

Вважаю, що необхідно посилити відповідальність за порушення академічної доброчесності, оскільки це також зменшить кількість випадків її проявів. Проте, кожна людина має самостійно усвідомити важливість дотримання цього морально-етичного кодексу під час написання певного виду роботи. Зазначимо, що починаючи від 2017 року, було докладено чимало зусиль для того, щоб виховувати покоління, яке дотримуватиметься академічних стандартів, але попереду все одно ще багато роботи як з теоретичної, так і з практичної частини.

Отже, кожен з нас власним прикладом повинен демонструвати дотримання всіх визначених законів та морально-етичних норм для результативної праці на кожному рівні академічної спільноти. Якщо кожен почне з себе та сприятиме дотриманню стандартів, відповідно буде зменшуватись кількість порушень. Переконана, що інститут репутації в українському суспільстві тільки починає набирати обертів, а тому ставлення до будь-яких проявів академічного шахрайства буде жорсткішим та ретельнішим. Тільки спільними зусиллями зможемо вибудувати довіру серед освітньої спільноти та сприяти підвищенню якості наукових досліджень. Не страшно, якщо їх кількість зменшиться, страшно, якщо їхня якість не зміниться. Таким чином, зазначену назву есе варто відредагувати у такий спосіб: «Академічна доброчесність: дотримуватись, не можна порушувати!».

Арсенюк Маргарита

Запорізький національний університет

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ДОТРИМУВАТИСЯ // НЕ МОЖНА ПОРУШУВАТИ

Як відзначав К. Шваб у роботі «Четверта промислова революція», людство сьогодні перейшло на новий етап розвитку: «Сьогодні ми стоїмо біля джерел четвертої промислової революції. Вона розпочалася на межі нового тисячоліття і спирається на цифрову революцію» [1]. Зараз ми нагадуємо первісних людей, які відкрили мистецтво, або людей ХІХ століття, які боролися проти новітніх механізмів. Проте є певні відмінності сучасної революції від минулих, пов'язані з розповсюдженням інформаційних технологій, саме це провокує головне питання, що і є темою есе, – чому так важлива академічна доброчесність та навіщо її дотримуватися.

Починаючи з минулого року, штучний інтелект захопив не лише світ, але й наше уявлення про нього. Звичайно, слабкий штучний інтелект ми використовуємо вже довгий період часу, але саме новітні моделі, серед яких і Chat-Gpt, кардинально вплинули на всі сфери життя. Моделі штучного інтелекту вплинули і на академічну доброчесність. Сьогодні такі моделі вже не тільки можуть обіграти в шахи гротмейстера, але й пишуть вірші, складають новели, деякі студенти використовують їх для написання не тільки пересічних робіт, а навіть курсових та дипломних.

Варто зазначити, що моя думка завжди була на стороні прогресу та науки, адже за допомогою наукових досягнень ми, як цивілізація, у перспективі можемо досягти значних результатів. Штучний інтелект – це також досягнення науки. Це інструмент, але саме від людини залежить, як його використовувати. Ми, як людство, можемо надати йому можливість вирішувати повсякденні задачі, але чи можемо ми перекласти на нього власну відповідальність? Чи буде справедливим ставити високу оцінку учневі, який навіть не переписав роботу на

свій лад, а просто скопіював її, чи буде справедливим видати диплом студенту, який написав випускову кваліфікаційну роботу не сам, а взявши надбання іншого і додавши трішки зовсім не власної думки в текст? Звичайно, я ставлю певною мірою риторичні питання, але не слід недооцінювати людський потенціал, який переплітається з людською лінню.

Вище була розглянута проблема академічної доброчесності через співпрацю зі штучним інтелектом, також у цьому есе мені б хотілося розкрити проблематику сфер академічної доброчесності. Оскільки моя спеціальність – політологія, то подальша частина розмірковувань буде стосуватися саме суспільствознавчих наук.

Читаючи численні художні й наукові праці, я зрозуміла один важливий аспект – люди ніколи не змінюються. Можуть змінюватися культура взаємодії, влада, закони та рівень розвитку суспільства, але людські пороки існують завжди, особливо яскраво це можна побачити у сфері політики. Хоч ця сфера завжди мала негативний відтінок у людській свідомості, але саме завдяки політичним трансформаціям сьогодні ми живемо у світі, де наддержава та світовий гегемон – це США, колиска демократії та науки. З іншого боку, саме пропаганда є надбанням держави. Але яку роль тут відіграє питання академічної доброчесності? Одним із проявів її порушення є маніпуляція фактами, саме це – ключова ознака пропаганди. Звичайно, цей приклад не стосується академічної доброчесності як такої, але при цьому демонструє деякі аспекти маніпулювання інформацією та недоброчесність у масштабах держави.

Також варто навести конкретні приклади, коли академічна доброчесність була порушена і до чого це призвело. Дослідження лоботомії отримало Нобелівську премію і поки що це, напевно, найбільш сумнозвісна Нобелівська премія в історії. Через залякування та маніпуляції у науковому суспільстві ця варварська процедура набула поширення та зламала не одне життя. Щодо українських реалій, то можна навести нещодавній приклад нехтування академічною доброчесністю колишнім міністром освіти і науки Сергієм Шкарлетом, у докторській дисертації якого виявили плагіат. Це, у свою чергу, підриває довіру не тільки до даної особи, а й до нашої держави загалом, особливо враховуючи перспективи залучення України до європейського простору.

Мої думки на дану тему зводяться до такого: якби ми як суспільство краще коригували момент дотримання академічної доброчесності, то знаходилися б на вищому рівні розвитку, ніж той, що маємо зараз. Марія Склодовська-Кюрі поклала своє життя заради науки та нашого майбутнього. До її речей ми не можемо доторкнутися зараз і не зможемо навіть через тисячу років через радіоактивне випромінювання. І це відбувається поряд із маніпулюванням даними, виданням чужих робіт за свої власні та конфліктом інтересів. Наука – це, безумовно, завжди про людину та для людини, саме тому варто завжди пам'ятати як про цей факт вірного служіння науці, так і подеколи страшні наслідки нехтування академічною доброчесністю.

Отже, кожен має вибір: дотримуватися академічної доброчесності чи ні, але й тоді кожен повинен усвідомлювати наслідки свого вибору для себе та для

суспільства. На мою думку, інтересам суспільства, яке прагне до розвитку й процвітання, цілком відповідає радикальне викорінення проявів недоброчесності та запровадження культури академічної доброчесності як норми.

Використані джерела

1. Шваб К. Четверта промислова революція URL: <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.yakaboo.ua/ua/> (дата звернення: 25.04.2024)

Ігнатенко Леся

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

ЯК (НЕ) ПОЛЕГШИТИ СОБІ ЖИТТЯ. РОЗДУМИ НА ТЕМУ ДОБРОЧЕСНОСТІ ДОСЛІДНИКА

Людина – істота соціальна. Дане твердження стало аксіомою. А жити в соціумі – це, в першу чергу, вміти пристосовуватися. Наразі живемо в реаліях, які вимагають від нас пристосуватися до життя у війні. Отже, крім базових проблем та тимчасових негараздів додалася одна глобальна спільна проблема, кризь призму якої і проходить зараз все наше життя.

Сама війна і життя в умовах війни вимагають від нас певних змін. Ці зміни можуть впливати на всі аспекти життєдіяльності людини. Та є аспекти, які мають залишатися непохитно сталими. Одним із таких є академічна доброчесність.

Людина, яка працює в освітньому просторі, повинна мати такі чесноти, як порядність, неупередженість, здоровий інтерес до нового, повага до особистісних кордонів та бажання боротися за справедливість. Загалом, ці риси характеру не завадять нікому. Але я, як людина, яка навчається і працює в сфері журналістики, хочу говорити зараз саме про своїх колег.

Звісно, у сьогоденних реаліях головне, чим ми повинні керуватися, – не нашкодити інтересам державної безпеки. Що ж далі? А далі – типова гра за правилами. Але хтось лише цинічно грає в доброчесність, хтось намагається бути доброчесним. А дехто сміливо дотримується усіх правил. Хто ж виграє в такій грі? Спойлер: рано чи пізно виграє той, хто правил дотримується. І на даному етапі я просто уявляю хвилю заперечень. Що, ніби, не завжди все в світі справедливо, і треба вміти бути гнучким і пристосовуватися.

Але як може виглядати пристосування у світі людини, яка є культурним дослідником освітнього простору? Передусім це може бути машинальна робота на кількість. Без перевірки джерел, з допомогою штучного інтелекту. Така робота дає результат. Але він вельми недовговічний. За першої ж перевірки результат роботи такого дослідника зазнає краху. Про людей, які свідомо ловлять хвилю хайпу та розповсюджують ПСО навіть говорити не хочеться, які б виправдання такі особи не наводили на свою користь. Також одним із давніх способів полегшити собі життя є плагіат. Допускаю, є також безліч інших способів, про які я навіть не чула.

До усіх цих людей, які користуються даними «благами», є одне питання. Навіщо? Якщо той чи інший спосіб «пристосування» наразі викривається за лічені секунди. Чому люди нехтують доброчесністю? Чи залежить це від характеру людини, і якщо людина звикла не дотримуватися правил, то вже нічого не змінити?

Розумію, що ці питання ще довго будуть відкритими. Також розумію, що намагання добитися абсолютного результату є безпощадно утопічним. Але ми можемо багато. Кожен із нас може. Адже найпростіша річ, яку можна зробити – це не робити щось. Чого ми робити не повинні?

У своїй роботі, в навчальному процесі не повинні шукати легких шляхів. Не потрібно нехтувати перевіркою інформації. Не потрібно недооцінювати працю колег. Не варто зосереджуватися на пошуку легкого. Краще звернути увагу на традиційні способи вирішення проблем. І дуже нерозумним є використання завідомо недоброчесного альтернативного методу.

Змінюється мода, обставини, навіть погляди на систему світосприйняття. Але базові доктрини залишаються незмінними навіть в умовах війни. Це доброчесність, вміння наполегливо працювати та вміння поважати себе і оточуючих. Культура починається із самодисципліни, а успіх приходить після наполегливої праці.

Марчук Тетяна

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЬ /НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ

Навчальний процес є важливою частиною нашого життя – не лише в рамках студентського, а й усього часу, відведеного людині. Для когось навчання і є життям, впродовж якого безупинно здобуваються нові знання і відкриваються ширші горизонти. Хтось заглядає через шпарину, комусь бракне сили волі і терпіння здійснитись на сходинку вище, а для когось ці сходинки символізують кожне рішення і крок, завдяки яким зрештою видно краєвид. Якими б тернистими не були дороги, слідувати ними потрібно чесно, дослухатись до порад інших, проте керуватись завжди власними висновками. Усім відомо, що слід дотримуватись принципів академічної доброчесності. Напевно, ці слова стали своєрідним кліше. Їх часто можна почути під час настанов щодо виконання будь-якого виду роботи в навчальному процесі. На мою думку, підхід і ставлення до зазначеного поняття – це рішення, яке приймає кожен здобувач освіти. Лише пізнавши смак гіркоти копіткої праці і насолоди за отриману винагороду, ми аналізуємо і визначаємо, яким чином рухатись далі. Кожному здобутому лавровому вінку передують танталові муки.

Безумовно, доброчесність допомагає докорінно розрізнити поняття «Я привласнив цю роботу» і «Ця робота – моя власна». Особисто для мене

доброчесність у навчанні означає передусім безпосередньо складові цього слова: *чесність* із іншими й собою, яка винагороджується згодом *добротом*.

На противагу цьому існує безліч прикладів, де доброчесністю нехтували. Надмірне використання і привласнення результатів чужих напрацювань не лише збіднює новизну й актуальність роботи, а й показує студента в поганому світлі. Насправді спроба обвести навколо пальця є лише спробою, оскільки навіть дріб'язкова невідповідність нормам викриває порушення доброчесності. Подібні ситуації одразу помітні фахівцям, вони свідчать про некомпетентність і байдужість до конкретно предмета вивчення і загалом до наукової спільноти, що в результаті підриває довіру до достовірності дослідження і чесності автора. Примарна спокуса «полегшити життя» незабаром його лише ускладнює. До того ж, доброчесність у навчанні – це прозорість. Як студенти, ми робимо перші кроки в різних царинах науки, ми здобуємо новий досвід і водночас переймаємо його від науковців, до робіт яких ми повинні апелювати, що, як логічний наслідок, розширює наш кругозір, покращує обізнаність і підкріплює наші спостереження професійним теоретичним обґрунтуванням.

Слід розуміти, що, лише будучи відкритими до ведення дискусії і чесними передусім із собою, ми зможемо проторувати шлях *per aspera ad astra*. Наступною очевидною перевагою є відчуття гордості. Як не крути, наполегливість, терпіння і старання виховують у людині потяг до ідеалу. Коли ми розуміємо, який шмат роботи позаду, з яким ентузіазмом набрано кожен абзац, якою ціною власних витрачених зусиль і часу отримано успішний результат, ми заслужено відчуваємо гордість; тим паче, якщо погоджуються професіонали своєї справи, розділяють думку ті, ким колись її зерно було посіяно.

Перевірка академічної доброчесності здійснюється не лише в письмовій формі. Безумовно, відкритий доступ до необхідної інформації, можливість і бажання комунікувати з викладачами є ознаками того, що наше покоління позбувається того страху висловити власну думку й почути осуд, що нав'язувала колишня система освіти. Ба більше, такі фактори є надзвичайно важливими для ментального здоров'я.

Під кутом зору психології правила академічної доброчесності передбачають низку переваг. Передусім безпека і впевненість відіграють одну з головних ролей, оскільки усвідомлення факту, що виконана робота є цілковито власною, має, так би мовити, тонізуючий ефект, заспокоює нас.

До прикладу, під час обговорення процесу дослідження і його результатів ми не будемо поспішно й незграбно копірситись у записах, а натомість покопірсаємось у думках і дамо виважену, чітку відповідь. Навіть у разі критики нам надається можливість спробувати відстояти свою позицію, обґрунтувати сумнівні під час перевірки питання.

У протилежному випадку – принаймні зрозуміти суть і причини певного огріху, а отже, зробити все можливе, щоб не допускати подібного надалі. Іншими словами, свідомо зроблену помилку виправити легше, ніж виправдати чужу. Так,

побуває думка, що варто вчитись на чужих помилках, однак ніщо так не вчить і не відкриває погляд, як усвідомлення власної.

Варто згадати й моє особисте спостереження, яке, пізнавши, я здивувалась і яке принагідно додатково ілюструє суть теми обговорення. Слово *integrity* англійською позначає водночас два поняття: чесність і цілісність. У рамках навчального процесу вони доповнюють одне одного.

До прикладу, використання в своїх наукових напрацюваннях результатів досліджень інших учених повинна гарантувати зазначення імен науковців, щоб не присвоїти приховано чужі здобутки, а відкрито показати обізнаність у сфері дослідження, визнання важливості і таким чином єдності з науковою спільнотою. У контексті розвитку технологій і розробок штучного інтелекту (ШІ) актуальність питання академічної доброчесності здобуло ще більшого розголосу й набрало обертів серед студентської родини. Постає логічне запитання, чи нівелюються певні правила й авторські права в разі використання допомоги ШІ.

На моє переконання, застосування такого виду допомоги повинно бути обов'язково дозованим. ТАК – запропонованим загальним ідеям, що можуть спонукати до роздумів або виникненню похідних ідей. НІ – абсолютному неосмисленому копіюванню тексту.

Отже, наведені вище факти і точка зору дозволяють зрозуміти, у чому полягає значення академічної доброчесності, які переваги приховано за суворими правилами. Усе зводиться до простого: потрібно прийняти рішення, яке, зрештою, покаже рівень не тільки знань і вмінь, а й чесності, справедливості й відкритості. Якщо схилитись до першого варіанту «дотримуватись не можна/порушувати», слід усвідомити, до яких наслідків може призвести недбалість і халатність. Однак обравши другий спосіб, ми збагачуємо свої знання, тренуємо метанавички, виявляємо повагу до інших науковців і крок за кроком наближаємось до їхнього кола.

І найголовніше: ми залишаємо нашу совість чистою, репутацію – незаплямованою.

Хафізова Емілія

Запорізький національний університет

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ЗАСАДА ЩАСЛИВОГО ЖИТТЯ

Наразі ми переживаємо час, коли питання академічної доброчесності стає все більш актуальним та гострим серед здобувачів освіти та науковців по всьому світу. Поява штучного інтелекту, його стрімка популяризація, широке застосування студентами та учнями; тривале перебування на дистанційному навчанні і, як наслідок, масштабна діджиталізація освітнього процесу; поширення стресових розладів серед підлітків та молоді; легка доступність

«піратських» ресурсів з готовими домашніми завданнями – всі ці фактори спричинили кризу інтелектуальної чесності та розмиття моральних рамок між списуванням і «використанням онлайн ресурсів». Моєю думкою є те, що академічна доброчесність є не тільки обов'язковим та фундаментальним фактором для ефективного навчання, але і необхідною умовою для розбудови майбутнього професійного кадрового середовища в Україні та, як наслідок, майбутнього нашої Батьківщини загалом.

По-перше, для підтвердження моєї позиції, вважаю, потрібно почати з розгляду самої етимології слова «доброчесність». Ми бачимо дві основні складові – «добро» і «чесність». Ці два слова є тісно взаємопов'язаними: одне породжує інше. Неймовірно важливим є усвідомлення цих двох моральних якостей здобувачем освіти з самого початку навчального процесу – у молодших класах, коли світосприйняття та етична поведінка є найбільш чутливими до впливу, а авторитет викладача є цілісним та вагомим. Те, у якому середовищі зростає дитина у цей безтурботний, але вагомий період для закладення основи, безперечно, впливає на подальше життя, на професіоналізм та етичну поведінку особистості.

Необхідно навчити дитину думати своєю головою та виховувати індивідуальність. Навчити, що чесність призводить для добра, у першу чергу, для неї самої. Безперечно, чесний шлях є нелегким та потребує багато докладених зусиль та часу, проте результат вартує того. Іноді ми уявляємо прогрес як пряму похилу і думаємо, що якщо маємо якогось виду труднощі або затяжну паузу в розвитку, то це є безумовною деградацією і, як наслідок, зневірюємося у самих собі та опускаємо руки.

Проте є один дуже цікавий приклад, який я колись засвоїла у підлітковому віці, що зробило вагомий вплив на мій світогляд: він полягає у важливості бачити наш процес розвитку як сходи. Іноді ми можемо йти по прямій і не бачити ніякого результату. Саме в цей момент дуже хочеться скласти руки і скористатися легким варіантом вирішення проблеми.

Однак процес навчання включає у себе численні години дослідження різних джерел, щоб сформувані власну думку та власні висновки. І тільки після того, як ми пережили довгий час у затяжній прямій, ми зможемо отримати різкий «прорив» вгору і стати на сходинку вище та ближче до нашої цілі.

По-друге, академічна доброчесність є запорукою майбутнього професіоналізму. Звикаючи докладати значних зусиль для досягнення бажаної цілі, ми формуємо навичку наполегливості та працьовитості, яка є запорукою того, щоб бути висококваліфікованим фахівцем. Тобто практично інвестуючи у своє навчання на чесних етичних засадах, ми по факту інвестуємо у своє щасливе майбутнє. Ми стаємо професіоналами, які можуть створювати унікальні продукти, що будуть користуватися значним попитом як на державному, так і на глобальному рівні.

З розвитком штучного інтелекту ми отримуємо не тільки численну кількість можливостей, але також і вагому конкуренцію. Багато функцій, які наразі виконує людина, у майбутньому буде виконувати ШІ. Це змушує нас, як

спеціалістів, навчитися бути оригінальними та робити те, на що навіть нові програми не будуть здатні. Ми робимо з себе гідних конкурентів штучному інтелекту, а це просто неможливо, якщо не дотримуватися правил академічної доброчесності. Дуже важливо навчитися ставати не просто тими, хто позичає та переробляє ідеї інших, а творцями, які генерують нові винаходи, які рухали б цей світ у майбутнє.

По-третє, працюючи над собою у сфері академічної доброчесності, ми стаємо будівниками майбутнього нашої України. У наших руках лежить доля цілої держави. За словами президента Володимира Зеленського, «кожен з нас – президент». Будучи чесними самі з собою та з оточуючими під час освітнього процесу, ми гарантуємо чесне і світле майбутнє для нашої країни. Для нас є необхідно важливим ставати професіоналами, які б гордо несли ім'я України в світ. Ми є тим потужним двигуном, який зможе зробити Батьківщину лідером серед інших країн у сфері якості, професіоналізму, інтелекту та оригінальності. Від нас залежить, чи вдасться подолати корупцію і спрямувати розвиток нації у бік процвітання та стрімкого прогресу. На мою думку, порушуючи принципи академічної доброчесності, ми також вводимо корупцію у нашу освітню сферу, вкорінюючи її у нашу свідомість, стаючи рабами цієї зловісної системи. Тому питання доброчесної освіти є не тільки питанням життя індивіда, але і всієї нації загалом.

Отже, академічна доброчесність – дотримуватися, не можна порушувати. Юність – це дійсно пора, коли ми можемо пробувати щось нове, ми можемо зростати, користуватися усіма можливостями, що вона нам дає, ми маємо повне право робити помилки. Проте молодість не позбавляє нас відповідальності за наше майбутнє. Дуже важливо з дитинства привчати себе до доброчесної та етичної поведінки, яка стане основною засадою щасливого життя.

Власюк Єгор

Запорізький національний університет

АКАДЕМІЧНА НЕДОБРОЧЕСНІСТЬ – ЦЕ КОРУПЦІЯ?: СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ПОГЛЯД

У сучасному світі темі академічної доброчесності приділяється дуже багато уваги. Це пов'язано і з розвитком технологій, які завдяки своїй доступності дозволяють ще легше порушувати встановлені правила, та з самим феноменом людини, якій хочеться ті правила порушувати, тому що так набагато простіше досягти бажаного результату, не важливо, студент це чи, до прикладу, державний діяч. Вважаємо, що порушення правил академічної відповідальності, етики та доброчесності прирівняні до протизаконних дій. Тож чи можна стверджувати тоді, що порушення академічної доброчесності є корупцією, яка до того ж може потім спричинити жахливі наслідки для суспільства? Пропоную разом розібратися у цьому доволі складному питанні.

Академічна доброчесність – це той загальний комплекс уявлень та принципів, які визначаються законом і яких потрібно дотримуватися не лише учасникам освітнього процесу, а також і всім, хто після завершення освіти зможе надалі очолювати не тільки навчальний заклад, а навіть цілу державу. Порушення академічної доброчесності відбувається у різних формах: плагіат, обман, фальсифікація, фабрикація, необ'єктивне оцінювання та навіть хабарництво. Попри те, що це різні явища за формою, їх сутність одна – завдяки їм можна швидко «вирішити» питання чи легшим шляхом отримати бажаний результат. Отже, ми з вами можемо сформулювати гіпотезу про те, що академічна недоброчесність – це всього лише одна з форм корупції. Давайте поміркуємо, чи так це.

Почнемо з того, що це доволі схожі поняття. У корупційній діяльності наявний аспект обходження законних правил та саме прагнення до переваги, яка буде досягнута несправедливим шляхом. З академічною недоброчесністю так само, тому що навіть при використанні інших методів результати, отримані порушниками правил, є такими ж – неправомірна вигода. Схожою рисою також є завдання шкоди іншим індивідам внаслідок неправомірних дій, адже порушуються права інших людей. На нашу думку, шкода від запозичення результатів наукової роботи інших дослідників ідентична до несправедливості, яку несе будь-яка інша корупційна дія, вчинена, для прикладу, державним службовцем. Якщо ми беремо як приклад юридичну сферу, то там корупція може завдати пряму шкоду не лише самій системі правосуддя, але і всьому суспільству й державі в цілому.

Але, попри схожість, явища корупції і академічної недоброчесності мають і відмінні риси. По-перше, корупція як суспільне явище набагато ширша, ніж академічна недоброчесність. Корупція може мати системний характер, пронизуючи всі сфери суспільного життя, охоплюючи більше інституцій та сфер: економічну, правову, соціальну, політичну, міжнародну та інші. Натомість академічна недоброчесність пов'язана з освітньою та науковою сферами. По-друге, різні масштаби покарань.

Корупція доволі складне явище, оскільки це проблема, яка сильно укорінена у суспільстві. Вона полягає не тільки у звичайному підкупі, але й спирається на цілий напрацьований комплекс методів, які дозволяють обходити закон та при цьому нібито працювати у встановлених нормах. Це явище, яке передбачає чітку кримінальну відповідальність. Академічна недоброчесність також має можливість виправлення шляхом виявлення і покарання, але іншими методами.

До прикладу, в навчальних закладах країн Західної Європи можуть відрахувати не тільки за корупційну діяльність, але й за академічну недоброчесність. У зарубіжних країнах дотримуватися правил академічної доброчесності молодь привчають ще з початкової школи. В Україні існують приклади того, як у державних службовців виявляли плагіат у наукових роботах, і вони відмовлялися від тих або інших наукових ступенів.

Також яскравим прикладом є проходження конкурсу у 2024 році кандидатами на посади до Конституційного суду України. Експертна комісія у багатьох діючих суддів в їхніх роботах знаходила плагіат, що ставало великою перешкодою для здійснення посадовцями подальшої професійної діяльності.

Отже, ми зрозуміли, що академічна недоброчесність та корупція мають суттєві як схожі, так і відмінні риси. На мою суб'єктивну думку, академічна недоброчесність може сміливо претендувати на її визначення як однієї з форм корупції. Хоч вона й не є такою ж широкою за змістом, як сама корупція, але при цьому використовує багато методів, що з нею пов'язані. Але, як і корупція, це дуже шкідливе для суспільства явище, оскільки воно несе ще більшу небезпеку, адже негативно впливає на якість підготовки тих кадрів та лідерів, які надалі будуть змінювати країну.

Отже, академічна доброчесність формує наше майбутнє – як освітнє й наукове, так і суспільне. Саме тому у освітній діяльності та науковій роботі завжди потрібно дотримуватися норм академічної доброчесності й ніколи їх не порушувати.

*Княгницька Катерина
СумДПУ ім. А. С. Макаренка*

ДОБРОЧЕСНЕ НАВЧАННЯ – ЗАПОРУКА УСПІХУ

Вважаю, що кожен з нас прагне отримати якісні знання, успішно працювати, реалізуватися у своїй справі та насолоджуватися життям. На мою думку, саме тоді людина може почувати себе по-справжньому щасливою. Задля такого майбутнього звичайно треба невтомно працювати, докладати максимум зусиль, щоб усе здійснилося якнайкраще. Звичайно, що першим кроком до втілення мрій у реальність є отримання якісної освіти, за допомогою якої «відкриваються» усі двері.

Здавалося б, що тут складного? Сумлінно навчайся, виконуй практичні вправи, щоб застосувати набуті знання, і результат не змусить довго чекати. Але іноді нам хочеться отримати «усе й одразу», щоб якомога скоріше пожинати плоди. Тому дехто вдається до нечесних шляхів у процесі свого освітнього шляху. Чому так стається, які наслідки у таких, на першу думку, безневинних ситуаціях, плануємо розглянути детальніше.

Сучасні технології, штучний інтелект, вільний доступ до електронних ресурсів... Наразі створено ідеальні умови для розвитку, самовдосконалення, а тим паче навчання. У мережі Інтернет кожного дня поповнюються матеріали з різних тем, тому сьогодні набагато легше щось знайти, прочитати, перевірити, ніж декілька років тому. Втім, такий легкий доступ до потрібної інформації, має й негативні наслідки.

По – перше, освітній процес створений для того, аби людина самостійно опанувала певні знання й навички, оволоділа ними, а найголовніше – змогла їх застосувати на практиці. Безліч нової інформації, різноманітні вправи – створені

для того, аби особистість покроково досягла результату, а набуті знання залишилися з нею упродовж усього життя. Тобто поетапне навчання дозволяє кожному стати спеціалістом у галузі. Проте, якщо виникає списування, копіювання, видавання чужих думок за свої тощо, то успішного результату після завершення навчання не буде.

Для порівняння уявімо, як будують будинок. Майстри обирають лише рівну, якісну цеглу, щоб стіни були міцні й надійні. Якщо ж якась цеглинка виявиться з недоліками, то й будинок не буде міцним. Така нерівна цеглинка дорівнює проявам академічної недоброчесності, отже утворенню прогалин у знаннях.

По-друге, коли людина чесно й добросовісно опановує певний матеріал, то це свідчить про запоруку її успіху, про дійсно якісне засвоєння знань. Це породжує впевненість в особистості, відкритість у спілкуванні тощо. Адже індивід може вільно оперувати інформацією, підтримати будь-яку тему, бо набуті знання отримані чесно й сумлінно.

По-третє, якщо здобувач свідомо освіти порушує академічну доброчесність, то наслідки лише негативні. Це свідчить про його неспроможність самостійно виконувати різні роботи, самостійно мислити й виконувати певні завдання.

Звичайно, що набагато легше щось скопіювати, списати, але чи так же легко буде потім? Відповідь очевидна.

Реалії нашого життя свідчать про те, що людина, котра володіє хорошими знаннями, зможе завжди побудувати успішну кар'єру, незалежно від того, де вона знаходиться. Адже розум і кмітливість цінуються скрізь. Усе те, що вона в себе «вбирала як губка», дозволить особистості завжди мати для себе міцний фундамент.

Чому ж і досі більшість вдається до порушення академічної доброчесності? Адже виданий навіть закон України Про академічну доброчесність, у якому перераховано, що належить до проявів академічної доброчесності.

На мою думку, найчастіше це стається через незнання певної інформації, тому відбуваються списування, копіювання. Погодьтеся, коли Ви самостійно знаєте, що і як робити, то ніколи не будете копіювати це у когось.

А також можлива причина це неусвідомлене навчання, незнання відповідальності за скоєне та байдуже ставлення у першу чергу до себе.

Отже, на мою думку, академічна доброчесність – це дійсно запорука успішного, результативного майбутнього, яке приносить користь не тільки людині, а й державі. Тому прагніть навчатися відповідально й сумлінно!

Прокопенко Дар'я
СумДПУ ім. А. С. Макаренка

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ

Доброчесність у навчанні є одним із найважливіших критеріїв ефективної освіти, яке базується на рівні людської гідності, чесності, відповідальності, поваги та справедливості. Саме через доброчесність проявляється спільна відповідальність учасників освітнього процесу, коли кожен гідно дотримується законодавства та суспільних норм. Доброчесність – це той критерій, який властивий морально сформованій особистості, а також є категорією етики, що означає справедливе ставлення до себе та суспільства.

Як говорить Улас Самчук, «наша душа приготовлена для сприйняття лише таких суспільних форм, у яких може вільно діяти і розвиватися наша людська гідність». На мою думку, це є вдалим висловом який певною мірою описує доброчесність. Адже взаємовідносини людства мають базуватися на діях, які будуть знаменувати та пропагувати людську гідність. Ідеться про чистоту совісті перед собою та перед іншими учасниками освітнього процесу.

Улас Самчук вдало описав сутнісну потребу людини в самоусвідомленні та визначенні свого місця в світі. Реалізуватися стосовно даної потреби людина може тільки за допомогою вільної дії та власного індивідуального розвитку. Коли людина вільно діє та розвивається на основі власного розсуду, то представляє себе світові як гідна особистість зі своїми помилками та досягненнями. Важливо, щоб кожна людина, яка стоїть на шляху становлення, приймала свої власні помилки та не спиралася на помилки інших.

Цей вислів також підкреслює взаємозв'язок між душею та суспільством. Саме душа виступає як картинка людської сутності, де формуються переконання та цінності з якими людина йде в суспільство та в якому визнається можливість людини гідно посісти місце в ньому. Особисто для мене вислів виражає прагнення до справедливості. Адже у людства існує потреба, що ґрунтується на свободі, рівності та повазі до особистості.

Доброчесність у навчанні – це про чесність та достовірність своїх знань. Кожен студент, здобуваючи професію, визначає особисто для себе, яким фахівцем він стане псевдофахівцем чи професіоналом. Цей вибір проявляється у особистому ставленні до дисциплін які вивчаються. На мою думку, прийняття даного рішення відбувається ще на початку студентського життя. Кожна людина має право самостійно розставляти особисті пріоритети та жити за ними. Але, якщо член суспільства обирає зайняти певне місце в ньому, обравши професію, то перед ним постають обов'язки, одним із найголовнішим яких є доброчесність. Даний критерій проявляється в отриманих результатах його праці, яка є показом власних знань, зусиль, умінь та навичок. Отже, це про високу моральну чистоту перед суспільством, коли людина живе чесно, дотримуючись правил моралі.

Не менш важливим є дотримання доброчесності в соціальних інститутах. Адже ще змалку в індивіда починає формуватися ставлення до такого феномену через суспільство. З дитячого світу індивід бере приклад з моральних норм, цінностей які безпосередньо є прийнятими в суспільстві яке його оточує. Цей процес базується на спілкуванні з батьками або людьми які їх замінюють, учителями, однолітками та іншими членами суспільства. Соціум надає приклад

для наслідування та з часом допомагає зрозуміти та визначити особисто для себе за допомогою критичного мислення, що таке добре, а що таке погано.

Суспільство яке оточує дитину може надавати заохочення в дотриманні суспільних норм, або навпаки давати демотивацію. Заохочення буде проявлятися в тому випадку коли люди які оточують індивіда будуть надавати йому гідне та ефективно дотримання суспільних норм стосовно нього. Також, соціум може надавати людям підтримку та заохочення, коли вони прагнуть бути добродішними. Це може проявлятися у формі похвали, підтримки.

Суспільство також може надати зразок для наслідування, які демонструють цінність добродішності. Тому дотримання добродішності в соціальних інститутах є важливою умовою для стабільності, прогресу і розквіту суспільства. Висока моральна складова яка проявляється в діяльності інститутів сприяє підсиленню довіри громадян до них, що в свою чергу сприяє позитивним змінам у соціумі та сприяє розвитку справедливого суспільства.

Також дотримання добродішності в соціальних інститутах забезпечує рівність можливостей для кожного з членів суспільства, підвищує якість послуг, що надаються, та сприяє покращенню загального рівня культури та моралі. Таким чином, забезпечення добродішності в соціальних інститутах є ключовою базою для досягнення гармонійного суспільства що постійно розвивається.

Добродішність у навчанні є важливою складовою вдалого освітнього процесу, а її дотримання або порушення буде мати вплив на якість освіти. Важливо дотримуватись принципів добродішності в навчанні, оскільки це сприяє розвитку чесності, відповідальності та гуманності. Порушення добродішності, навпаки, може призвести до негативних та серйозних наслідків, таких як знецінення зусиль тих, хто працює чесно, створення недовіри до якості освітньої системи та зниження моральних стандартів у суспільстві.

Порушувати добродішність не можна шляхом плагіату, копіювання чужих робіт або неправомірного використання джерел. Також, не можна користуватися нечесними методами для отримання високих оцінок, таких як підробка даних чи спроби обману вчителів або одногрупників. Порушення добродішності у навчанні не лише ставить під загрозу довіру до системи освіти, але й унеможливорює можливості студентів для розвитку та особистісного становлення.

Дотримання добродішності в навчанні полягає не лише в виконанні академічних правил та стандартів, але й у розвитку етичних і моральних цінностей, таких як чесність, відповідальність та повага до інших. Це буде покращувати не лише якість освіти, але й якісно підготує студентів до майбутньої професійної діяльності та надасть гідну можливість формуванню етичної громадянської позиції. Таким чином, дотримання добродішності у навчанні є важливим кроком на шляху до виховання моральних та інтелектуальних висококваліфікованих спеціалістів.

Лопатченко Каріна
СумДПУ ім. А. С. Макаренка

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ: ДОТРИМУВАТИСЯ /НЕ МОЖНА/ ПОРУШУВАТИ

З розвитком науки та технологій перед науковцями, здобувачами освіти і дослідниками гостро постало питання академічної доброчесності, тобто етичних норм та правил які кожен має дотримуватися. Поняття «академічної доброчесності» нині є дуже важливим не тільки в академічній спільноті, а й в освіті нового покоління. Дуже шкода, що українська молодь не розуміє важливості дотримання академічної доброчесності у навчанні, або й зовсім ігнорує її. На мою думку, це може бути пов'язано з необізнаністю суспільства та з хибним розумінням цінностей. Поняття є ще зовсім новим і не так давно ввійшло у програму освіти.

Академічна доброчесність є сукупністю етичних норм та принципів, визначених Законом України «Про освіту», чинним з 28 вересня 2017 року, якими зобов'язані керуватися всі учасники освітнього процесу під час навчання. Це впровадження безпосередньо має мету покращення якості української освіти. Дотримання академічної доброчесності дає змогу поглиблювати знання та всебічно розвиватись дітям. Для педагогів існує широкий спектр курсів та навчальних програм підвищення кваліфікації з питань академічної доброчесності.

Довгий час існувала проблема списування учнями відповідей на навчальні запитання та завдання, що погіршувало рівень освоєння дітьми навчального матеріалу. Такий обман, на жаль, не завжди був помітним для педагогів, тому це дало поштовх для його подальшого розвитку.

Технологічний прогрес суспільства також є перешкодою для забезпечення високого освітнього рівня у навчальних закладах. Точніше сказати, нові технології подарували нові можливості та методи для порушення норм та відповідних правил у навчанні. Не так давно з'явилась система ІІІ, тобто штучний інтелект. Його поява дала надзвичайний прорив у науці, але це дало більший розвиток для обману, плагіату та фабрикації в освітньому процесі.

Звісно, дітей які користуються новими технологіями для порушення норм та правил академічної доброчесності можна зрозуміти, адже сидіти за книжками та шукати інформацію для власних досліджень або ж виконання домашнього завдання досить нудно. Думаю, молоде покоління мало розуміє, що отримання оцінки, яка задовольнить батьків це майже не має суттєвого значення для дитини. Головна цінність освітнього процесу в цілому це безпосередньо знання учня, його розвиток. Саме тому, ні школа, ні вчитель, не батьки не мають заохочувати молодь до використання новітніх технологій для спрощення роботи, яке призводить до негативних наслідків та заважає розвитку дитини.

Хочу відмітити, що важливим у питанні про Академічну доброчесність є не тільки розвиток технологій, методів для обману та заохочення до нього, а й халатне ставлення та відсутність бажання навчатися самих дітей. Для них

навчання здається досить нудним та не цікавим і простіше просто списати відповіді на контрольну, або ж списати з мережі Інтернет відповіді за завдання вчителя. На мою думку, в цьому винні педагоги та батьки дитини, адже батьки змушують учня навчатися та хочуть бачити лише високі бали у щоденнику. З часом подібні речі псуують ставлення до навчального процесу і він сприймається як рутинна справа, яку дитина зобов'язана робити. Звісно, вчителі також відповідальні за це, адже існує велика кількість історій про непрофесійну поведінку педагогів по відношенню до вихованців. Погано проведені уроки, невміння учителя цікаво розповідати навчальний матеріал та недостатня освітня підготовка безпосередньо також впливають.

Навчання являє собою постійний творчий розвиток не тільки учня, а й вчителя. Нові технології значно спрощують та допомагають в освітній діяльності. Тепер серед матеріалів для проведення уроку не тільки книжки, а й відео, фільми, презентації, інтерактивні різноманітні ігри, які допомагають учням краще засвоїти матеріал. А педагогам зробити уроки більш веселими та цікавими.

На жаль, недотримання правил Академічної доброчесності зустрічається не тільки у школі, а й серед здобувачів вищої освіти та науковців.

Правила академічної доброчесності не можна порушувати, адже це призводить до негативних наслідків, погіршення репутації людини, як науковця або здобувача освіти в освітньому суспільстві.

Ми не маємо нехтувати правилами та етичними нормами, адже це не тільки нечесно та не красиво, а й руйнує наше освітнє майбутнє .

Рябко Аліна
СумДПУ ім. А. С. Макаренка

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАВЧАННІ : ДОТРИМУВАТИСЬ/НЕ МОЖНА/ПОРУШУВАТИ

Проблема доброчесності у навчанні була завжди, але із сучасними новітніми технологіями, спокуса підглянути і списати набирає обертів. Переконана, для багатьох це легше, аніж думати самому. На жаль, більшість учнів та студентів навіть не замислюються на скільки це є глобальна проблема.

Починаючи зі школи, учні порушують академічну доброчесність. Звісно, легше списати й піти гуляти, аніж думати, розбиратися, аналізувати, і вчити. Спочатку одне домашнє завдання, потім інше, потім списані самотійні – і це вже входить у звичку.

На перший погляд, немає нічого страшного, але якщо це вже звичка, то позбутися її важко. Прийде час і потрібно буде здавати вступні іспити. Зовнішнє незалежне оцінювання або Національний мультипредметний тест, і ті прогалини у навчанні треба буде заповнювати. Що ж робити, коли все навчання цілковита прогалина, коли через списування втратився зв'язок розуміння тем всіх

предметів. Для того, щоб вступити до омріяного університету, потрібно наздоганяти втрачене. І розмір цього втраченого залежить від того, наскільки часто учень порушував академічну доброчесність. Навіщо хвататися за голову у випускному класі, коли можна все виконувати покроково.

Для учнів всіх класів потрібно піднімати цю тему. Для початківців робити все в ігровій формі. Для більш старших – бесіда, диспут, висловлювання власної думки усно, і у письмовому форматі. Більше есе на цю тему.

Можливо навіть ввести новий предмет, для того, щоб пояснити до яких наслідків це може призвести.

Навчання в університеті теж складний процес. Студенти різних спеціальностей не дотримуються академічної доброчесності. Це є сьогоднішня реальність. Уявіть собі, наскільки шкоди це зробить людству.

Саме навчання, і самостійне виконання студентами завдань є запорукою успішного формування майбутнього спеціаліста.

Який буде лікар, якщо не буде дотримуватися академічної доброчесності. Він не знатиме, як функціонує людський організм, його фізіологію, патологію. Він не в змозі поставити правильний діагноз, через відсутність знань. Не в змозі приписати ліки, чи зробити операцію. Життя людей залежатиме саме від нього. І замість того, щоб покращити стан здоров'я, можна не правильним лікуванням його погіршити, аж до летального наслідку. Ніхто б не хотів потрапити до таких лікарів. На жаль, такі випадки можуть бути. І наша задача, зробити так, щоб цього було якомога менше.

Також, для прикладу, академічно недоброчесний студент архітектор, чи будівельник. На його совісті теж життя тисячі людей. Через не самостійне виконання завдань, через брак знань фахівців, багато людей опиняються в небезпеці, бо в будь-який момент може впасти будинок чи міст.

Адвокат, який не знає законів, не зможе допомогти в суді. Можуть посадити, і скалічити життя зовсім невинній людині.

Я навчаюся на логопеда. Дотримуються академічної доброчесності, оскільки знаю, що знання потрібні передусім мені. Я хочу бути гарним фахівцем, професіоналом своєї справи. Дійсно, допомагати людям, бо вони потребують моєї якісної допомоги. Не можна сказати, що та дисципліна важлива, а інша - ні. Саме вивчення всього і дає фундамент розуміння проблеми і шляхів її вирішення. Потім практичні заняття, які не можливі без фундаменту знань з анатомії, фізіології, патології, різних напрямів психології, педагогіки та багато інших дисциплін.

Ще більшим каталізатором стало дистанційне навчання через карантин, потім через війну. Люди незламні, продовжили свою роботу навіть в таких умовах. Почали шукати вихід із ситуації, розробляти план, як навчання зробити максимально якісним і комфортним. Звичайно, онлайн це зробити дуже важко, але непереможні українці змогли.

Потрібно поважати тих людей, які самі роблять завдання. Поважати їх час, працю, самовихованість, дисциплінованість. І вчитися у таких учнів та студентів. Вони вже є гарні, відповідальні люди, які розуміють, наскільки важливо

виконувати самому. Це майбутні, обізнані фахівці, до яких не страшно звернутися по допомогу. Це майбутнє нашої країни.

Уявіть, стоматолога, який неправильно лікує вам зуби. Лікаря, який не правильно поставить діагноз. Фельдшера, який не надасть першу медичну допомогу. Медсестру, яка зробить не правильно укол. Адвоката, який не захистить в суді. Водія, який не знає правил дорожнього руху. Педагога, який не навчить дитину. Будівельника, який збудує аварійний будинок. Випадків багато, а сенс один.

Якщо ви хочете, щоб до вас була повага, і належна допомога від справжніх фахівців, то почніть із себе. Дотримуйтеся академічної доброчесності у своєму напрямку. Розповідайте, переконуйте інших.

Це не тільки про неправильність. Це усвідомлення свого власного «Я». Про моральні цінності, про виховану, самодостатню людину. Кожен хоче бути таким, та не кожен робить все для цього. Сучасній молоді потрібно прививати таке розуміння. Ти перш за все особистість, яка не йде за легкими шляхами, навіть не обдумавши, які наслідки можуть бути. Ти самодостатня людина, яка вміє долати тяжку дорогу, яка вміє аналізувати і критично мислити.

Здавалося б, звичайне списування, може привести до таких масштабних наслідків. Можна зруйнувати життя не тільки собі, а й багатьом іншим людям.

Отже, перед тим, як зробити необдуманий крок, потрібно сто разів подумати, які наслідки можуть бути. Доброчесність у навчанні потрібно дотримуватись. Ні в якому разі не можна порушувати. Ми творці майбутньої країни, і для того, щоб вона процвітала, потрібно починати із себе.

Збірник студентських та учнівських есе

**Доброчесність у навчанні:
дотримуватись/не
можна/порушувати**

Відповідальний за випуск: *Л.Пшенична*
Технічне редагування: *О.Семенов*
Комп'ютерна верстка: *Н.Пономаренко, К.Барш*

Підписано до друку 23.05.2024 р.
Формат 60x84/16. Гарн. Gambia. Друк ризогр.
Папір офсет. Ум. друк. арк. 4,07. Обл.-вид. арк. 4,31.
Вид. № 23.

Видавництво СумДПУ імені А.С. Макаренка
40002, Суми, вул. Роменська, 87